DATGANIAD O'R CYFRIFON 2014/15

YN AMODOL AR ARCHWILIAD

MYNEGAI

	Tudalen
Rhagymadrodd Eglurhaol	2 - 6
Datganiad Cyfrifoldebau	7
Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau	8
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	9
Y Fantolen	10
Datganiad Llif Arian	11
Nodiadau i'r Cyfrifon	12 – 73
Cyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd a'r Nodiadau	74 – 104
Atodiad A – Dadansoddiad Cyfrif Incwm a Gwariant	105 – 106
Atodiad B – Y Gronfa Degwm	107
Atodiad C – Cronfa Ymddiriedolaeth FMG Morgan	108

RHAGYMADRODD EGLURHAOL

RHAGARWEINIAD

Mae cyfrifon Cyngor Gwynedd am 2014/15 wedi'u cyflwyno yma ar dudalennau 8 i 108.

Mae'r Cyfrifon yn cynnwys:-

- **Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau** - Dengys y datganiad hwn y symudiad o fewn y flwyddyn mewn gwahanol reserfau a ddelir gan yr Awdurdod, wedi eu dadansoddi yn 'reserfau defnyddiadwy' a 'reserfau na ellir eu defnyddio'. Mae sefyllfa trethiant yn cael ei adlewyrchu yn y Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau.

- **Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr** - Hwn yw prif gyfrif refeniw y Cyngor. Dengys y datganiad hwn y gost gyfrifyddol yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol â pholisïau cyfrifeg cyffredinol derbyniol, yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant. Mae Awdurdodau yn codi trethiant i gyflenwi gwariant yn unol â rheoliadau; gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifyddol. Dangosir y sefyllfa trethiant yn y Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau.

- **Y Fantolen** - sydd yn datgan sefyllfa ariannol y Cyngor ar 31 Mawrth 2015.

- **Y Datganiad Llif Arian** - Mae'r datganiad yma'n crynhoi llif yr arian i mewn ac allan o'r Cyngor yn ystod 2014/15 at ddibenion refeniw a chyfalaf.

- **Cyfrifon a Mantolen Cronfa Bensiwn Gwynedd**.

- **Cyfrifon Cronfa'r Degwm a Chronfa Ymddiriedolaeth FMG Morgan.**

Cefnogir y cyfrifon hyn gan y Rhagymadrodd yma, y Polisïau Cyfrifo ac amrywiol nodiadau i'r cyfrifon.

GWARIANT REFENIW YN 2014/15

- Dengys y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar dudalen 9 fod gwariant refeniw gros y Cyngor ar lefel 'Cost Gwasanaethau' yn £350m yn ystod 2014/15, gyda'r sefyllfa net yn £227m.

- Adroddwyd sefyllfa alldro ariannol 2014/15 i'r Cabinet yn ei gyfarfod ar 2 Mehefin 2015. Cymeradwyodd aelodau'r Cabinet danwariant net gwasanaethau o £447k i'w cario drosodd am y flwyddyn.

TABL 1 - Crynodeb o'r Gymhariaeth rhwng y Gyllideb a'r Gwir Sefyllfa (Net)

Mae Tabl 1 yn cynnwys cymhariaeth perfformiad cyllidebol ar lefel crynhoad, ceir gwybodaeth bellach yn Nhabl 2.

	Cyllideb	Gwir	Gwahaniaeth
	£'000	£'000	£'000
Gwariant Net ar Weithgareddau	243,061	243,049	(12)
Swm Adrannol i'w gario drosodd ar ddiwedd blwyddyn	0	447	447
	243,061	243,496	435
Ariannwyd gan -			
Incwm y Dreth Cyngor	(68,090)	(68,525)	(435)
Cyfran o'r Trethi Annomestig Cenedlaethol	(38,991)	(38,991)	0
Grantiau Llywodraeth Cyffredinol	(135,980)	(135,980)	0
	0	0	0

- Mae'r Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau a'r Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar dudalen 8 a 9 yn darparu dadansoddiad o'r symudiadau yn y flwyddyn.

TABL 2 – Symudiad Trawsddodiad rhwng '<u>Crynodeb o'r Gymhariaeth rhwng y Gyllideb a'r Gwir Sefyllfa (Net)' (Tabl 1)</u> i'r fformat <u>Incwm a Gwariant</u> sydd yn adlewyrchu y Strwythur Rheolaethol Adrannol.

Adran	**Adroddiad Perfformiad**	**Addasiad Trawsddodiad**	**Datganiad Incwm a Gwariant**
	£'000	**£'000**	**£'000**
Adnoddau Dynol	31	0	31
Addysg	92,758	(345)	92,413
Asiantaeth Cefnffydd Gogledd Chanolbarth Cymru	16	(86)	(70)
Cyllid	1,360	87	1,447
Economi a Chymuned	14,118	(439)	13,679
Oedolion, Iechyd a Llesiant	50,956	50	51,006
Plant a Theuluoedd	14,353	(100)	14,253
Priffyrdd a Bwrdeistrefol	26,816	(1,645)	25,171
Rheoleiddio (Cynllunio, Trafnidiaeth a Gwarchod y Cyhoedd)	11,760	120	11,880
Strategol a Gwella	731	11	742
Ymgynghoriaeth Gwynedd	1,236	(10)	1,226
Tim Rheoli Corfforaethol	621	0	621
Corfforaethol	14,262	448	14,710
Cronfeydd	281	0	281
Cost Gwasanaethau	229,299	(1,909)	227,390
Eraill (Yn cynnwys addasiad Canolog a Chorfforaethol)	14,197	1,909	16,106
Cyfanswm	243,496	0	243,496

Addasiad Trawsddodiad - Mae'r addasiadau yn y golofn trawsddodiad yn cyfeirio at y cyfraniad net i ag o reserfau a'r addasiadau angenrheidiol yn ymwneud ag yswiriant.

- Gweler dadansoddiad fformat safonol llawn Incwm a Gwariant ar dudalen 9.

- Gweler dadansoddiad llawn o symiau adroddwyd ar gyfer penderfyniadau dyrannu adnoddau yn Nodyn 28, tudalen 52.

- Gweler dadansoddiad ar sail Côd Ymarfer Adrodd ar Wasanaeth (SeRCOP) yn Atodiad A.

- **Eitemau Materol o Incwm a Gwariant**

Mae'r eitemau perthnasol yn cynnwys:-

  - Newid o £74m yn y maes pensiwn ar ailfesuriad o'r ymrwymiadau/(asedau) buddion diffiniedig net, yn y maes pensiynau, yn unol ag asesiad Actwari Cyngor Gwynedd (Nodyn 24).
  - Cynnydd net o £28m yn dilyn ailbrisiad llawn o Dir ac Adeiladau'r Cyngor ar 1 Ebrill 2014 (Nodyn 15 & 24).
  - Lleihad o £11m yng ngwerth amhariad asedau, cysylltiedig â lefel y gwariant at gynlluniau cyfalaf yn 2014/15 o'i gymharu â 2013/14 (Nodyn 15).

- **Effaith yr Hinsawdd Economaidd Gyfredol**

  Bu problemau digynsail yn y sefyllfa ariannol fyd-eang yn y blynyddoedd diwethaf. Oherwydd y sefyllfa gyffredinol yma, bu'n angenrheidiol i'r Awdurdod gymryd yr amgylchiadau i ystyriaeth yn ei gynlluniau ariannol, gan hefyd gadw lefel darbodus o falansau a reserfau.

GWARIANT CYFALAF YN 2014/15

Yn 2014/15 gwariodd y Cyngor £32.4m ar gynlluniau cyfalaf. Dengys y tabl canlynol fanylion y gwariant yma ynghyd â'r modd y cafodd ei ariannu.

CRYNODEB O WARIANT CYFALAF A'I ARIANNU

2013/14 £'000		2014/15 £'000
35	Adnoddau Dynol	3
8,630	Addysg	4,905
38	Cyllid	788
5,199	Economi a Chymuned	4,746
8,536	Gofal Cwsmer	0
3,377	Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai a Hamdden	0
0	Oedolion, Iechyd a Llesiant	4,355
8,690	Priffyrdd a Bwrdeistrefol	6,164
6,360	Rheoleiddio	10,993
14	Strategol a Gwella	0
582	Ymgynghoriaeth Gwynedd	464
41,461		**32,418**
	ARIANNWYD GAN -	
10,664	Benthyciadau	8,594
18,904	Grantiau a Chyfraniadau	15,520
1,377	Derbyniadau Cyfalaf	1,873
10,516	Refeniw a Chronfeydd Eraill	6,431
41,461		**32,418**

Bu newidiadau i strwythur Adrannau rhwng 2013/14 a 2014/15, ac felly o ganlyniad bu newid i ddadansoddiad ffigyrau cymharol er mwyn adlewyrchu'r Adrannau cyfredol

- Cynhwysir Gwariant Refeniw wedi ei Ariannu o Gyfalaf drwy Statud o £4,832,784 yn y tabl uchod. Ad-dalwyd y gwariant yma i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn. Cyfanswm gwariant ar Asedau Anghyfredol ac Asedau ar gael i'w gwerthu oedd £27,427,780 fel a ddangosir yn Nodyn 15 a 20 ar dudalennau 33 i 35 a 45.

- Roedd Dyled Benthyciadau'r Cyngor ar 31 Mawrth 2015 yn £112m – gostyngiad o £1.1m (o £113.1m) yn ystod y flwyddyn. Gwnaethpwyd ad-daliadau o £1.18m yn unol â thelerau'r benthyciadau unigol.

Darpariaethau ac Arian wrth Gefn

Yn ychwanegol at y Balans Cyffredinol o £6.3m, roedd gan y Cyngor ddarpariaethau (fel a ddiffinnir) o £12.3m, reserfau eraill a glustnodwyd o £48.6m a balansau ysgolion o £3.5m, sef cyfanswm o £70.7m. Ceir manylion yn y Fantolen, Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau a Nodyn 10 a 22.

Cronfa Bensiwn

Mae gan y Cyngor (fel cyflogwr) ymrwymiad net yn deillio o'u cyfran o asedau ac ymrwymiadau'r Gronfa Bensiwn Gwynedd, sydd wedi ei gyfrifo yn unol â Safonau Cyfrifo Rhyngwladol 19. Mae'r Fantolen yn cynnwys asesiad gan Actiwari y Gronfa, Hymans, o gyfran y Cyngor o ymrwymiad y Gronfa Bensiwn. Mae'r ymrwymiad net yma wedi cynyddu £77m i £248.7m yn 2014/15. Gweler Nodyn 40 am wybodaeth bellach.

Sefyllfa ar un pwynt mewn amser yw'r ymrwymiad pensiwn net. Gall prisiau'r farchnad gynyddu neu leihau yn sylweddol yn y tymor byr ac felly nid oes modd meintoli'r effaith tymor hir bydd symudiad o'r fath yma ym mhrisiau'r farchnad yn cael ar y Gronfa Bensiwn.

Cronfa Bensiwn Gwynedd

Dengys cyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd (tudalennau 74 i 104) gynnydd yn ystod y flwyddyn o £187.8m ar werth y farchnad yn asedau net y Gronfa i £1,497.4m. Roedd gwerth llyfr yr Asedau net ar 31 Mawrth 2015 yn £1,077.7m (2014: £994.4m).

Polisïau Cyfrifo

Mae'r egwyddorion cyfrifo a fabwysiadwyd gan y Cyngor yn cydymffurfio â holl ymarferion cyfrifeg cymeradwy perthnasol ac maent wedi'u hegluro yn llawn yn y Polisïau Cyfrifo yn Nodyn 1 o'r Cyfrifon ar dudalen 12.

Newidiadau mewn Polisiau Cyfrifeg ac i'r Datganiad o'r Cyfrifon

Nid oedd yna unrhyw newidiadau sylweddol i bolisiau cyfrifeg yn ystod 2014/15.

GWYBODAETH BELLACH

Mae Datganiad o'r Cyfrifon ar gael ar wefan Cyngor Gwynedd sef www.gwynedd.gov.uk.

Ceir gwybodaeth bellach am y cyfrifon gan:

William E Jones
Uwch Reolwr Cyllid
01286 679406

neu

Ffion Madog Evans
Rheolwr Cyllid - Adnoddau a Chorfforaethol
01286 679133

Adran Cyllid
Cyngor Gwynedd
Swyddfa'r Cyngor
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1SH

Mae hyn yn rhan o bolisi'r Cyngor i ddarparu gwybodaeth lawn am weithgareddau'r Cyngor. Yn ychwanegol, mae gan aelodau'r cyhoedd sydd yn dymuno, hawl statudol i arolygu'r cyfrifon cyn cwblheir yr archwiliad. Hysbysir argaeledd y cyfrifon i'w harolygu yn y wasg leol ar yr adeg briodol.

CYNGOR GWYNEDD

DATGANIAD O'R CYFRIFON

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AM Y DATGANIAD O'R CYFRIFON

CYFRIFOLDEB YR AWDURDOD

Mae'n ofynnol ar Gyngor Gwynedd i wneud trefniadau ar gyfer iawn weinyddiad ei faterion ariannol ac i sicrhau y rhoddir cyfrifoldeb am weinyddu'r materion hynny i un o'i swyddogion. Yng Nghyngor Gwynedd, y Pennaeth Cyllid yw'r swyddog hwnnw. Cyfrifoldeb yr awdurdod hefyd yw rheoli ei weithgareddau er mwyn sicrhau defnydd effeithiol, effeithlon ac economaidd o'i adnoddau, gwarchod ei asedau, a chymeradwyo'r Datganiad o'r Cyfrifon.

CYFRIFOLDEB PENNAETH CYLLID CYNGOR GWYNEDD

Y Pennaeth Cyllid sy'n gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon y Cyngor yn unol â'r ymarfer priodol fel a osodir yn y *Côd Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig* (y "Côd").

Wrth baratoi'r datganiad o'r cyfrifon, mae'r Pennaeth Cyllid wedi dewis polisïau cyfrifo priodol gan eu defnyddio'n gyson; wedi ffurfio barnau a gwneud amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a darbodus ac wedi cydymffurfio â'r Côd Ymarfer.

Hefyd, mae'r Pennaeth Cyllid wedi cadw cofnodion cyfrifo priodol ac amserol ac fe gymerwyd camau rhesymol i ddarganfod a gwarchod rhag twyll ac unrhyw afreoleidd-dra arall.

TYSTYSGRIF Y SWYDDOG CYLLIDOL CYFRIFOL

Tystiaf fod y Datganiad o'r Cyfrifon wedi ei baratoi yn unol â'r trefniadau uchod. Mae'r Datganiad yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cyngor Gwynedd a'r Gronfa Bensiwn ar 31 Mawrth 2015, ac incwm a gwariant y Cyngor am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny.

29 Mehefin 2015

Dafydd L. Edwards B.A., C.P.F.A., I.R.R.V.
Pennaeth Cyllid, Cyngor Gwynedd

DATGANIAD O'R SYMUDIAD MEWN RESERFAU

Dengys y datganiad hwn y symudiad o fewn y flwyddyn mewn gwahanol reserfau a ddelir gan yr Awdurdod, wedi eu dadansoddi'n 'reserfau defnyddiadwy' (h.y. y rhai hynny sy'n gymwysedig i ariannu gwariant neu leihau trethiant lleol) a 'reserfau na ellir eu defnyddio'. Mae'r Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau yn dangos y gwir gost economaidd o ddarparu gwasanaethau'r Awdurdod, gyda manylion pellach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae'r rhain yn wahanol i'r symiau statudol sy'n ofynnol eu codi ar Falans y Gronfa Gyffredinol a'r Cyfrif Refeniw Tai i bwrpas gosod treth y cyngor a rhenti. Mae'r Cynnydd/Gostyngiad Net cyn Trosglwyddiadau i Reserfau a Glustnodwyd yn dangos balans statudol y Gronfa Gyffredinol a'r Cyfrif Refeniw Tai cyn unrhyw drosglwyddiadau dewisol i neu o reserfau a glustnodwyd a gyflawnir gan y Cyngor.

	Nodyn	Balans Cronfa Gyffredinol £'000	Reserfau Cronfa Gyffredinol a Glustnodwyd £'000	Cyfanswm Balansau Ysgolion £'000	Cyfrif Refeniw Tai £'000	Reserf Derbyniadau Cyfalaf £'000	Grantiau Cyfalaf heb eu defnyddio £'000	**Cyfanswm Reserfau Defnyddiadwy £'000**	**Reserfau na ellir eu defnyddio £'000**	**Cyfanswm Reserfau'r Awdurdod £'000**
Balans 31 Mawrth 2013 a ddygwyd ymlaen		**(8,051)**	**(49,894)**	**(3,813)**	**(1,727)**	**(2,240)**	**(1,890)**	**(67,615)**	**(35,236)**	**(102,851)**
<u>Symudiad mewn reserfau yn 2013/14</u>										
(Gwarged)/Diffyg ar ddarparu gwasanaethau		1,419	0	0	0	0	0	**1,419**	**0**	**1,419**
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall		0	0	0	0	0	0	**0**	**(1,679)**	**(1,679)**
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		1,419	0	0	0	0	0	**1,419**	**(1,679)**	**(260)**
Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail ariannu dan y rheoliadau	*9*	62	0	0	0	(167)	(2,363)	**(2,468)**	**2,468**	**0**
(Cynnydd)/Gostyngiad Net cyn Trosglwyddiadau i Reserfau a Glustnodwyd		1,481	0	0	0	(167)	(2,363)	**(1,049)**	**789**	**(260)**
Trosglwyddiadau i/o Reserfau a Glustnodwyd	*10*	(1,832)	69	36	1,727	0	0	**0**	**0**	**0**
(Cynnydd)/Gostyngiad yn 2013/14		(351)	69	36	1,727	(167)	(2,363)	**(1,049)**	**789**	**(260)**
Balans 31 Mawrth 2014 a ddygwyd ymlaen		**(8,402)**	**(49,825)**	**(3,777)**	**0**	**(2,407)**	**(4,253)**	**(68,664)**	**(34,447)**	**(103,111)**
<u>Symudiad mewn reserfau yn 2014/15</u>										
(Gwarged)/Diffyg ar ddarparu gwasanaethau		4,290	0	0	0	0	0	**4,290**	**0**	**4,290**
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall		0	0	0	0	0	0	**0**	**46,269**	**46,269**
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		4,290	0	0	0	0	0	**4,290**	**46,269**	**50,559**
Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail ariannu dan y rheoliadau	*9*	(708)	0	0	0	(321)	1,676	**647**	**(647)**	**0**
(Cynnydd)/Gostyngiad Net cyn Trosglwyddiadau i Reserfau a Glustnodwyd		3,582	0	0	0	(321)	1,676	**4,937**	**45,622**	**50,559**
Trosglwyddiadau i/o Reserfau a Glustnodwyd	*10*	(1,530)	1,249	281	0	0	0	**0**	**0**	**0**
(Cynnydd)/Gostyngiad yn 2014/15		2,052	1,249	281	0	(321)	1,676	**4,937**	**45,622**	**50,559**
Balans 31 Mawrth 2015 a ddygwyd ymlaen		**(6,350)**	**(48,576)**	**(3,496)**	**0**	**(2,728)**	**(2,577)**	**(63,727)**	**11,175**	**(52,552)**

DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR – 2014/15

Dengys y datganiad hwn y gost gyfrifyddol yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol â pholisiau cyfrifeg cyffredinol dderbyniol, yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant. Mae Awdurdodau yn codi trethiant i gyflenwi gwariant yn unol â rheoliadau; gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifyddol. Dengys y sefyllfa trethiant yn y Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau.

2013/14					2014/15		
Gwariant Gros	**Incwm Gros**	**Gwariant Net**		***Nodyn***	**Gwariant Gros**	**Incwm Gros**	**Gwariant Net**
£'000	**£'000**	**£'000**			**£'000**	**£'000**	**£'000**
17,598	(7,203)	10,395	Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig		17,682	(7,474)	10,208
28,711	(10,501)	18,210	Gwasanaethau Amgylcheddol a Rheoleiddio		26,688	(9,372)	17,316
16,245	(11,660)	4,585	Gwasanaethau Cynllunio		10,531	(5,486)	5,045
125,423	(22,033)	103,390	Gwasanaethau Plant ac Addysg - Addysg		112,039	(19,358)	92,681
18,050	(2,412)	15,638	Gwasanaethau Plant ac Addysg - Gofal Cymdeithasol Plant		21,550	(4,944)	16,606
28,817	(10,980)	17,837	Priffyrdd, Ffyrdd a Thrafnidiaeth		32,912	(14,325)	18,587
43,063	(38,123)	4,940	Gwasanaethau Tai (Cronfa'r Cyngor)		42,982	(38,325)	4,657
61,650	(15,399)	46,251	Gofal Cymdeithasol Oedolion		62,688	(16,907)	45,781
12,096	(2,311)	9,785	Gwasanaethau Canolog i'r Cyhoedd		12,698	(1,709)	10,989
8,433	(3,865)	4,568	Corfforaethol a Democrataidd Craidd		9,136	(4,279)	4,857
308	0	308	Costau Heb eu Dosrannu		663	0	663
360,394	**(124,487)**	**235,907**	**Cost Gwasanaethau**		**349,569**	**(122,179)**	**227,390**
19,144	(288)	18,856	Gwariant Gweithredol Arall	*11*	20,151	0	20,151
14,238	(651)	13,587	Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi	*12*	13,960	(474)	13,486
0	(266,931)	(266,931)	Treth ac Incwm Grant Amhenodol	*13*	0	(256,737)	(256,737)
393,776	**(392,357)**	**1,419**	**(Gwarged)/Diffyg ar ar Ddarpariaeth Gwasanaethau**		**383,680**	**(379,390)**	**4,290**
		1,429	(Gwarged)/Diffyg yn deillio o Ailbrisio Asedau Sefydlog	*24*			(24,403)
		0	(Gwarged)/Diffyg ar yn deilio o Ailbrisio Asedau Ariannol sydd ar gael i'w gwerthu	*24*			(25)
		(3,108)	Ailfesuriad o'r ymrwymiadau/(asedau) buddion diffiniedig net	*24*			70,697
		(1,679)	**Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall**				**46,269**
		(260)	**Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr**				**50,559**

Y FANTOLEN – 31 MAWRTH 2015

Dengys y Fantolen werth asedau ac ymrwymiadau'r Awdurdod ar ddyddiad y Fantolen. Mae asedau net yr Awdurdod (asedau llai ymrwymiadau) yn cyfateb i'r reserfau a ddelir gan yr awdurdod. Adroddir ar y reserfau mewn dau gategori. Y categori cyntaf o reserfau yw reserfau defnyddiadwy, h.y. y reserfau hynny y gall yr Awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar yr angen i gadw lefel ddoeth o reserfau ac unrhyw gyfyngiad statudol o'u defnydd (er enghraifft, y Reserf Derbyniadau Cyfalaf a ddefnyddir i gyllido gwariant cyfalaf neu ad-dalu dyled yn unig). Yr ail gategori o reserfau yw'r rhai hynny na all yr Awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Mae'r categori yma o reserfau yn cynnwys reserfau gydag elw a cholledion heb eu gwireddu (er enghraifft, y Reserf Ailbrisio), ble nad yw'r symiau ar gael i'w defnyddio i ddarparu gwasanaethau dim ond pan werthir yr asedau yn unig; a reserfau gyda gwahaniaethau amseriad fel y dangosir ar linell 'Addasiadau rhwng sail cyfrifeg a sail ariannu yn unol â rheoliadau' o'r Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau.

31 Mawrth 2014		*Nodyn*	**31 Mawrth 2015**
£'000			**£'000**
378,869	Eiddo, Offer a Chyfarpar	*15*	413,012
111	Asedau Treftadaeth		110
100	Eiddo Buddsoddi	*16*	247
2,526	Asedau Gweddilliol	*15*	2,644
77	Buddsoddiadau Tymor Hir	*17*	1,190
4,449	Dyledwyr Tymor Hir	*17*	4,862
386,132	**Asedau Tymor Hir**		**422,065**
27,083	Buddsoddiadau Tymor Byr	*17*	37,236
2,488	Asedau ar gael i'w Gwerthu	*20*	1,040
1,455	Stoc		1,467
52,134	Dyledwyr Tymor Byr	*18*	42,357
20,886	Arian a Chyfwerthoedd Arian	*19*	18,480
104,046	**Asedau Cyfredol**		**100,580**
(19,496)	Gorddrafft Banc	*19*	(21,397)
(1,884)	Benthyciadau Tymor Byr	*17*	(904)
(63,291)	Credydwyr Tymor Byr	*21*	(66,353)
(479)	Darpariaethau Tymor Byr	*22*	(284)
(1,775)	Derbyniadau Grantiau Cyfalaf a Refeniw o flaen llaw	*33*	(2,735)
(86,925)	**Ymrwymiadau Cyfredol**		**(91,673)**
(100)	Credydwyr Tymor Hir	*17*	(49)
(10,824)	Darpariaethau Tymor Hir	*22*	(12,020)
(111,215)	Benthyciadau Tymor Hir	*17*	(111,108)
(171,689)	Ymrwymiad Pensiwn Net	*40*	(248,721)
(2,372)	Ymrwymiadau Prydlesau Cyllidol	*36*	(2,253)
(3,942)	Derbyniadau Grantiau Cyfalaf a Refeniw o flaen llaw	*33*	(4,269)
(300,142)	**Ymrwymiadau Tymor Hir**		**(378,420)**
103,111	**Asedau Net**		**52,552**
(68,664)	Reserfau Defnyddiadwy	*23*	(63,727)
(34,447)	Reserfau na ellir eu defnyddio	*24*	11,175
(103,111)	**Cyfanswm Reserfau**		**(52,552)**

DATGANIAD LLIF ARIAN – 2014/15

Dengys y Datganiad Llif Arian newidiadau mewn arian a chyfwerthoedd arian yr Awdurdod yn ystod y cyfnod adrodd. Trwy rannu'r llif arian yn weithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu, dengys y datganiad sut mae'r Awdurdod yn cynhyrchu a defnyddio arian a chyfwerthoedd arian. Mae cyfanswm y llif arian net o weithgareddau gweithredu yn ddangosydd allweddol o faint o weithgareddau'r Awdurdod a ariennir trwy incwm grant a threthiant neu gan dderbynyddion y gwasanaethau a ddarperir gan yr Awdurdod. Mae'r Gweithgareddau Buddsoddi yn cynrychioli'r all-lif arian a wnaed am adnoddau y bwriedir eu defnyddio i gyfrannu tuag at ddarpariad gwasanaethau'r Awdurdod yn y dyfodol. Mae'r llif arian a gyfyd o weithgareddau ariannu yn ddefnyddiol i ragweld yr hawl sydd gan ddarparwyr cyfalaf (h.y. benthyciadau) ar lif arian yr Awdurdod yn y dyfodol.

2013/14 **£'000**		***Nodyn***	**2014/15** **£'000**
1,419	(Gwarged) neu Ddiffyg Net ar Ddarparu Gwasanaethau		4,290
(32,017)	Addasiadau i'r gwarged neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaethau am symudiadau anariannol	*25a*	(48,561)
1,514	Addasiadau am eitemau cynwysedig yn y gwarged neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaethau sydd yn weithgareddau buddsoddi neu ariannu	*25b*	2,190
(29,084)	Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredu		(42,081)
28,063	Gweithgareddau Buddsoddi	*26*	45,188
935	Gweithgareddau Ariannu	*27*	1,200
(86)	(Cynnydd) / Lleihad net mewn arian a chyfwerthoedd arian		4,307
(1,304)	Arian a chyfwerthoedd arian ar ddechrau'r cyfnod adrodd	*19*	(1,390)
(1,390)	**Arian a chyfwerthoedd arian ar ddiwedd y cyfnod adrodd**	*19*	**2,917**

NODIADAU I'R CYFRIFON

NODYN 1 – POLISIAU CYFRIFO

1.1 Egwyddorion Cyffredinol

Mae'r Datganiad o'r Cyfrifon yn crynhoi trafodion yr Awdurdod yn y flwyddyn ariannol 2014/15 a'r sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn honno, sef 31 Mawrth 2015. Mae'r Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) 2014 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod baratoi Datganiad o'r Cyfrifon yn flynyddol, a hynny yn unol ag arferion cyfrifo cywir. Mae'r arferion hyn wedi eu cynnwys yn bennaf yn y *Côd Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2014/15* a'r Côd Ymarfer Adrodd ar Wasanaeth 2014/15, ac yn cael eu cefnogi gan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh) a chyfarwyddiadau statudol a gyhoeddir yn unol â Deddf 2014.

Confensiwn cost hanesyddol yw'r egwyddor cyfrifo sydd wedi ei fabwysiadu'n bennaf yn y Datganiad o'r Cyfrifon, wedi'i addasu gan ailbrisiad rhai categorïau o asedau anghyfredol ac offerynnau ariannol.

Mewn perthynas â pholisi yn ymwneud a chyfalafu gwariant, ein hymarferiad yw gweithredu ar sail natur y gwariant yn hytrach na lefel penodol o wariant.

1.2 Croniadau Incwm a Gwariant

Cyfrifir am weithgareddau yn y flwyddyn y maent yn digwydd, nid pan wneir neu dderbynnir taliadau arian parod.

- Bydd y refeniw o werthu nwyddau yn cael ei adnabod pan fydd yr Awdurdod yn trosglwyddo'r risgiau arwyddocaol a buddion perchnogaeth i'r prynwr, a pan mae'n debygol y bydd buddiant economaidd neu'r gwasanaeth potensial cysylltiol gyda'r trafodyn hefyd yn trosglwyddo i'r Awdurdod.
- Bydd refeniw o ddarparu gwasanaeth yn cael ei adnabod pan fydd yr Awdurdod yn gallu mesur yn ddibynadwy'r canran sydd wedi ei gwblhau o'r trafodyn ynghyd â'r tebygolrwydd y bydd buddiant economaidd neu'r gwasanaeth potensial cysylltiol gyda'r trafodyn hefyd yn trosglwyddo i'r Awdurdod.
- Bydd cyflenwadau yn cael eu trin fel gwariant fel maent yn cael eu treulio – pan fydd bwlch rhwng y dyddiad mae'r cyflenwadau wedi eu derbyn a'u treulio, byddant yn cael eu dal fel stoc ar y Fantolen.
- Bydd treuliau, mewn cysylltiad â'r gwasanaeth a roddwyd (gan gynnwys gwasanaeth gan weithwyr cyflogedig) yn cael eu cofnodi fel gwariant pan fydd y gwasanaeth wedi ei dderbyn yn hytrach na pryd fydd taliadau'n cael eu gwneud.
- Bydd llog sy'n cael ei dderbyn o fuddsoddiadau yn ogystal â llog fydd yn daladwy ar fenthyciadau yn cael ei gyfrifo yn ôl eu trefn fel incwm a gwariant ar sail gyfradd llog effeithiol i'r erfyn cyllidol perthnasol yn hytrach nac i'r llif arian sydd wedi eu sefydlogi neu wedi'i bennu gan y cytundeb.
- Ble mae refeniw a gwariant wedi eu hadnabod ond nid yw'r arian wedi ei dderbyn neu dalu allan, bydd rhaid creu dyledwr neu gredydwr am y symiau perthnasol ar y Fantolen. Ble mae tebygolrwydd o beidio casglu'r ddyled, bydd rhaid ysgrifennu'r dyledion lawr a chodi tal allan o gyfrif refeniw am yr incwm fydd yn debygol o beidio cael ei gasglu.

1.3 Arian a Chyfwerthoedd Arian

Caiff unrhyw fuddsoddiadau tymor byr sydd gan yr Awdurdod, y mae modd eu troi'n arian yn rhwydd, gyda risg isel o newid yn eu gwerth, eu categoreiddio fel cyfwerthoedd arian a'u cynnwys fel Arian a Chyfwerthoedd Arian ar y Fantolen. Adnau tymor byr gyda sefydliadau ariannol sydd ar gael ar unwaith ar ddyddiad y fantolen yw'r buddsoddiadau a gynhwysir yn y diffiniad hwn.

1.4 Ymrwymiadau Dibynnol

Ceir ymrwymiad dibynnol pan fod digwyddiad sy'n arwain at rwymedigaeth posib ar ran yr Awdurdod ble bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau gan ddigwyddiad neu fel arall ddigwyddiad ansicr sydd ddim yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr Awdurdod. Ceir ymrwymiad dibynnol yn ogystal pan fod amgylchiadau y gwneir darpariaeth amdanynt fel arfer, ond unai, nid yw'n debygol y bydd angen all-lif o adnoddau, neu, ni ellir mesur maint y rhwymedigaeth yn ddibynadwy.

Nid yw ymrwymiadau dibynnol yn cael eu datgan ar y Fantolen, ond yn hytrach mewn nodyn i'r cyfrifon.

1.5 Corfforaethol a Democrataidd Craidd

Mae'r pennawd Corfforaethol a Democrataidd Craidd yn cynnwys eitemau sydd yn berthnasol i'r Gynrychiolaeth Ddemocrataidd a Rheolaeth a Rheolaeth Corfforaethol. Mae'r Gynrychiolaeth Ddemocrataidd a Rheolaeth yn

cynnwys ffurfio polisïau corfforaethol a gweithgareddau aelodau tra mae Rheolaeth Corfforaethol yn cynnwys costau sydd yn gysylltiedig â rhedeg yr Awdurdod.

1.6 Buddiannau Gweithwyr

1.6.1 Buddion sy'n Daladwy yn ystod Cyflogaeth

Buddion tymor byr yw'r rhai hynny sydd yn ddyledus o fewn 12 mis i ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys buddion megis cyflogau, tâl gwyliau a thâl salwch i weithwyr cyfredol ac maent yn cael eu hadnabod fel cost am wasanaethau yn y flwyddyn y mae'r gweithiwr yn gwasanaethu'r Awdurdod. Gwneir croniad ar gyfer cost hawl gwyliau (neu unrhyw amser i ffwrdd o'r gwaith e.e. amser wedi ei gronni) sydd yn ddyledus i'r gweithwyr ond sydd heb ei gymryd cyn diwedd y flwyddyn ac yn cael ei gario drosodd i'r flwyddyn ariannol nesaf. Mae'r croniad yn seiliedig ar raddfeydd cyflog sydd yn berthnasol i'r flwyddyn ariannol ddilynol, sef y flwyddyn mae'r gweithiwr yn derbyn y budd o'r gwyliau. Mae cost y croniad yn mynd yn erbyn Gweddill neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau ond mae wedyn yn cael ei wrth-droi drwy'r Datganiad Symudiadau mewn Reserfau fel bod cost y gwyliau yn mynd yn erbyn y flwyddyn y cymerir y gwyliau.

1.6.2 Buddion Terfynu Cyflogaeth

Mae buddion terfynu cyflogaeth yn daladwy o ganlyniad i benderfyniad gan yr Awdurdod i derfynu cyflogaeth swyddog cyn y dyddiad ymddeol arferol neu o ganlyniad i benderfyniad swyddog i dderbyn diswyddiad yn wirfoddol ac fe'u codir ar sail addasiad croniad yn erbyn y gwasanaeth priodol neu, lle mae'n berthnasol, i'r llinell Costau Heb eu Dosrannu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr unai pan na all yr Awdurdod dynnu'n ôl y cynnig o'r buddion hynny neu pan fo'r Awdurdod yn cydnabod cost o ail-strwythuro, p'run bynnag sydd gyntaf.

Pan fo buddion terfynu cyflogaeth yn cynnwys ychwanegiadau i bensiynau mae'r ddarpariaeth statudol yn golygu y dylai Cronfa'r Cyngor dderbyn y gost sydd yn daladwy gan yr Awdurdod i'r gronfa bensiwn neu i'r pensiynwr yn hytrach na'r swm wedi ei gyfrifo yn unol â'r safonau cyfrifeg perthnasol. Yn y Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau mae angen neilltuo symiau i ac o'r Gronfa Bensiwn er mwyn diddymu'r credydau a'r debydau damcaniaethol am fuddion terfynu pensiynau ychwanegol a rhoi yn eu lle y debydau am yr arian a dalwyd i'r Gronfa Bensiwn a'r pensiynwyr ac unrhyw symiau taladwy ond sydd heb eu talu at ddiwedd y flwyddyn.

1.6.3 Buddion Ôl-gyflogaeth

Mae gweithwyr yr awdurdod yn aelodau o ddau gynllun pensiwn ar wahân:

- Y Cynllun Pensiwn Athrawon, a weinyddir gan Capita Teachers' Pensions ar ran Adran Addysg Llywodraeth San Steffan.
- Y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, a weinyddir gan Gronfa Bensiwn Gwynedd yng Nghyngor Gwynedd.

Mae'r ddau gynllun yn darparu buddion diffiniedig i'w haelodau (pensiynau a lymp-symiau) sydd wedi eu hennill yn ystod eu hamser gyda'r Awdurdod.

Fodd bynnag, mae'r trefniadau ar gyfer y cynllun athrawon yn golygu nad yw ymrwymiadau'r buddion yn cael eu hadnabod i'r Awdurdod. Mae'r cynllun felly yn cael ei gyfrifo fel petai yn gynllun cyfraniadau diffiniedig ac nid yw ymrwymiadau ar gyfer taliadau yn y dyfodol yn cael eu hadnabod yn y Fantolen. Mae'r llinell Gwasanaethau Plant ac Addysg yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cynnwys cost cyfraniadau'r cyflogwr sy'n daladwy i'r Cynllun Pensiwn Athrawon yn y flwyddyn.

1.6.4 Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae gan bob aelod arall o'r staff, yn amodol ar rai meini prawf, yr hawl i fod yn aelod o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae'r costau pensiwn a godir ar gyfrifon yr Awdurdod ar gyfer y dosbarth yma o weithwyr yn cael eu pennu gan weinyddwyr y gronfa ac yn cynrychioli cyfran sefydlog o gyfraniad y gweithwyr i'r cynllun.

Mae'r Cynllun Llywodraeth Leol yn cael ei drin fel cynllun budd diffiniedig:

Mae ymrwymiadau Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd i'w priodoli i'r Awdurdod yn cael eu cynnwys yn y fantolen ar sail actiwarïaid drwy'r dull rhagamcanu unedau h.y. asesiad o daliadau fydd yn cael eu gwneud yn y dyfodol mewn perthynas â buddion ymddeol a enillwyd hyd yn hyn gan y gweithwyr, yn seiliedig ar gyfradd marwolaeth, cyfradd trosiant gweithwyr a.y.y.b. yn ogystal â thafluniad enillion ar gyfer gweithwyr cyfredol.

NODYN 1– POLISIAU CYFRIFO (parhad)

Gostyngir yr ymrwymiadau i'w gwerth ar sail prisiau cyfredol gan ddefnyddio graddfa ddisgownt o 3.2% wedi ei gyfrifo fel cyfartaledd cymhwysol 'spot yields' ar fondiau corfforaethol o werth AA.

Mae asedau Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd i'w priodoli i'r Awdurdod yn cael eu cynnwys yn y fantolen ar sail gwerth teg a benderfynir gan actiwari'r Gronfa.

Dadansoddir y newid yn ymrwymiad net pensiynau i'r cydrannau canlynol:

Cost gwasanaeth yn cynnwys:

- Cost gwasanaeth cyfredol – y cynnydd mewn ymrwymiadau o ganlyniad i flynyddoedd o wasanaeth a enillwyd eleni - dyrennir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i'r gwasanaethau lle mae'r gweithwyr yn gweithio.

- Cost gwasanaeth y gorffennol – mae'r cynnydd mewn ymrwymiadau yn deillio o benderfyniadau yn y flwyddyn gyfredol ble mae eu heffaith yn gysylltiedig â'r blynyddoedd o wasanaeth a enillwyd mewn blynyddoedd cynharach – mae'n cael ei ddebydu i'r Gweddill neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o Gostau heb eu Dosrannu.

- Llog net ar y buddion diffiniedig/(asedau) net, h.y. y gost llog net i'r awdurdod - y newid yn ystod y cyfnod yn yr ymrwymiad/(asedau) buddion diffiniedig net sy'n codi o dreigliad amser sy'n mynd yn erbyn llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr - mae hyn yn cael ei gyfrifo ar sail gweithredu'r gyfradd ddisgownt sy'n cael ei ddefnyddio i fesur yr ymrwymiad buddion diffiniedig ar gychwyn y cyfnod i'r ymrwymiad/(asedau) buddion diffiniedig net ar gychwyn y cyfnod - gan gymryd i ystyriaeth unrhyw newidiadau yn yr ymrwymiad/(asedau) buddion diffiniedig net yn ystod y cyfnod o ganlyniad i gyfraniadau a thaliadau budd.

Ailfesuriadau yn cynnwys:

- Enillion ar asedau'r Cynllun - gan eithrio symiau sy'n gynwysedig yn llog net ar yr ymrwymiad/(asedau) buddion diffiniedig net - yn cael eu debydu i Reserf Pensiynau fel Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

- Enillion a cholledion actiwaraidd - newidiadau i'r ymrwymiad pensiwn net oherwydd nad yw'r digwyddiadau yn cyd-fynd â'r rhagdybiaethau a wnaethpwyd yn y prisiad actiwaraidd diwethaf neu am nad yw'r actiwari wedi diweddaru ei ragdybiaethau - yn cael eu debydu i'r Reserf Pensiwn fel Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

Cyfraniadau a delir i'r Gronfa Bensiwn Gwynedd - arian a delir fel cyfraniadau'r cyflogwr i'r Gronfa Bensiwn ar gyfer setliad ymrwymiadau; sydd ddim yn cael eu cyfrifo fel traul.

Gyda buddion ymddeol, mae'n ofynnol, yn unol â darpariaethau statudol, i Gronfa'r Cyngor dderbyn cost y swm sy'n daladwy gan yr Awdurdod i'r Gronfa Bensiwn neu'n uniongyrchol i'r pensiynwyr yn ystod y flwyddyn yn hytrach na'r swm a gyfrifir yn ôl y safonau cyfrifeg berthnasol. Yn y Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau, mae hyn yn golygu bod angen neilltuo arian i neu allan o'r Reserf Pensiwn er mwyn diddymu'r credydau a'r debydau damcaniaethol ar gyfer buddion ymddeol a rhoi'r debydau am arian a dalwyd i'r Gronfa Bensiwn a phensiynwyr ac unrhyw symiau sy'n daladwy ond sydd heb eu talu at ddiwedd y flwyddyn. Mae'r balans negyddol sydd yn deillio o hyn yn y Gronfa Bensiwn yn fesur o effaith buddiol i Gronfa'r Cyngor o orfod trin buddion ymddeol ar sail llif arian yn hytrach na thros y cyfnod y mae'r gweithwyr yn derbyn y budd.

Mae'r Safon Adrodd Rhyngwladol (IAS) 19 yn rheoli sut y dylid trin a datgelu'r ymrwymiadau tymor hir sy'n bodoli mewn perthynas â chostau pensiwn. Mae'n ofynnol i gynghorau lleol yng Nghymru a Lloegr baratoi eu datganiadau ariannol yn unol â gofynion IAS19.

1.6.5 Buddion Dewisol

Mae gan yr Awdurdod hefyd bwerau cyfyngedig i wneud dyfarniadau dewisol mewn achosion o ymddeoliadau cynnar. Bydd unrhyw ymrwymiadau sydd yn deillio o ddyfarniad o'r fath i unrhyw aelod o'r staff (yn cynnwys athrawon) yn

cael eu cronni yn y flwyddyn y cymerwyd y penderfyniad i wneud y dyfarniad gan ddefnyddio'r un polisïau â'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol i gyfrifo amdanynt.

1.7 Digwyddiadau Wedi'r Cyfnod Adrodd

Digwyddiadau ôl-fantolen yw'r digwyddiadau hynny, ffafriol ag anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad pan awdurdodir cyhoeddiad y Datganiad o'r Cyfrifon. Gellir adnabod dau fath o ddigwyddiad:

- y rhai hynny sy'n darparu tystiolaeth o amgylchiadau a oedd yn bodoli ar ddiwedd y cyfnod adrodd – caiff y Datganiad o'r Cyfrifon ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath.
- y rhai hynny sy'n dynodi amgylchiadau a gododd ar ôl y cyfnod adrodd – ni chaiff y Datganiad o'r Cyfrifon ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath, ond os ystyrir y byddai'n cael effaith faterol, yna byddai natur y digwyddiadau ynghyd ag amcangyfrif o'r effaith ariannol (lle gellid amcangyfrif y gost) yn cael ei ddatgelu yn y nodiadau.

Nid yw unrhyw ddigwyddiadau sy'n digwydd wedi'r dyddiad awdurdodi cyhoeddiad yn cael eu hadlewyrchu yn y Datganiad o'r Cyfrifon.

1.8 Addasiadau Cyfnod Blaenorol, newidiadau i Bolisiau Cyfrifo, Amcangyfrifon a Gwallau

Gall yr angen i wneud addasiadau cyfnod blaenorol godi o ganlyniad i newid mewn polisïau cyfrifo neu i gywiro gwall sylweddol. Cyfrifir am newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifeg yn rhagolygol, h.y. yn y flwyddyn gyfredol a'r blynyddoedd i ddod a effeithir gan y newid, ac felly ni wneir addasiad cyfnod blaenorol.

Yr unig dro y gwneir newidiadau i bolisïau cyfrifo yw pan yn ofynnol gan ymarferion cyfrifo priodol neu fod y newid yn darparu gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol am effaith trafodion, digwyddiadau eraill ac amodau ar sefyllfa ariannol neu berfformiad ariannol yr Awdurdod. Pan wneir newid, cyfrifir amdano yn ôl-weithredol (oni bai y nodir yn wahanol) trwy addasu balans agoriadol a ffigyrau cymharol y cyfnod blaenorol fel pe bai'r polisi wedi bodoli erioed.

Caiff gwallau materol a ddarganfyddir mewn ffigyrau cyfnodau blaenorol eu cywiro'n ôl-weithredol trwy addasu balans agoriadol a ffigyrau cymharol y cyfnod blaenorol.

1.9 Offerynnau Ariannol

Offeryn ariannol yw unrhyw gytundeb sydd yn creu ased ariannol mewn un endid ac ymrwymiad ariannol neu offeryn ecwiti mewn endid arall. Felly, mae'r term offeryn ariannol yn cynnwys asedau ariannol ac ymrwymiadau ariannol.

Mewn cydymffurfiad gyda'r gofynion adolygwyd asedau ac ymrwymiadau ariannol y Cyngor er mwyn eu categoreiddio a phenderfynu ar y driniaeth gywir. Adnabuwyd yr offerynnau canlynol wrth wneud yr adolygiad hwn:

Ymrwymiadau ariannol
- Credydwyr masnachol a chredydwyr eraill.
- Benthyciadau tymor hir gan gynnwys premiymau a disgowntiau ar setliad cynnar benthyciadau sydd wedi eu gohirio.
- Gwarantau ariannol.

Asedau ariannol
- Adnau banc
- Dyledwyr masnachol
- Benthyciadau derbyniadwy
- Buddsoddiadau

Mae'r Cyngor yn prisio ei ymrwymiadau ariannol ar gost wedi ei amorteiddio gan ddefnyddio'r dull cyfradd llog effeithiol. Cyfrifir llog i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr gan ddefnyddio'r dull cyfradd llog effeithiol. Oherwydd bod benthyciadau tymor hir y Cyngor i gyd ar gyfraddau sefydlog, telir y llog cronedig am y flwyddyn.

Mae enillion neu golledion sydd yn codi ar ad-daliad cynnar yn cael eu trin fel eu bod yn diddymu'r ymrwymiad ariannol oni bai eu bod yn cwrdd ag amodau caeth lle bo modd trin y trafodyn fel addasiad o amodau'r benthyciad presennol ac addasu gwerth y benthyciad newydd gydag unrhyw enillion neu golledion.

NODYN 1– POLISIAU CYFRIFO (parhad)

Dosbarthir mwyafrif asedau ariannol y Cyngor fel benthyciadau neu ddyledwyr ac felly eu prisio ar sail cost wedi ei amorteiddio gan ddefnyddio'r dull cyfradd llog effeithiol.

Caiff unrhyw fuddsoddiadau tymor byr sydd gan yr Awdurdod y mae modd eu troi'n arian yn rhwydd gyda risg isel o newid yn eu gwerth, eu categoreiddio fel cywerthyddion arian a'u cynnwys fel Arian a Chywerthydd Arian ar y Fantolen. Adnau tymor byr gyda sefydliadau ariannol sydd ar gael ar unwaith ar ddyddiad y fantolen yw'r buddsoddiadau a gynhwysir yn y diffiniad hwn.

Mesurir Credydwyr a Dyledwyr tymor byr sydd heb gyfradd llog datganedig ar sail swm yr anfoneb wreiddiol. Mae hyn yn cynnwys yr holl ddyledwyr a chredydwyr masnachol.

Mae Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Ariannu a Chyfrifo am Gyfalaf) (Cymru) (Diwygiedig) 2007 yn caniatáu i effaith ailddatgan offerynnau ariannol gael ei addasu trwy'r Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau. Caiff yr addasiadau canlyniadol eu dangos yn y Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol a'r Reserf Offerynnau Ariannol ar gael i'w gwerthu ar y Fantolen. Mae'r addasiad a ganiateir o dan statud yn golygu bod yr effaith net ar falansau'r Cyngor yn gyfatebol i'r trosglwyddiad o dan y polisi yma.

1.10 Grantiau'r Llywodraeth a Chyfraniadau Eraill

Mae grantiau a chyfraniadau sy'n ymwneud â gwariant cyfalaf a refeniw yn cael eu cyfrifo ar sail croniadol, ac yn cael eu cydnabod ar unwaith fel incwm i'r gwasanaeth perthnasol o fewn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, oni bai bod amod ynghlwm wrth y grant neu gyfraniad nad yw'r awdurdod wedi ei fodloni.

Oherwydd y gofyn i ariannu gwariant cyfalaf fel rhan o'r Gofyn Cyllido Cyfalaf, nid yw'r grantiau a chyfraniadau sy'n ariannu gwariant cyfalaf sydd wedi eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wir incwm. Felly, mae'r awdurdod yn cyfrifo'r symiau hyn fel a ganlyn:

- Os yw grant neu gyfraniad cyfalaf wedi ei dderbyn, a bod amodau'n parhau heb eu bodloni ar ddyddiad y Fantolen, yna caiff y grant ei gydnabod fel Derbyniadau Grantiau Cyfalaf ymlaen llaw ar y Fantolen. Unwaith mae'r amod wedi ei fodloni, yna caiff y grant neu gyfraniad ei drosglwyddo i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.
- Os yw grant neu gyfraniad cyfalaf wedi ei adnabod fel incwm yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, a bod y gwariant sydd i'w ariannu o'r grant neu gyfraniad hwnnw wedi ei wneud ar ddyddiad y fantolen, yna caiff y grant neu gyfraniad ei drosglwyddo o'r Gronfa Gyffredinol i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf, i adlewyrchu dyrannu adnoddau cyfalaf i ariannu gwariant. Adroddir y trosglwyddiad hwn yn y Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau.

1.11 Asedau Treftadaeth

Asedau diriaethol yw asedau treftadaeth gyda rhinweddau hanesyddol, artistig, gwyddonol, technegol, geoffisegol neu amgylcheddol, ac a ddelir gan y Cyngor yn bennaf er diben gwybodaeth addysgol neu gyfraniad i ddiwylliant. Dyma'r categorïau o asedau treftadaeth sydd wedi eu hadnabod gan y Cyngor:

- Lluniau a Phaentiadau
- Teyrndlysau Dinesig
- Casgliadau Llyfrgell/Archifau
- Casgliadau Amgueddfeydd ac Orielau
- Adeiladau Hanesyddol a Henebion Cofrestredig
- Parciau a Gwarchodfeydd Natur Leol

Cyflogodd y Cyngor brisiwr allanol (cwmni Bonhams) i ddarparu amcangyfrifon o brisiadau o'i deyrndlysau dinesig a'i luniau a phaentiadau. Mae unrhyw eitem dros y trothwy di-minimis o £10,000 yn cael ei ddangos ar wahân yn y cyfrifon gyda'r eitemau eraill wedi eu cyfosod o fewn teyrndlysau dinesig a lluniau a phaentiadau. Er mwyn cysondeb, mae'r Cyngor wedi gweithredu ar sail yr un trothwy di-minimis i ddibenion prisio Asedau Treftadaeth ag i weddill ei asedau tymor hir - gweler polisi 1.19.

Mae'r Cyngor yn ystyried bod gan yr asedau treftadaeth hyn oes amhenderfynadwy a gwerth gweddilliol uchel; ac o'r herwydd, nid yw'r Cyngor yn ei ystyried yn briodol i ddibrisio'r asedau. Bydd yr asedau treftadaeth a gynhwysir yn y cyfrifon yn cael eu hasesu'n flynyddol am unrhyw amhariad.

NODYN 1 – POLISIAU CYFRIFO (parhad)

1.12 Stoc a Chontractau Tymor Hir

Dylai stociau a gwaith mewn llaw ymddangos ar y fantolen ar sail yr isaf o gost neu wir werth, yn unol â darpariaethau'r Côd Ymarfer. Oherwydd ymarferoldeb prif systemau stoc y Cyngor, mae mwyafrif y stoc yn ymddangos yn y cyfrifon ar sail cost cyfartalog. Nid yw'r gwahaniaeth o'r sail prisio yn faterol.

1.13 Eiddo Buddsoddi

Eiddo buddsoddi yw'r rhai hynny a ddefnyddir ar gyfer ennill rhent ac/neu adbrisiant cyfalaf yn unig. Nid yw'n cwrdd â'r diffiniad os defnyddir yr eiddo mewn unrhyw ffordd i hwyluso darpariaeth gwasanaethau neu gynhyrchu nwyddau neu os yw ar gael i'w werthu.

1.14 Prydlesau

Caiff prydlesau eu hystyried yn brydlesi cyllidol pan fo telerau trosglwyddiad y brydles a'r holl risgiau a buddion sy'n deillio o berchnogaeth o'r eiddo, offer neu gyfarpar yn trosglwyddo i'r prydlesai. Caiff bob prydles arall eu hystyried yn brydlesi gweithredol.

Yr Awdurdod fel Prydlesai:

Caiff symiau a ddelir dan brydlesi cyllidol eu hadnabod yn wreiddiol, ar ddechrau'r brydles, ar werth teg (neu, os yn is, gwerth presennol y lleiafswm taliadau prydles), gydag ymrwymiad cyfatebol am rwymedigaeth y brydles i'r prydleswr. Caiff taliadau'r brydles eu dosrannu rhwng cost ariannol (i'w gynnwys yn llinell Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi o'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr) a chost a roir yn erbyn ymrwymiad y brydles i'w leihau. Caiff yr ased perthnasol ei drin yn unol â'r polisïau arferol, a chaiff ei ddibrisio fel sy'n briodol.

Caiff taliadau prydlesau gweithredol eu dangos yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel cost i'r gwasanaeth perthnasol ar sail dibrisiad llinol dros gyfnod y brydles.

Yr Awdurdod fel Prydleswr:

Ar hyn o bryd, nid oes gan yr Awdurdod unrhyw Brydlesi Cyllidol ble mae'r Awdurdod yn brydleswr.

Caiff incwm rhent o eiddo sydd wedi ei ganiatáu trwy brydles weithredol ei gydnabod ar sail linol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, a chaiff yr ased ei ddangos ar y Fantolen.

1.15 Asedau Gweddilliol

Caiff Asedau Gweddilliol yr Awdurdod eu dangos ar wahân ar y Fantolen. Gwerth teg yr asedau hyn sy'n cael ei ddangos, sy'n seiliedig ar eu gwerth defnydd presennol.

1.16 Gorbenion a Chostau Gwasanaethau Cefnogol

Mae'r taliadau am wasanaethau a ddarperir gan Adrannau Canolog Cefnogol yn seiliedig ar gyfuniad o brisiau a bennir ymlaen llaw, amser y staff a gofnodir, cofnodi trafodion a fformiwlâu penodedig.

Yr unig gostau a adewir heb eu dyrannu yw costau rheolaeth corfforaethol a chostau cefnogol nad oes rhaid eu dosrannu yn ôl darpariaethau'r Côd Ymarfer. Mae'r dosraniad yn cydymffurfio gyda'r Côd Ymarfer Adrodd ar Wasanaeth (SeRCOP) 2014/15.

1.17 Asedau Tymor Hir

Adolygir gwerth asedau'r Cyngor a gofnodir ar fas data'r Gwasanaeth Eiddo o leiaf bob 5 mlynedd. Mae hyn yn unol â'r Côd a'r Datganiadau Egwyddorion Prisio Asedau a Nodiadau Arweiniad a gyhoeddwyd gan Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig. Mae'r gwerthusiad cyflawn diwethaf yn effeithiol o'r 1af Ebrill 2014.

Dangosir Tir ac Adeiladau ar sail gwerth teg neu gost ail-adeiladu dibrisiedig (DRC) ar gyfer eiddo arbenigol.

Dangosir Eiddo Buddsoddi ar sail gwerth teg.

Defnyddir cost hanesyddol (a ddibrisiwyd) ar gyfer Cerbydau, Offer, Dodrefn a Chyfarpar.

Mae Asedau is adeiladwaith a chymunedol yn ymddangos ar bris hanesyddol.

NODYN 1 – POLISIAU CYFRIFO (parhad)

Cynhwysir Asedau heb eu cwblhau ar sail cost hanesyddol tan gwblheir y gwaith, pan eu prisir yn unol â'r polisïau cyfrifo a'u trosglwyddo i'r categori asedau perthnasol.

Defnyddir isafswm at ddibenion prisio o £20,000 ar gyfer tir ac adeiladau gweithredol y Cyngor a £5,000 ar gyfer eitemau unigol o Gerbydau, Offer, Dodrefn a Chyfarpar.

Fe ychwanegir gwariant ar asedau newydd a chyfredol yn flynyddol, gan wedyn ystyried os ydy'r gwariant yma wedi cynhyrchu cynnydd mewn gwerth i'r ased. Os oes cynnydd mae hyn yn cael ei adlewyrchu drwy'r Reserf Ail Brisio; os nad oes cynnydd mae'n dilyn fod amhariad i werth yr ased (gweler isod ar gyfer dull cyfrifo am amhariad). Yn benodol ar gyfer asedau megis Tir ac Adeiladau ac Asedau Cymunedol ble ceir gwariant yn y flwyddyn o dros £100,000 ar ased unigol, mae Rheolwr Eiddo Corfforaethol (M.R.I.C.S) y Cyngor yn adolygu'r asedau ac yn ail brisio unrhyw un sydd ei angen.

Amhariad a Dibrisiant

Amhariad

Amhariad yw treuliant budd economaidd sydd yn benodol i ased. Yn unol â Safon Adrodd Rhyngwladol 36 mae'r Cyngor yn adolygu eu hasedau bob blwyddyn i adnabod unrhyw amhariad neu leihad mewn gwerth oherwydd treuliant buddiannau economaidd. Yn ogystal, caiff gwerth gweddilliol ac oes fuddiol yr asedau eu hadolygu'n flynyddol, a'u haddasu ble'n briodol.

Pan mae colledion amhariad yn cael eu hadnabod, maent yn cael ei gyfrifo fel a ganlyn:

- Ble mae balans o gynnydd positif ar gyfer pris ased o fewn y Reserf Ailbrisio, bydd gwerth yr ased yn cael ei ysgrifennu ffwrdd yn erbyn y balans (hyd at swm y cynnydd cronedig)

- Pan nad oes balans ar y Reserf Ailbrisio neu balans annigonol, bydd gwerth yr ased yn cael ei ysgrifennu ffwrdd yn erbyn llinell(au) y gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Dibrisiant

Prif elfen IAS 16 yw y dylid dibrisio adeiladau oni bai eu bod yn cael eu prisio bob blwyddyn. Yn ogystal, dylid dibrisio bob rhan o eiddo, offer a chyfarpar ar wahân os yw eu cost yn arwyddocaol o ystyried cyfanswm cost yr eitem. Dylid sefydlu trothwy isafswm, yn seiliedig ar yr effaith sylweddol tebygol ar y datganiadau ariannol, fel bod bob ased o dan y trothwy yn cael eu diystyru i bwrpas cydrannu. (£1.83m yw'r trothwy ar gyfer 2014/15, sef 1% o werth yr holl adeiladau). Y dosraniad sydd yn cael ei ystyried ar gyfer yr elfen sydd ddim yn dir, dros y trothwy de-minimus ydi:

a) offer a chyfarpar a gwasanaethau peirianneg, ac
b) adeiledd

Mae'r mwyafrif o adeiladau'r Cyngor (dros 75%) yn cael eu prisio ar sail Cost Ail-adeiladu Dibrisiedig (DRC), a ddatblygir ar y dull cydrannol, ac adlewyrchir y gwahanol elfennau ym manylion y cyfrifiadau. Fodd bynnag, yn gynwysedig yn yr uchod mae adeiladau gydag eitemau sylweddol o offer a chyfarpar sydd ag oes fuddiol byr e.e. boileri ac offer gwresogi pyllau nofio a chanolfannau hamdden. Adnabyddir yr elfennau hyn drwy addasu oes fuddiol yr adeilad i gymryd oes fyrrach yr elfennau i ystyriaeth.

Yn seiliedig ar adolygiad o natur a'r math o adeiladau sy'n eiddo i'r Cyngor, daethpwyd i'r canlyniad nad oes gan weddill yr adeiladau eitemau sylweddol o offer a chyfarpar na gwasanaethau peirianneg sydd angen eu cydrannu ar wahân.

Dibrisir Asedau ar sail eu gwerth ar y fantolen i'w ysgrifennu i ffwrdd fel a ganlyn:
(i) Dibrisir Cerbydau, Offer, Dodrefn a Chyfarpar dros eu bywyd amcangyfrifiedig (3 – 15 mlynedd)
(ii) Dibrisir Is-adeiladwaith dros 40 mlynedd
(iii) Ysgrifennir Gwariant Refeniw i'w ariannu o Gyfalaf drwy Statud i lawr yn y cyfnod yr ymddangosant
(iv) Ni ddibrisir Tir
(v) Dibrisir Adeiladau dros eu bywyd amcangyfrifiedig (amrywiol)
(vi) Ni ddibrisir Eiddo Buddsoddi, Asedau heb eu Cwblhau nac Asedau Sydd Ar Gael i'w Gwerthu

NODYN 1 – POLISIAU CYFRIFO (parhad)

Ni ddibrisir ym mlwyddyn y caffaeliad.

Mae Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf a Chyfrifeg)(Cymru)(fel y'i diwygiwyd) 2008 [OS 2008/588 (W.59)] yn gosod dyletswydd ar awdurdodau lleol i wneud darpariaethau darbodus ar gyfer adbrynu dyledion. Mae'r Gweinidogion Cymreig wedi cyhoeddi Canllawiau ar Ddarpariaeth Lleiafswm Refeniw (MRP) ac mae gofyn i awdurdodau lleol roi ystyriaeth i Ganllawiau o'r fath yn unol ag adran 21 (1B) Deddf Llywodraeth Leol 2003.

Dyma'r pedwar opsiwn MRP sydd ar gael:
- Opsiwn 1: Y Dull Rheoleiddio
- Opsiwn 2: Y Dull CFR
- Opsiwn 3: Y Dull Oes Asedau
- Opsiwn 4: Y Dull Dibrisiad

D.S.: Nid yw hyn yn cau allan dulliau darbodus eraill.

MRP yn 2014/15: Gellir defnyddio opsiynau 1 a 2 dim ond ar gyfer gwariant cyfalaf wedi'i gefnogi nad yw o'r Cyfrif Refeniw Tai (Non-HRA) a ariennir o fenthyciad (ystyr 'wedi'i gefnogi' yma yw costau cyllido a gaiff eu cefnogi drwy Grant Cefnogi Refeniw y Llywodraeth Ganolog). Mae'r dulliau o wneud darpariaeth ddarbodus ar gyfer gwariant cyfalaf Non-HRA heb ei gefnogi yn cynnwys Opsiynau 3 a 4 (gellir defnyddio 3 a 4 ar gyfer gwariant cyfalaf Non-HRA wedi'i gefnogi yn ogystal, os yw'r Cyngor yn penderfynu gwneud hynny).

Cyflwynwyd y Datganiad MRP i'r Cyngor cyn dechrau blwyddyn ariannol 2014/15. Pe bai cynnig i ddiwygio telerau'r Datganiad MRP gwreiddiol yn ystod y flwyddyn, dylid cyflwyno datganiad diwygiedig i'r Cyngor ar yr adeg honno.

Defnyddiodd y Cyngor Opsiwn 1 yng nghyswllt gwariant cyfalaf wedi'i gefnogi a ariennir o fenthyciad, ac Opsiwn 3 yng nghyswllt gwariant cyfalaf heb ei gefnogi a ariennir o fenthyciad.

Roedd yr MRP yng nghyswllt lesau a chynlluniau PFI a brynwyd ar y Fantolen dan y Côd Ymarfer Cyfrifeg sy'n seiliedig ar yr IFRS yn cyd-fynd â'r ad-daliad prifswm blynyddol ar gyfer yr ymrwymiad gohiriedig cysylltiedig.

Bydd yr Awdurdod yn adolygu'r polisi yma yn flynyddol yng ngoleuni'r Cynllun Rheoli Asedau.

Yn unol â'r Côd Ymarfer, telir am wariant cyfalaf ar gyfer Gwasanaethau Cronfa'r Cyngor sydd i'w gyllido o refeniw drwy ei ddosbarthu i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

1.18 Costau heb eu Dosrannu

Mae'r mwyafrif o'r gwasanaethau cefnogol canolog yn cael eu dyrannu i'r rhaniad gwasanaeth yn unol â Côd Ymarfer Adrodd ar Wasanaeth (SeRCOP) 2014/15. Mae'r eitemau sydd yn cael eu heithrio o'r driniaeth yma yn cael eu diffinio fel Costau heb eu Dosrannau ac yn cynnwys cost buddiannau dewisol ddyfarnwyd i weithwyr sy'n ymddeol yn gynnar a cholledion amhariad ar asedau ar gael i'w gwerthu.

1.19 Darpariaethau

Mae'r Cyngor yn gosod darpariaethau o'r neilltu ar gyfer ymrwymiadau penodol sy'n debygol neu'n sicr o godi ond ni ellir ar hyn o bryd eu pennu'n gywir. Gwneir darpariaethau hefyd ar gyfer dyledion sydd yn annhebyg o gael eu talu. Ysgrifennir dyledion drwg i ffwrdd yn erbyn y gwasanaeth perthnasol. Mae'r Cyngor yn dosbarthu'r darpariaethau hyn fel ymrwymiadau tymor hir neu dymor byr fel sy'n briodol yn ddibynnol ar natur bob darpariaeth.

1.20 Reserfau (a Balansau)

Yn unol â gofynion Deddf Llywodraeth Leol 1992, mae'r Cyngor yn cynnal –

- Cronfa Gyffredinol sydd yn cynrychioli arian wrth gefn ("balansau") yr Awdurdod, sef balans gweithredol i helpu lliniaru effaith llif arian anwastad ag i'w gadw wrth gefn i liniaru effaith digwyddiadau annisgwyl neu argyfyngau.

- Nifer o Reserfau Penodol cyfalaf a refeniw a glustnodwyd ar gyfer pwrpasau arbennig, sef arian wedi'i adeiladu i gwrdd ag ymrwymiadau a ragwelir. Mae'r Cyngor yn cynnal adolygiad parhaus o ddigonolrwydd a defnydd o reserfau penodol.

Mae'r Cyngor yn cymryd agwedd asesu risg tuag at gynnal lefelau digonol o falansau a reserfau er mwyn cwrdd ag anghenion gwario'r dyfodol. Wrth ystyried y gyllideb flynyddol a'r Strategaeth Ariannol tymor canol, bydd y Cyngor

NODYN 1 – POLISIAU CYFRIFO (parhad)

yn gosod allan ei fwriad ynghylch lefel y balansau cyffredinol a chronfeydd, yng nghyd-destun yr holl risgiau perthnasol. Gweler cymeradwyaeth o'r polisi llawn ar gyfer cronfeydd gan Gabinet y Cyngor ar 23 Mehefin 2015.

- Cedwir rhai reserfau eraill sef 'Reserfau na ellir eu defnyddio' i bwrpasau technegol o reoli'r prosesau cyfrifo ar gyfer asedau anghyfredol, offerynnau ariannol a buddion gweithwyr. Nid yw'r rhain yn cynrychioli adnoddau defnyddiadwy yr Awdurdod.

1.21 Gwariant Refeniw wedi ei Ariannu o Gyfalaf Drwy Statud

Mae Deddfwriaeth yn caniatáu peth gwariant i gael ei gategoreiddio fel cyfalaf i bwrpas ariannu er nad yw yn creu ased sydd yn cael ei gario ar y Fantolen. Bwriad hyn yw galluogi'r gwariant i gael ei ariannu o adnoddau cyfalaf yn hytrach nag ei roi yn erbyn y Gronfa Gyffredinol a fyddai'n cael effaith ar y Dreth Cyngor am y flwyddyn. Defnyddir cost hanesyddol fel sail prisio ar gyfer y fantolen ac ysgrifennir hwn i lawr o fewn blwyddyn.

1.22 Treth ar Werth

Dim ond mewn sefyllfa ble nad oes modd adennill TAW, y cynhwysir TAW neu'n ei dderbyn fel cost 'TAW anadferadwy' mewn gwariant cyfalaf a refeniw.

1.23 Dyledwyr a Chredydwyr

Cedwir cyfrifon y Cyngor ar sail cronni yn unol â'r Côd Ymarfer Cyfrifwaith. Mae'r cyfrifon yn adlewyrchu gwir wariant ac incwm sy'n berthnasol i'r flwyddyn dan sylw, boed y taliadau a'r derbyniadau wedi cael eu talu neu eu derbyn yn y flwyddyn.

Eithriad i'r arfer yma yw taliadau chwarterol megis trydan, a gyfrifir yn ôl dyddiad darllen y mesurydd yn hytrach na rhannu'r gost rhwng gwahanol flynyddoedd ariannol. Trwy weithredu'r polisi'n gyson ymhob blwyddyn ni chaiff effaith o bwys ar gyfrifon y flwyddyn.

1.24 Dyrannu Llog Derbyniadwy

Mae'r Awdurdod yn buddsoddi arian dros ben am gyfnodau o dros nos hyd at ddwy flynedd a thelir y llog i Gronfa Gyffredinol y Sir, Cronfa Bensiwn Gwynedd, Cronfa'r Degwm ac ymddiriedolaethau eraill ar sail eu balansau dyddiol a'r gyfradd llog a enillir.

1.25 Costau Benthyca

Nid yw'r Awdurdod yn cyfalafu costau benthyca sy'n perthyn i gaffaeliad, gwneuthuriad na chynhyrchiad ased cymwysedig fel a ganiateir yn y Côd.

Cyfrifir am log sydd yn daladwy ar fenthyciadau allanol yn y cyfnod y maent yn perthyn iddo ar sail sy'n adlewyrchu effaith economaidd gyflawn y benthyciad.

1.26 Buddiannau mewn Cwmnïau ac Endidau Eraill

Yng nghyfrifon yr Awdurdod, caiff buddiannau mewn cwmnïau ac endidau eraill eu hadrodd fel asedau ariannol ar gost gwreiddiol, llai unrhyw ddarpariaeth am golledion.

1.27 Asedau Cyfredol ar gael i'w gwerthu

Er mwyn i ased gael ei gydnabod fel Ased ar gael i'w werthu, mae'n ofynnol i'r ased fod ar gael i'w werthu yn syth yn ei gyflwr presennol, mae'n rhaid i'r gwerthiant fod yn hynod o debygol, rhaid i'r ased gael ei farchnata a'r gwerthiant gael ei gwblhau o fewn blwyddyn i ddyddiad y dosbarthiad. Caiff yr ased ei gydnabod ar yr isaf o'i werth i'w gario neu werth teg (gwerth y farchnad) llai costau gwerthu wrth ailddosbarthu.

1.28 Gwaredu Asedau

Pan mae ased yn cael ei waredu, mae gwerth yr ased yn y Fantolen yn cael ei ysgrifennu ffwrdd i'r llinell Gwariant Gweithredol Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o'r elw a cholled wrth waredu. Mae derbyniadau (os oes rhai) yn cael ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o'r elw neu golled wrth waredu (e.e. cael ei glustnodi yn erbyn gwerth yr ased ar adeg y gwaredu). Mae unrhyw gynnydd wedi eu recordio ar gyfer yr ased yn y Reserf Ailbrisio yn cael ei drosglwyddo i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

NODYN 1– POLISIAU CYFRIFO (parhad)

1.29 Derbyniadau Cyfalaf

Pan werthir Asedau gan yr Awdurdod mae'r ddeddfwriaeth yn nodi’r defnydd y gellir ei wneud o'r derbyniadau cyfalaf.

Gellir defnyddio 100% o'r holl dderbyniadau cyfalaf sydd yn perthyn i Gronfa'r Cyngor ac nid yw’n angenrheidiol bellach i roi canran o’r derbyniad o’r neilltu. Cedwir y derbyniadau yn y Reserf Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy hyd nes defnyddir yr adnoddau i gyllido gwariant cyfalaf.

1.30 Cyfrifo am gostau’r Cynllun Ymrwymiad i Ostwng Carbon

Mae’r awdurdod yn rhan o’r Cynllun Effeithlonrwydd Ynni Ymrwymiad i Ostwng Carbon (CRC). Mae’n ofynnol i awdurdodau sy’n rhan o’r cynllun bwrcasu ac ildio lwfansau, wedi’r digwyddiad ar hyn o bryd, ar sail allyriadau h.y. cynhyrchiad carbon deuocsid wrth ddefnyddio ynni. Roedd Cyngor Gwynedd yn is na’r trothwy perthnasol yn 2014/15.

1.31 Costau’n ymwneud â Hawliadau Cyflogau Anghyfartal

Mae darpariaeth wedi ei gynnwys yng Nghyfrifon yr Awdurdod yn ymwneud â chostau Hawliadau Tâl Cyfartal ac yn adlewyrchu’r amcangyfrif gorau o’r gost debygol ar 31 Mawrth 2015.

1.32 Cynllun Lwfans Tirlenwi

Mae’r Cynllun Lwfansau Tirlenwi yn gweithredu o dan Reoliadau Cynllun Lwfansau Tirlenwi (Cymru) 2004. Clustnodir lwfans blynyddol i Awdurdodau Lleol o’r uchafswm o wastraff prydadwy bwrdeistrefol y gellir ei anfon i’w dirlenwi. Am bob tunnell o wastraff prydadwy bwrdeistrefol a anfonir i’w dirlenwi sy’n uwch na’r lwfans, gall yr Awdurdod Lleol fod yn agored i ddirwy o £200 y dunnell. Nid yw’n gynllun “cap and trade” gan nad yw’r lwfansau tirlenwi yn fasnachadwy yng Nghymru. Am y rheswm yma, nid yw lwfansau tirlenwi yn cael eu cydnabod fel ased ar y Fantolen. Roedd Cyngor Gwynedd o fewn ei lwfans tirlenwi yn 2014/15.

1.33 Trefniant Consesiwn Gwasanaeth

Mae Cynlluniau PFI yn gytundebau i dderbyn gwasanaethau, ble mae’r eiddo, offer a chyfarpar i ddarparu’r gwasanaeth i’r Awdurdod dan gyfrifoldeb y contractwr PFI am gyfnod y cytundeb ond yn trosglwyddo i’r Awdurdod ar ddiwedd y cyfnod heb unrhyw gost ychwanegol. Mae’r Awdurdod yn rheoli’r gwasanaeth a ddarperir ac yn medru rheoli pwy arall sy’n medru defnyddio’r ddarpariaeth. Mae’r gost am ddefnydd o’r ddarpariaeth yn cael ei gytuno gyda’r Contractwr cyn gosod y cytundeb drwy broses o ddeialog cystadleuol.

1.34 Gweithrediadau wedi eu Cyd-reoli ac Asedau wedi eu Cyd-reoli

Gweithrediadau a reolir ar y cyd yw gweithgareddau y mae’r Awdurdod wedi ymgymryd â hwy ar y cyd â mentrwyr eraill sy’n cynnwys defnyddio asedau ac adnoddau’r mentrwyr yn hytrach na sefydlu endid ar wahân. Mae’r Awdurdod yn cydnabod yr asedau mae’n ei reoli ynghyd â’r ymrwymiadau ar ei Fantolen, gan ddebydu a chredydu’r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr gyda’r gwariant a ddioddefir a’r gyfran incwm a enillir o weithgaredd y gweithrediad.

Mae asedau wedi eu cyd-reoli yn eitemau o eiddo, offer a chyfarpar a reolir ar y cyd gan yr Awdurdod a mentrwyr eraill. Nid yw’r fenter ar y cyd yn golygu sefydlu endid ar wahân. Mae’r Awdurdod yn cyfrifo am ei gyfran ef yn unig o’r asedau a gyd-reolir, yr ymrwymiadau a’r costau a gyfyd ar ei ran ei hun neu ar y cyd ag eraill mewn perthynas â buddiannau yn y fenter ar y cyd a’r incwm a enillir o’r fenter.

1.35 Polisiau Eraill

Mae gan Cyngor Gwynedd bolisiau ar gyfer y canlynol, ond nid ydynt yn cael eu hystyried i fod yn faterol ar gyfer y flwyddyn ariannol 2014/15:
- Asedau Anniriaethol
- Asedau Dibynnol
- Trosiad Arian Tramor.

NODYN 2 – NEWID MEWN POLISI CYFRIFO

Nid oes unrhyw newidiadau i’r polisiau cyfrifo yn ystod y flwyddyn ariannol 2014/15.

NODYN 3 – ADDASIAD CYFNOD BLAENOROL

Nid oes unrhyw addasiadau cyfnod blaenorol yn ystod 2014/15.

NODYN 4 - SAFONAU CYFRIFEG SYDD WEDI EU CYHOEDDI OND HEB EU MABWYSIADU ETO

Mae'r Côd Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig CIPFA 2014/15 wedi cyflwyno nifer o newidiadau i bolisïau cyfrifeg a fydd yn weithredol o 1 Ebrill 2015. Mae'r newidiadau fel a ganlyn:

SAARh 13 Mesuriad Gwerth Teg
Mae'r safon hwn yn rhoi diffiniad cyson o werth teg a gofynion datgeliad manwl. Bydd mabwysiadu'r safon hwn yn gofyn i asedau gweddilliol (asedau nad ydynt yn cael eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, ond nad ydynt yn bodloni'r meini prawf i gael eu dosbarthu fel naill ai eiddo buddsoddi neu asedau anghyfredol ar gael i'w gwerthu) gael eu hailbrisio i werth y farchnad yn hytrach na'u gwerth defnydd presennol. Mae asedau gweithredol eiddo, offer a chyfarpar tu allan i gwmpas SAARh 13.

PDAARh 21 Lefiau
Mae'r safon hwn yn rhoi arweiniad ar lefiau a osodir gan y llywodraeth yn natganiadau ariannol yr endidau sy'n talu'r lefi. Mae'r PDAARh yn nodi'r digwyddiad anochel fel y weithgaredd sy'n sbarduno amseriad talu'r lefi. Gall y swm sy'n daladwy fod yn seiliedig ar wybodaeth sy'n ymwneud â chyfnod cyn bod y rhwymedigaeth i dalu yn codi, neu bod y lefi ond yn daladwy os cyrhaeddir y trothwy, neu'r ddau.

Gwelliannau Blynyddol i SAARh Cylch 2011-2013 – gwelliannau mân yw rhain, yn bennaf yn profi eglurhad.

Mae'n annhebygol y bydd y newidiadau uchod yn cael effaith sylweddol ar Ddatganiad o Gyfrifon Cyngor Gwynedd.

NODYN 5 – BARN ALLWEDDOL WRTH DDEFNYDDIO'R POLISÏAU CYFRIFO

Wrth weithredu'r polisïau cyfrifo a restrir yn Nodyn 1, mae'r Awdurdod wedi gorfod gwneud penderfyniadau, amcangyfrifon a thybiaethau ynghylch symiau yr asedau ac ymrwymiadau i'w cario, nad yw'n amlwg o ffynonellau eraill.

Mae'r penderfyniadau, amcangyfrifon a thybiaethau cysylltiol a wnaed wedi eu selio ar brofiad hanesyddol a ffactorau eraill, y ffactorau eraill hynny yn dybiaethau a thafluniadau hanesyddol, cyfredol a dyfodol a ystyrir yn berthnasol.

Gwneir pob ymdrech i ddod o hyd i ac i ddefnyddio'r holl wybodaeth berthnasol wrth asesu a phennu'r sefyllfa, sy'n hynod allweddol wrth ystyried reserfau a glustnodwyd, darpariaethau ac ymrwymiadau dibynnol. Gall y gwir ganlyniadau amrywio o'r canlyniadau ac amcangyfrifon. Mae'r amcangyfrifon a thybiaethau gwaelodol wastad yn cael eu hadolygu.

NODYN 6 – TYBIAETHAU WEDI EU GWNEUD AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU ERAILL O AMCANGYFRIF ANSICR

Mae'r Datganiad o'r Cyfrifon yn cynnwys ffigyrau wedi eu hamcangyfrif yn seiliedig ar dybiaethau wedi eu gwneud gan yr Awdurdod am y dyfodol neu sydd yn ansicr fel arall. Mae'r amcangyfrifon wedi eu seilio ar brofiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, gan na ellir pennu rhai balansau yn bendant, gall y canlyniadau terfynol fod yn wahanol i'r tybiaethau ac amcangyfrifon.

Mae'r eitemau canlynol ar Fantolen yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2015 yn rhai a ystyrir gyda risg sylweddol (o ran sicrwydd y gwerth a amcangyfrifir) a allai arwain at gywiriadau arwyddocaol yn y flwyddyn ariannol sydd i ddod:

- **Eiddo, Offer a Chyfarpar** – Mae asedau yn cael eu dibrisio dros eu hoes fuddiol yn unol ag arferion safonol cyfrifeg. Caiff unrhyw wahaniaeth rhwng y dibrisiant a gwir ddirywiad yr ased ei adlewyrchu ym mhatrymau gwariant y dyfodol. Mae gwybodaeth ynglŷn ag Eiddo, Offer a Chyfarpar wedi ei gynnwys yn Nodyn 15.

NODYN 6 – TYBIAETHAU WEDI EU GWNEUD AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU ERAILL O AMCANGYFRIF ANSICR (parhad)

- **Darpariaethau** - Mae nifer o ddarpariaethau gwahanol, ble mae'r sail unigol wedi cael eu hasesu, yn gynwysedig yn y cyfrifon. Gweler Nodyn 22 am y manylion, gan gynnwys Adolygiad Tâl, Safleoedd Tirlenwi a'n ymrwymiad yswiriant.
- **Ymrwymiad Pensiwn** - Mae sefyllfa'r Ymrwymiad Pensiwn a adlewyrchir yn y cyfrifon yn seiliedig ar nifer o asesiadau a dyfarniadau cymhleth yn unol â'r wybodaeth a ddarparwyd gan Actwari'r Cyngor. Mae gwybodaeth bellach ar gael yn Nodyn 39 a 40.
- **Amhariad Dyledion Drwg** – Mae lefel o amhariad dyledion drwg wedi ei gynnwys yn y cyfrifon sydd yn seiliedig ar bolisi penodol. Caiff unrhyw wahaniaeth rhwng lefel yr amhariad a ddefnyddiwyd a'r gwir sefyllfa ôl-ddyledion ei adlewyrchu ym mhatrwm gwariant y dyfodol. Mae'r ffigwr amhariad dyledion drwg wedi ei gynnwys yn y ffigyrau Dyledwyr Tymor Byr yn Nodyn 18.

NODYN 7 – EITEMAU MATEROL O INCWM A GWARIANT

Mae'r eitemau perthnasol yn cynnwys:-

- Newid o £74m yn y maes pensiwn ar ailfesuriad o'r ymrwymiadau/(asedau) buddion diffiniedig net, yn y maes pensiynau, yn unol ag asesiad Actwari Cronfa Bensiwn Gwynedd (Nodyn 24).
- Cynnydd net o £28m yn dilyn ailbrisiad llawn o Dir ac Adeiladau'r Cyngor ar 1 Ebrill 2014 (Nodyn 15 & 24).
- Lleihad o £11m yng ngwerth amhariad asedau, cysylltiedig â lefel y gwariant at gynlluniau cyfalaf yn 2014/15 o'i gymharu â 2013/14 (Nodyn 15).

NODYN 8 – DIGWYDDIADAU ÔL-FANTOLEN

Nid ydym yn ymwybodol o unrhyw ddigwyddiadau ôl-fantolen.

NODYN 9 – ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNU DAN Y RHEOLIADAU

Mae'r nodyn hwn yn manylu ar yr addasiadau a wneir i gyfanswm yr incwm a gwariant cynhwysfawr a gydnabyddir gan yr Awdurdod yn ystod y flwyddyn yn unol ag ymarferion cyfrifo priodol i'r adnoddau hynny a benodir gan ddarpariaethau statudol yn rhai sydd ar gael i'r Awdurdod i gwrdd â gwariant cyfalaf a refeniw yn y dyfodol.

2014/15 **ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNU DAN Y RHEOLIADAU**	**Reserfau Defnyddiadwy**			
	Balans Cronfa Gyffredinol	**Reserf Derbyniadau Cyfalaf**	**Grantiau Cyfalaf heb eu defnyddio**	**Symudiad mewn Reserfau na ellir eu defnyddio**
	£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Addasiadau yn bennaf ymwneud â'r Cyfrif Addasu Cyfalaf:				
<u>Gwrthdroi eitemau wedi eu debydu neu gredydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:</u>				
Dibrisiant ac amhariad asedau tymor hir	(16,581)	0	0	16,581
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau wedi eu defnyddio	13,990	0	1,676	(15,666)
Gwariant refeniw wedi'w ariannu o gyfalaf drwy statud	(4,833)	0	0	4,833
Swm yr asedau tymor hir wedi eu hysgrifennu i ffwrdd wrth waredu neu gwerthu fel rhan o'r cynnydd/ golled wrth werthu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(538)	0	0	538
<u>Ychwanegu eitemau sydd heb eu debydu na chredydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:</u>				
Darpariaeth refeniw ar gyfer cyllido buddsoddiad cyfalaf gyda chefnogaeth	5,692	0	0	(5,692)
Darpariaeth refeniw ar gyfer cyllido buddsoddiad cyfalaf heb gefnogaeth	1,454	0	0	(1,454)
Gwariant cyfalaf wedi ei godi yn erbyn y Gronfa Gyffredinol a balansau'r CRT	6,430	0	0	(6,430)
Addasiadau yn ymwneud â'r Reserf Derbyniadau Cyfalaf:				
Trosglwyddo arian o waredu asedau wedi eu credydu fel rhan o elw/colled wrth waredu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	2	(2,192)	0	2,190
Defnyddio'r Reserf Derbyniadau Cyfalaf i ariannu ad-dalu dyled	0	1,873	0	(1,873)
Ad-dalu dyled Prifswm	0	(2)	0	2
Addasiadau yn ymwneud â'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol:				
Swm ble mae'r costau ariannu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wahanol i'r costau ariannu priodoladwy am y flwyddyn yn unol â'r gofynion statudol	64	0	0	(64)
Addasiadau yn ymwneud â'r Gronfa Bensiwn:				
Gwrthdroi eitemau yn ymwneud â budd-dal ymddeol wedi eu debydu/ credydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (Nodyn 40)	(26,533)	0	0	26,533
Cyfraniadau pensiwn y Cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sydd yn daladwy yn y flwyddyn	20,198	0	0	(20,198)
Addasiadau yn bennaf ymwneud â'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig:				
Gwahaniaeth rhwng taliadau swyddogion sydd wedi ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau a'r taliadau swyddogion yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(53)	0	0	53
Cyfanswm Addasiadau	**(708)**	**(321)**	**1,676**	**(647)**

NODYN 9 – ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNU DAN Y RHEOLIADAU (parhad)

2013/14 **ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNU DAN Y RHEOLIADAU**	**Reserfau Defnyddiadwy**			
	Balans Cronfa Gyffredinol	**Reserf Derbyniadau Cyfalaf**	**Grantiau Cyfalaf heb eu defnyddio**	**Symudiad mewn Reserfau na ellir eu defnyddio**
	£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Addasiadau yn bennaf ymwneud â'r Cyfrif Addasu Cyfalaf:				
<u>Gwrthdroi eitemau wedi eu debydu neu gredydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:</u>				
Dibrisiant ac amhariad asedau tymor hir	(25,426)	0	0	25,426
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau wedi eu defnyddio	21,352	0	(2,363)	(18,989)
Gwariant refeniw wedi'w ariannu o gyfalaf drwy statud	(6,222)	0	0	6,222
Swm yr asedau tymor hir wedi eu hysgrifennu i ffwrdd wrth waredu neu gwerthu fel rhan o'r cynnydd/ golled wrth werthu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	288	0	0	(288)
<u>Ychwanegu eitemau sydd heb eu debydu na chredydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:</u>				
Darpariaeth refeniw ar gyfer cyllido buddsoddiad cyfalaf gyda chefnogaeth	5,731	0	0	(5,731)
Darpariaeth refeniw ar gyfer cyllido buddsoddiad cyfalaf heb gefnogaeth	966	0	0	(966)
Gwariant cyfalaf wedi ei godi yn erbyn y Gronfa Gyffredinol a balansau'r CRT	10,516	0	0	(10,516)
Addasiadau yn ymwneud â'r Reserf Derbyniadau Cyfalaf:				
Trosglwyddo arian o waredu asedau wedi eu credydu fel rhan o elw/colled wrth waredu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	28	(1,542)	0	1,514
Defnyddio'r Reserf Derbyniadau Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	0	0	0
Defnyddio'r Reserf Derbyniadau Cyfalaf i ariannu ad-dalu dyled	0	1,377	0	(1,377)
Cyfraniad o'r Reserf Derbyniadau Cyfalaf tuag at gostau gweinyddol gwaredu asedau tymor hir	0	0	0	0
Ad-dalu dyled Prifswm	0	(2)	0	2
Addasiadau yn ymwneud â'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol:				
Swm ble mae'r costau ariannu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wahanol i'r costau ariannu priodoladwy am y flwyddyn yn unol â'r gofynion statudol	11	0	0	(11)
Addasiadau yn ymwneud â'r Gronfa Bensiwn:				
Gwrthdroi eitemau yn ymwneud â budd-dal ymddeol wedi eu debydu/ credydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (Nodyn 40)	(26,345)	0	0	26,345
Cyfraniadau pensiwn y Cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sydd yn daladwy yn y flwyddyn	19,727	0	0	(19,727)
Addasiadau yn bennaf ymwneud â'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig:				
Gwahaniaeth rhwng taliadau swyddogion sydd wedi ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau a'r taliadau swyddogion yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(564)	0	0	564
Cyfanswm Addasiadau	**62**	**(167)**	**(2,363)**	**2,468**

NODYN 10 – TROSGLWYDDIAD I/O GRONFEYDD/ RESERFAU A GLUSTNODWYD

Balansau Ysgolion

Cynrychiolai'r swm yma yr elfen o falansau a ryddhawyd o dan ddatganoli cyllideb yn uniongyrchol i'r ysgolion ond sydd heb eu gwario ar ddiwedd y flwyddyn ariannol:

2014/15	**Balans**	**Trosglwyddiadau**			**Balans**
	31 Mawrth 2014	**rhwng cronfeydd**	**mewn**	**allan**	**31 Mawrth 2015**
	£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Balansau Ysgolion	3,777	0	994	(1,275)	3,496
Cyfanswm	**3,777**	**0**	**994**	**(1,275)**	**3,496**

Mae'r nodyn isod yn amlygu'r symiau a neilltuwyd o'r Gronfa Gyffredinol mewn reserfau a glustnodwyd er mwyn darparu cyllid ar gyfer cynlluniau gwario'r dyfodol, a'r symiau hynny a drosglwyddwyd nôl o'r reserfau a glustnodwyd i gwrdd â gwariant y Gronfa Gyffredinol yn 2014/15.

NODYN 10 – TROSGLWYDDIAD I/O GRONFEYDD/ RESERFAU A GLUSTNODWYD (parhad)

Reserfau a Glustnodwyd

2014-15	**Balans**	**Trosglwyddiadau**			**Balans**
	31 Mawrth 2014	**rhwng cronfeydd**	**mewn**	**allan**	**31 Mawrth 2015**
	£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Reserfau Adnewyddu	2,184	0	3,071	(2,471)	2,784
Reserfau Cyfalaf	10,064	(88)	1,783	(749)	11,010
Reserfau Yswiriant	3,463	(1,348)	789	(846)	2,058
Cronfa Gwasanaethau	4,973	(1,571)	1,838	(960)	4,280
Cronfa Rhaglen Cydgyfeiriant	1,111	0	0	(313)	798
Cronfa Costau Diswyddo i Wireddu Arbedion	2,434	4,428	60	(1,141)	5,781
Hyfforddiant Canolog	612	(45)	0	(164)	403
Reserf Canolfan Gyswllt	34	0	0	(15)	19
Reserfau Gwasanaethau Addysg	1,125	0	495	(416)	1,204
Reserfau Economi a Chymuned	138	(55)	21	(9)	95
Reserfau Priffyrdd a Bwrdeistrefol	2,159	(900)	250	(34)	1,475
Reserf Datblygiadau Gwastraff	272	0	0	(122)	150
Reserfau Ymgynghoriaeth Gwynedd	401	0	0	(16)	385
Reserfau Rheoleiddio	876	(103)	84	(99)	758
Cronfa Gweithiau Cynnal Mawr ar Ffyrdd Sirol	120	0	120	(120)	120
Reserfau Eraill Gofal	102	100	74	(10)	266
Cronfa Ffordd Gwynedd	244	0	54	0	298
Cronfa Buddsoddi i Arbed	2,534	(2,569)	166	(131)	0
Cronfa Buddsoddi i Arbed - Prosiect Rheoli Carbon	1,145	0	14	(590)	569
Cronfa Trawsffurfio	7,185	(6,146)	154	(1,193)	0
Cronfa Trawsffurfio / Buddsoddi i Arbed	0	9,871	0	0	9,871
Cronfa Grantiau Refeniw wedi eu ymrwymo	311	0	140	(158)	293
Cronfa Cyfalaf i Wireddu Arbedion	209	(209)	0	0	0
Reserf Tendro Contractau	674	0	0	(157)	517
Cronfa Gwasanaethau Dŵr a Charthffosiaeth Tai	744	0	0	(63)	681
Gwarant Amgylcheddol Tai	480	0	0	0	480
Cronfa Rhaglen Arbedion	946	(946)	0	0	0
Reserfau Technoleg Gwybodaeth	374	0	41	(321)	94
Cronfa Adfer	346	(250)	0	(96)	0
Cronfa Rhagbaratoi Cynlluniau Grantiau Ewrop	150	0	0	0	150
Cronfa Diffyg Pensiwn (Cyn Cyfrif Refeniw Tai)	1727	0	0	0	1,727
Cronfa Cefnogi'r Strategaeth Ariannol 2014/15	579	(579)	0	0	0
Cronfa Maes Lles	444	(244)	452	0	652
Cronfa EDRMS	288	0	0	(96)	192
Trefniadau Partneriaethu	0	514	360	(176)	698
Amrywiol Reserfau Eraill	1,377	140	764	(1,513)	768
Cyfanswm	**49,825**	**0**	**10,730**	**(11,979)**	**48,576**

Mae'r ffigyrau uchod yn adlewyrchu'r balansau terfynol a glustnodwyd ar 31 Mawrth 2015, ond ddim yn adlewyrchu'r lefel o ymrwymiadau a wnaethpwyd yn eu herbyn. Nodir isod fanylion o brif reserfau penodol y Cyngor.

NODYN 10 – TROSGLWYDDIAD I/O GRONFEYDD/ RESERFAU A GLUSTNODWYD (parhad)

(i) Mae'r Reserf Adnewyddu yn cael ei ddefnyddio gan amrywiol adrannau o'r Cyngor i adnewyddu cerbydau ac offer.

(ii) Mae'r Reserf Cyfalaf yn cynrychioli adnoddau a ymrwymwyd eisoes i ariannu rhan o Raglen Gyfalaf y Cyngor.

(iii) Nid yw Cyngor Gwynedd yn yswirio pob risg gydag yswirwyr allanol ond yn hytrach fe sefydlwyd cronfa er mwyn cwrdd â'r gofynion yma'n fewnol. Mae'r balans ar y Reserf Yswiriant hefyd yn cynnwys elfen ar gyfer gofynion yswiriant sy'n berthnasol i'r cyn Gyngor Sir Gwynedd (hyd at 1996) ac a weinyddir gan Gyngor Gwynedd.

(iv) Mae'r Gronfa Gwasanaethau yn gronfa sy'n dal llithriadau a thanwariant y mae hawl gan adrannau ei gario drosodd o flwyddyn i flwyddyn, cyllidebau penodol a pherthnasol eraill a chyllidebau unwaith ac am byth sy'n ymestyn dros fwy nag un flwyddyn.

(v) Cronfa Rhaglen Cydgyfeiriant – symiau a neilltuwyd ar gyfer cyfraniad cyfatebol gan y Cyngor mewn perthynas â chynlluniau refeniw a chyfalaf o dan y Rhaglen Cydgyfeiriant.

(vi) Cronfa Costau Diswyddo i Wireddu Arbedion – darpariaeth ar gyfer ariannu costau diswyddo i wireddu arbedion cyllidol.

(vii) Hyfforddiant Canolog – perthnasol i ofynion cynlluniau rhaglen hyfforddi gweithwyr y Cyngor.

(viii) Reserf y Ganolfan Gyswllt - symiau a roddwyd o'r neilltu ar gyfer datblygu'r Ganolfan Gyswllt.

(ix) Reserfau Gwasanaethau Addysg – yn cynnwys symiau a roddwyd o'r neilltu i allu ymateb yn bennaf i'r problemau ariannol perthnasol efo gofynion 'Integreiddio', gofynion newidiol 'Anghenion Addysg Arbennig All Sirol', 'Cefnogi Ysgolion' a'r 'Cynllun Benthyciadau i Ysgolion'.

(x) Mae Reserfau Economi a Chymuned yn cynnwys amrywiol falansau sy'n perthyn i gynlluniau a weithredir ar sail partneriaeth yn bennaf, ble mae'n rhaid cyfrifo balansau'r cynlluniau ar wahân.

(xi) Mae Reserfau Priffyrdd a Bwrdeistrefol yn bennaf yn cynnwys symiau a roddwyd o'r neilltu i warchod sefyllfaoedd gwariant ac incwm anwastad (equalisation accounts) a gofynion tebygol contractau.

(xii) Cronfa ar gyfer datblygiadau ac ymrwymiadau perthnasol i'r maes gwastraff yw'r Reserf Datblygiadau Gwastraff gan gynnwys ein hymrwymiad i Bartneriaeth Gwastraff Gogledd Cymru.

(xiii) Reserfau Ymgynghoriaeth Gwynedd – cynhwysir symiau a roddwyd o'r neilltu i warchod sefyllfaoedd gwariant anwastad efo rhai gweithiau ynghyd â gofynion cyflogaeth posib yn dilyn newidiadau i raglen waith y Gwasanaeth Ymgynghoriaeth.

(xiv) Reserfau Rheoleiddio - yn cynnwys amrywiol falansau sy'n perthyn i gynlluniau a weithredir ar sail partneriaeth yn bennaf a ble mae'n rhaid cyfrifo balansau'r cynlluniau ar wahân, ynghyd â gofynion yn ymwneud â'r Cynllun Datblygu Unedol.

(xv) Cronfa Gweithiau Cynnal Mawr ar Ffyrdd Sirol – i gyfrannu tuag at gost gweithiau cynnal mawr ar ffyrdd sirol.

(xvi) Reserfau Eraill Gofal – cynnwys symiau a roddwyd o'r neilltu i warchod rhag sefyllfaoedd gwariant anwastad posib o ganlyniad i ofynion contractau.

(xvii) Cronfa Ffordd Gwynedd - i gynorthwyo'r broses trawsnewid busnes, gwireddu arbedion a chynorthwyo cyflawni nod ac amcanion "Ffordd Gwynedd".

(xviii) Cronfa Buddsoddi i Arbed – darpariaeth ar gyfer buddsoddi mewn gwahanol gynlluniau i wireddu arbedion cyllidol parhaol, a bellach yn rhan o'r Gronfa Trawsffurfio / Buddsoddi i Arbed.

NODYN 10 – TROSGLWYDDIAD I/O GRONFEYDD/ RESERFAU A GLUSTNODWYD (parhad)

(xix) Cronfa Buddsoddi i Arbed – Prosiect Rheoli Carbon – rhannol ariannu rhaglen waith y Prosiect Rheoli Carbon i gyflawni gostyngiad mewn allyriadau carbon ynghyd a chynhyrchu arbedion refeniw ariannol i'r Cyngor.

(xx) Cronfa Trawsffurfio – darpariaeth ar gyfer newid trefniadau mewnol y Cyngor i fod yn fwy effeithiol ac effeithlon ac sydd bellach yn rhan o'r Gronfa Trawsffurfio / Buddsoddi i Arbed.

(xxi) Cronfa Trawsffurfio / Buddsoddi i Arbed – ar gyfer newid trefniadau mewnol y Cyngor i fod yn fwy effeithiol ac effeithlon ac ar gyfer buddsoddi mewn gwahanol gynlluniau i wireddu arbedion cyllidol parhaol.

(xxii) Cronfa Grantiau Refeniw wedi eu hymrwymo - cynnwys grantiau refeniw a dderbyniwyd ac a ymrwymwyd ar gyfer defnydd yn y dyfodol.

(xxiii) Cronfa Cyfalaf i wireddu arbedion – darpariaeth ar gyfer cefnogi cynlluniau cyfalaf fyddai'n gwireddu arbedion cyllidol refeniw parhaol ac sydd bellach yn rhan o'r Gronfa Trawsffurfio / Buddsoddi i Arbed.

(xxiv) Reserf Tendro Contractau – ar gyfer ymateb i sefyllfaoedd gwariant anwastad o ganlyniad i'r broses tendro am gontractau.

(xxv) Cronfa Gwasanaethau Dŵr a Charthffosiaeth Tai - swm a neilltuwyd ar gyfer rhai gofynion yn ymwneud â threfniadau carthffosiaeth, pibellau dwr a gweithfeydd trin carthion ar stadau cyn tai cyngor, na fabwysiadwyd gan Dŵr Cymru.

(xxvi) Gwarant Amgylcheddol Tai - neilltuwyd ar gyfer ymhlygiadau posib o ganlyniad i roddi gwarant amgylcheddol i Gartrefi Cymunedol Gwynedd, mewn perthynas ag amgylchiadau arbennig a phenodol yn ymwneud a chynlluniau amgylcheddol ar dir stadau cyn tai cyngor.

(xxvii) Cronfa Rhaglen Arbedion – darpariaeth ariannu strategol i gynorthwyo ac i roddi rhywfaint o hyblygrwydd i'r Cyngor wrth ystyried y rhaglen arbedion angenrheidiol i'r dyfodol ac sydd bellach yn rhan o'r Gronfa Trawsffurfio / Buddsoddi i Arbed.

(xxviii) Reserfau Technoleg Gwybodaeth - cronfa adnewyddu berthnasol i alluogi ymateb i batrymau gwariant anwastad yn y dyfodol.

(xxix) Cronfa Adfer – darpariaeth tuag at gost gwaith adfer yn dilyn difrod llifogydd i ffyrdd, pontydd, a.y.y.b..

(xxx) Cronfa Rhagbaratoi Cynlluniau Grantiau Ewrop – darpariaeth tuag at gost rhagbaratoi achosion busnes i ddenu ffynonellau ariannu a grantiau Ewrop.

(xxxi) Cronfa Diffyg Pensiwn (o'r cyn Gyfrif Refeniw Tai) - darpariaeth a neilltuwyd er mwyn lleihau'r ymrwymiad pensiwn anochel a etifeddwyd wrth drosglwyddo'r stoc tai.

(xxxii) Cronfa Cefnogi'r Strategaeth Ariannol 2014/15 - cronfa a sefydlwyd i gynorthwyo a chefnogi'r strategaeth ariannol ar gyfer 2014/15.

(xxxiii) Cronfa Maes Lles - darpariaeth ar gyfer ymdrin â phatrymau anwastad mewn gofynion perthnasol.

(xxxiv) Cronfa System Rheoli Dogfennau a Chofnodion Electroneg (EDRMS) - darpariaeth ar gyfer y rhaglen waith perthnasol i bryniant, gweithredu a datblygu system rheoli dogfennau a chofnodion electroneg.

(xxxv) Trefniadau Patneriaethu - yn cynnwys symiau a neilltuwyd mewn perthynas â gofynion gwahanol drefniadau partneriaethu a chydweithio.

(xxxvi) Amrywiol Reserfau Eraill – yn cynnwys symiau a neilltuwyd ar gyfer amrywiol ymrwymiadau eraill.

NODYN 11 – GWARIANT GWEITHREDOL ARALL

2013/14 £'000		2014/15 £'000
1,507	**Praeseptau Cynghorau Cymuned**	1,599
	Lefiau	
10,908	Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru	11,305
5,508	Awdurdod Tân Gogledd Cymru	5,588
1,153	Parc Cenedlaethol Eryri	1,053
68	Byrddau Draenio Lleol	68
17,637		18,014
(288)	(Enillion)/colledion ar waredu asedau anghyfredol	538
18,856	**Cyfanswm**	**20,151**

NODYN 12 – GWARIANT AC INCWM ARIANNU A BUDDSODDI

2013/14 £'000		2014/15 £'000
6,476	Llog Taladwy a Thaliadau Tebyg	6,591
7,556	Llog net ar yr ymrwymiadau (asedau) buddion diffiniedig net	7,369
(445)	Llog derbyniadwy ac incwm tebyg	(474)
13,587	**Cyfanswm**	**13,486**

NODYN 13 – TRETH AC INCWM GRANT AMHENODOL

2013/14 £'000		*Nodyn*	2014/15 £'000
(66,095)	Incwm Y Dreth Cyngor	*13a*	(68,525)
(38,209)	Trethi Annomestig	*13b*	(38,991)
(144,714)	Grantiau'r Llywodraeth heb eu clustnodi	*33*	(137,255)
(17,913)	Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf	*33*	(11,966)
(266,931)	**Cyfanswm**		**(256,737)**

NODYN 13a - Y DRETH CYNGOR

Mae'r Cyngor yn penderfynu ar ei anghenion gwariant am y flwyddyn ac yn ei drosi i Dreth Cyngor Band D drwy ei rannu gyda chyfrifiad o'r nifer eiddo sydd ym mhob band Treth Cyngor a'u datgan yn nhermau nifer cyfatebol ym Mand D (Sylfaen y Dreth Cyngor). Yna, ychwanegir gofynion Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru at y swm yma i sefydlu'r Dreth Cyngor ar gyfer y Sir.

Cyfrifwyd sylfaen y Dreth Cyngor ar gyfer 2014/15 fel a ganlyn:-

CYFRIFIAD SYLFAEN Y DRETH CYNGOR AR GYFER 2014/15

Band Prisio	Nifer Eiddo Cyfatebol yn dilyn gostyngiadau	Lluosogydd Statudol	Nifer cyfatebol Eiddo Band D
A*	9	5/9	4.72
A	7,230	6/9	4,820.04
B	13,236	7/9	10,294.80
C	10,535	8/9	9,364.80
D	9,209	1	9,209.32
E	7,315	11/9	8,940.08
F	3,560	13/9	5,142.58
G	1,165	15/9	1,940.83
H	162	18/9	324.50
I	54	21/9	126.00
		Cyfanswm	50,167.67
Sylfaen y Dreth Gyngor ar ôl lwfans colledion casglu			49,665.99

Rhoddir dadansoddiad o'r incwm net, sy'n deillio i'r Cyngor, isod:-

2013/14 £'000		2014/15 £'000
(66,493)	Treth Cyngor a godwyd	(68,873)
398	**Llai** Darpariaeth dyledion drwg	348
(66,095)		(68,525)

NODYN 13b - TRETHI ANNOMESTIG CENEDLAETHOL

Fe reolir Trethi Annomestig Cenedlaethol ("Treth Busnes") gan y Llywodraeth ond awdurdodau lleol sy'n gyfrifol am ei gasglu a'i dalu i gronfa ganolog a weinyddir gan Lywodraeth Cymru. Maent hwythau wedyn yn dosrannu symiau o'r gronfa yma i Awdurdodau Lleol ar sail poblogaeth.

NODYN 13b - TRETHI ANNOMESTIG CENEDLAETHOL (parhad)

Mae'r Llywodraeth yn pennu swm y Dreth Annomestig Genedlaethol am y flwyddyn (47.3c yn 2014/15) a luosir gyda gwerth trethiannol yr eiddo. Yn amodol ar effaith trefniadau dros dro a rhai gostyngiadau eraill, dyma fydd y swm a delir gan y trethdalwr.

Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol 2014/15 roedd yna 7,338 eiddo ar y rhestr brisio leol yng Ngwynedd, yn cynrychioli gwerth trethiannol o £99,361,487.

Rhoddir isod ddadansoddiad o'r incwm net cronedig i'r Cyngor o'r Trethi Annomestig:-

2013/14 £'000		2014/15 £'000
(34,716)	Trethi Annomestig a godwyd	(34,516)
364	Lwfans Costau Casglu	368
284	Darpariaeth Dyledion Drwg	443
34,068	Swm a dalwyd i'r Gronfa Genedlaethol	33,705
0		0
(38,209)	Derbyniadau o'r Gronfa Genedlaethol	(38,991)
(38,209)	**Incwm net o'r Trethi Annomestig**	(38,991)

NODYN 14 – CYFRIF INCWM A GWARIANT RHEOLAETH ADEILADAU

Mae'r gwariant ac incwm ar y cyfrif yma yn perthyn i'r gwaith rheoliadau adeiladau ar wirio a goruchwylio ac yn cynnwys ystyried unrhyw achos gorfodaeth ond nid y gwaith o roi rhybuddion statudol o dan y Ddeddf Adeiladu 1984.

Disgwylir i'r cyfrif adennill y costau dros raglen dreigl tair blynedd, ac mae'r gofynion yn cael eu hadolygu yn flynyddol. Bu elw bychan yn 2014/15 a gweler fod elw cronedig dros gyfnod o 3 blynedd.

2014/15	£'000
Cyfanswm incwm ffioedd a dderbyniwyd (ag eithrio TAW)	(479)
Cyfanswm gwariant	478
(Gweddill) / Diffyg ar gyfer 2014/15	(1)
(Gweddill) / Diffyg ar gyfer 2013/14	1
(Gweddill) / Diffyg ar gyfer 2012/13	(10)
(Gweddill) / Diffyg ar gyfer y tair mlynedd diwethaf	**(10)**

NODYN 15 – EIDDO, OFFER A CHYFARPAR

Symudiadau ar Falansau

Symudiadau yn 2014/15:

	Tir ac Adeiladau	Isadeiladwaith	Cerbydau, Offer a Chyfarpar	Asedau Cymunedol	Asedau Gweddilliol	Asedau heb eu cwblhau	Cyfanswm Eiddo, Offer a Chyfarpar
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwerth							
Balans ar 1.04.14	277,132	175,157	37,046	995	2,624	12,516	505,470
Ychwanegiadau	6,527	7,137	4,428	35	4	9,293	27,424
Ychwanegiadau - Ol-ofalaeth tirlenwi	436	0	0	0	0	0	436
Gwerthiannau	(1,093)	0	(6,548)	0	(101)	0	(7,742)
Trosglwyddiadau	4,609	0	0	0	(182)	(4,648)	(221)
Ailbrisio - i'r Reserf Ailbrisio	(19,206)	0	0	6	302	0	(18,898)
Ailbrisio - i'r Gwasanaethau	(1,694)	0	0	0	84	0	(1,610)
Balans ar 31.03.15	**266,711**	**182,294**	**34,926**	**1,036**	**2,731**	**17,161**	**504,859**
Dibrisiant							
Balans ar 1.04.14	15,236	24,901	21,922	7	35	2	62,103
Dibrisiant yn y flwyddyn	4,524	4,555	3,050	1	24	0	12,154
Gwerthiannau	(36)	0	(6,407)	0	(3)	0	(6,446)
Trosglwyddiadau	(2)	0	0	0	(23)	(2)	(27)
Ailbrisio	(14,267)	0	0	0	(12)	0	(14,279)
Balans ar 31.03.15	**5,455**	**29,456**	**18,565**	**8**	**21**	**0**	**53,505**
Amhariad							
Balans ar 1.04.14	61,536	63	80	230	63	0	61,972
Amhariad yn y flwyddyn - i'r Reserf Ailbrisio	3,705	0	0	0	2	0	3,707
Amhariad yn y flwyddyn - i'r Gwasanaethau	2,822	0	0	0	2	0	2,824
Gwerthiannau	(62)	0	(12)	0	(1)	0	(75)
Trosglwyddiadau	(20)	0	0	0	0	20	0
Ailbrisio	(32,730)	0	0	0	0	0	(32,730)
Balans ar 31.03.15	**35,251**	**63**	**68**	**230**	**66**	**20**	**35,698**
Gwerth Net 31 Mawrth 2015	**226,005**	**152,775**	**16,293**	**798**	**2,644**	**17,141**	**415,656**
Gwerth Net 31 Mawrth 2014	**200,360**	**150,193**	**15,044**	**758**	**2,526**	**12,514**	**381,395**

NODYN 15 – EIDDO, OFFER A CHYFARPAR (parhad)

Symudiadau Cymharol yn 2013/14:

	Tir ac Adeiladau	Isadeiladwaith	Cerbydau, Offer a Chyfarpar	Asedau Cymunedol	Asedau Gweddilliol	Asedau heb eu cwblhau	Cyfanswm Eiddo, Offer a Chyfarpar
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwerth							
Balans ar 1.04.13	254,200	166,267	34,077	991	819	12,157	468,511
Ychwanegiadau	15,720	8,865	4,303	4	0	5,100	33,992
Ychwanegiadau - GwyriAD	4,734	0	0	0	0	0	4,734
Gwerthiannau	(579)	0	(1,334)	0	0	0	(1,913)
Trosglwyddiadau	3,280	25	0	0	1,805	(4,741)	369
Ailbrisio	(223)	0	0	0	0	0	(223)
Balans ar 31.03.14	**277,132**	**175,157**	**37,046**	**995**	**2,624**	**12,516**	**505,470**
Dibrisiant							
Balans ar 1.04.13	11,657	20,333	20,128	6	27	2	52,153
Dibrisiant yn y flwyddyn	3,917	4,568	2,891	1	8	0	11,385
Gwerthiannau	(23)	0	(1,097)	0	0	0	(1,120)
Trosglwyddiadau	(192)	0	0	0	0	0	(192)
Ailbrisio	(123)	0	0	0	0	0	(123)
Balans ar 31.03.14	**15,236**	**24,901**	**21,922**	**7**	**35**	**2**	**62,103**
Amhariad							
Balans ar 1.04.13	46,196	63	200	230	58	0	46,747
Amhariad yn y flwyddyn - i'r Reserf Ailbrisio	1,588	0	0	0	0	0	1,588
Amhariad yn y flwyddyn - i'r Gwasanaethau	13,450	0	0	0	0	573	14,023
Gwerthiannau	0	0	(120)	0	0	0	(120)
Trosglwyddiadau	543	0	0	0	5	(573)	(25)
Ailbrisio	(241)	0	0	0	0	0	(241)
Balans ar 31.03.14	**61,536**	**63**	**80**	**230**	**63**	**0**	**61,972**
Gwerth Net 31 Mawrth 2014	**200,360**	**150,193**	**15,044**	**758**	**2,526**	**12,514**	**381,395**
Gwerth Net 31 Mawrth 2013	**196,347**	**145,871**	**13,749**	**755**	**734**	**12,155**	**369,611**

NODYN 15 – EIDDO, OFFER A CHYFARPAR (parhad)

Prisiwyd eiddo gweithredol y Cyngor gan Reolwr Eiddo Corfforaethol (M.R.I.C.S) Cyngor Gwynedd ar 1 Ebrill 2014 yn unol â'r polisïau a nodwyd yn rhan 1.17 o Nodyn 1 o'r Polisïau Cyfrifo. Gweler y nodyn hwn hefyd ar gyfer sail dibrisio'r gwahanol gategorïau o asedau.

Defnyddir 14 Ysgol Eglwysig gan y gwasanaeth addysg sydd heb eu cynnwys yn y tabl uchod oherwydd nad ydynt yn eiddo i'r Cyngor. Mae'r Cyngor yn gyfrifol am gynnal a chadw'r adeiladau yma ond nid yw'r symiau yn sylweddol. Er gwybodaeth, mae'r Ysgol Cae Top newydd ym Mangor yn cael ei ystyried ar hyn o bryd fel ased y Cyngor yn ein cyfrifon, ac nid fel ysgol eglwysig. Mae statws cyfreithiol yr ased yn destun adolygiad cyfreithiol a all effeithio'r driniaeth yn y cyfrifon yn y dyfodol.

Dangosir y ffyrdd o gyllido'r asedau a brynwyd yn ystod y flwyddyn gyda'r wybodaeth ar wariant cyfalaf yn y rhagymadrodd eglurhaol.

Cyfran Cyngor Gwynedd yn unig o gostau adeiladu prosiect Pont Briwet a adlewyrchir yn Asedau heb eu cwblhau (yn seiliedig ar raniad amcangyfrifol o elfennau ffordd a rheilffordd y prosiect. Mae'r rhaniad hwn ar hyn o bryd yn 41% elfen ffyrdd (£2.91m yn 2014/15 a chyfanswm o £6.67m) a 59% elfen rheilffordd).

Ymrwymiadau Cyfalaf

Roedd yr ymrwymiadau o sylwedd ar gytundebau cyfalaf ar 31 Mawrth 2015 fel a ganlyn:

	Swm	Taliadau hyd yma	Balans
	£'000	£'000	£'000
Ysgol Newydd Hafod Lon	11,650	211	11,439
Pont Briwet *	16,450	12,406	4,044
Ysgol Bro Llifon	3,795	1,544	2,251
Academi Hwylio Genedlaethol Cymru	4,198	2,468	1,730

* Gan mai Cyngor Gwynedd sydd yn arwain ar y prosiect hwn (ynghyd a Network Rail), mae'r ymrwymiad sydd heb ei dalu a'r ariannu cyfatebol yn adlewyrchu'r gost llawn o'r prosiect ac ddim yn unig elfen Cyngor Gwynedd.

NODYN 16 – EIDDO BUDDSODDI

Mae'r eitemau canlynol o incwm a chostau wedi eu cymryd i ystyriaeth yn y llinell Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

	2013/14 £'000	2014/15 £'000
Incwm rhent o eiddo buddsoddi	0	6
Costau gweithredol uniongyrchol yn deillio o eiddo buddsoddi	0	0
Enillion / (colledion) net	0	6

Nid oes cyfyngiadau ar allu'r Awdurdod i adnabod gwerth ei eiddo buddsoddi, nac ychwaith ar hawl yr Awdurdod i'r incwm a'r elw sy'n deillio o'r gwerthiant. Nid oes gan yr Awdurdod unrhyw ymrwymiad cytundebol i brynu, adeiladu na datblygu eiddo buddsoddi na'i atgyweirio, cynnal na gwella.

Mae'r tabl isod yn crynhoi'r symudiad yng ngwerth teg yr eiddo buddsoddi yn ystod y flwyddyn:

	2013/14 £'000	2014/15 £'000
Balans 1 Ebrill	**824**	**100**
Elw / (colled) net o addasiadau gwerth teg	0	16
Trosglwyddiadau:		
i/(o) Eiddo, Offer a Chyfarpar	(724)	131
Balans 31 Mawrth	**100**	**247**

NODYN 17 – OFFERYNNAU ARIANNOL

(a) Offerynnau Ariannol - Dosbarthiadau

Diffinir offeryn ariannol fel unrhyw gytundeb sydd yn creu ased ariannol mewn un endid ac ymrwymiad ariannol neu offeryn ecwiti mewn endid arall. Nid yw trafodion nad ydynt yn cael eu cyfnewid, megis rhai sy'n ymwneud â threthi a grantiau'r llywodraeth, yn gyfystyr ag offerynnau ariannol.

Ymrwymiadau Ariannol

Mae ymrwymiad ariannol yn ddyletswydd i drosglwyddo buddion economaidd a reolir gan y Cyngor, a all gynrychioli dyletswydd cytundebol i gyflwyno arian parod neu asedau ariannol, neu ddyletswydd i gyfnewid ymrwymiadau ac asedau ariannol gydag endid arall sydd o bosib yn anffafriol i'r Cyngor.

Mae ymrwymiadau ariannol y Cyngor nad ydynt yn ddeilliadol yn ystod y flwyddyn yn cael eu mesur ar gost wedi'i amorteiddio, ac yn cynnwys:

- benthyciadau tymor hir gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLB) a benthycwyr masnachol
- gorddrafft gyda Banc Barclays ccc
- taliadau masnach am nwyddau a gwasanaethau a dderbyniwyd

Asedau Ariannol

Mae ased ariannol yn golygu hawl i fuddion economaidd yn y dyfodol a reolir gan y Cyngor. Fe'i cynrychiolir gan arian parod neu offerynnau eraill neu hawl cytundebol i dderbyn arian parod neu ased ariannol arall. Mae'r asedau ariannol a ddaliwyd gan y Cyngor yn ystod y flwyddyn yn cael eu rhannu i'r tri dosbarth a ganlyn:

Benthyciadau a derbyniadau (asedau ariannol â thaliadau sefydlog neu benodedig, sydd heb eu rhestru mewn marchnad weithredol) yn cynnwys:

- arian parod

NODYN 17 – OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

- cyfrifon banc
- adneuon cyfnod penodol gyda banciau a chymdeithasau adeiladu
- buddsoddiadau wedi'u hamharu ym manciau Gwlad yr Iâ
- derbyniadau masnach am nwyddau a gwasanaethau a gyflenwyd

Asedau ariannol sydd ar gael i'w gwerthu (sydd wedi'u rhestru ar farchnad weithredol), sy'n cynnwys:

- cronfeydd marchnadoedd ariannol a chynlluniau buddsoddi cyfunol eraill
- tystysgrifau adneuon a ddyroddir gan fanciau a chymdeithasau adeiladu
- bondiau a ddyrodir gan fanciau amlochrog a chwmnïau yn y DU

Asedau a ddelir ar werth teg drwy elw a cholled, yn cynnwys:

- buddsoddiad ecwiti mewn cwmni gwastraff lleol

(b) Offerynnau Ariannol – Balansau

Mae'r ymrwymiadau ariannol a ddatgelir yn y Fantolen yn cael eu dadansoddi yn unol â'r categorïau a ganlyn:

Ymrwymiadau Ariannol	**Tymor Hir**		**Tymor Byr**	
	31 Mawrth 2014 £'000	**31 Mawrth 2015 £'000**	**31 Mawrth 2014 £'000**	**31 Mawrth 2015 £'000**
Benthyciadau ar gost wedi'i amorteiddio:				
Prifswm a fenthycwyd	111,215	111,108	1,193	214
Llog cronedig	0	0	691	690
Cyfanswm Benthyciadau	**111,215**	**111,108**	**1,884**	**904**
Benthyciadau ar gost wedi'i amorteiddio:				
Gorddrafft banc	0	0	19,496	21,397
Cyfanswm Arian a Ordynnwyd	**0**	**0**	**19,496**	**21,397**
Ymrwymiadau ar gost wedi'i amorteiddio:				
Dyledion Masnachol	100	49	0	0
Prydlesau Cyllidol	2,372	2,253	0	0
Cyfanswm Ymrwymiadau Tymor Hir	**2,472**	**2,302**	**0**	**0**
Ymrwymiadau ar gost wedi'i amorteiddio:				
Dyledion Masnachol	0	0	59,298	64,565
Prydlesau Cyllidol	0	0	112	119
Cynhwyswyd o fewn Credydwyr*	0	0	59,410	64,684
Cyfanswm yr Ymrwymiadau Ariannol	**113,687**	**113,410**	**80,790**	**86,985**

* Mae llinell credydwyr tymor byr ar y Fantolen yn cynnwys £1,669,000 (£3,881,000 ar 31 Mawrth 2014) o gredydwyr nad ydynt yn cyfateb i'r diffiniad o ymrwymiad ariannol. Gweler Nodyn 21 am wybodaeth bellach.

NODYN 17 – OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae'r asedau ariannol a ddatgelir yn y Fantolen yn cael eu dadansoddi yn unol â'r categorïau a ganlyn:

Asedau Ariannol	**Tymor Hir**		**Tymor Byr**	
	31 Mawrth 2014 £'000	**31 Mawrth 2015 £'000**	**31 Mawrth 2014 £'000**	**31 Mawrth 2015 £'000**
Benthyciadau a Derbyniadau:				
Prifswm ar gost wedi'i amorteiddio	17	17	27,000	37,002
Llog cronedig	0	0	83	234
Buddsoddiadau ar gael i'w gwerthu:				
Prifswm ar gost wedi'i amorteiddio	60	1,173	0	0
Cyfanswm Buddsoddiadau	**77**	**1,190**	**27,083**	**37,236**
Benthyciadau a Derbyniadau:				
Arian	0	0	61	60
Cyfwerthoedd arian ar gost wedi'i amorteiddio	0	0	20,825	18,420
Cyfanswm Arian a Chyfwerthoedd Arian	**0**	**0**	**20,886**	**18,480**
Benthyciadau a Derbyniadau:				
Derbyniadau Masnachol	4,449	4,862	20,021	18,161
Cynhwyswyd o fewn Dyledwyr*	4,449	4,862	20,021	18,161
Cyfanswm Asedau Ariannol	**4,526**	**6,052**	**67,990**	**73,877**

* Mae llinell tymor byr dyledwyr ar y Fantolen yn cynnwys £24,196,000 (£32,113,000 ar 31 Mawrth 2014) o ddyledwyr nad ydynt yn cwrdd â'r diffiniad o ased ariannol. Gweler Nodyn 18 am wybodaeth bellach.

Benthyciadau Meddal Materol

Mae gan Awdurdodau Lleol yr hawl i roi benthyciadau am resymau polisi yn hytrach na fel offerynnau ariannol, ac fe all y benthyciadau yma fod yn ddi-log neu ar gyfraddau is na chyfraddau cyffredinol y farchnad. Pan mae benthyciadau yn cael eu dyroddi ar gyfradd is na chyfradd y farchnad maent yn cael eu hadnabod fel "Benthyciadau Meddal".

Mae gwerth teg y benthyciadau meddal yma yn llai na chyfanswm yr arian a fenthycwyd. Mae gwerth teg benthyciad, sy'n cael ei roi yn ddi-log neu ar gyfradd is na chyfradd gyffredinol y farchnad, yn cael ei amcangyfrif fel gwerth presennol holl dderbyniadau arian y dyfodol wedi ei ddisgowntio yn defnyddio cyfradd llog y farchnad gyffredinol ar gyfer offeryn cyffelyb. Mae'r gwahaniaeth rhwng y swm a fenthycir a gwerth teg y benthyciad yn cael ei gynnwys yn y Cyfrif Incwm a Gwariant. Mae Côd Ymarfer 2014/15 yn gosod gofynion cyfrifeg a datgeliad penodol ar gyfer benthyciadau meddal. Yn ystod 2014/15 fe adnabu Cyngor Gwynedd y "benthyciadau meddal" canlynol:

- Taliadau Gohiriedig am daliadau sy'n ddyledus gan bobl mewn gofal (cyfanswm yn ddyledus ar 31.03.15 £3,234,042)
- Benthyciadau Ceir a Beic i weithwyr (cyfanswm yn ddyledus ar 31.03.15 £1,016,266)

Daethpwyd i benderfyniad nad yw'r ychydig o fenthyciadau "meddal" sydd gan y Cyngor yn ymofyn datgeliad ar wahân gan eu bod yn de-minimis.

NODYN 17 – OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Gwrthbwyso Asedau a Ymrwymiadau Ariannol

Mae asedau ac ymrwymiadau ariannol yn cael eu gosod yn erbyn ei gilydd ble mae gan y Cyngor hawl gorfodol cyfreithiol i wrthbwyso ac yn bwriadu setlo ar sail net, neu i wireddu'r asedau a setlo'r ymrwymiad yn gydamserol. Mae'r tabl isod yn dangos yr offerynnau hynny sydd wedi cael eu gosod yn erbyn ei gilydd ar y fantolen. Nid oedd gan y Cyngor unrhyw asedau nac ymrwymiadau ariannol eraill oedd yn destun i drefniant gorfodol neu drefniant tebyg.

	2013/14			2014/15		
	Asedau gros (ymrwym-iadau)	**(Ymrwymia-dau) asedau wedi eu gwrthbwyso**	**Sefyllfa net ar y fantolen**	**Asedau gros (ymrwym-iadau)**	**(Ymrwymia-dau) asedau wedi eu gwrthbwyso**	**Sefyllfa net ar y fantolen**
	£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Cyfrifon banc mewn credyd	50,206	(50,206)	0	3,119	(3,119)	0
Cyfanswm Asedau Ariannol	**50,206**	**(50,206)**	**0**	**3,119**	**(3,119)**	**0**
Gorddrafft banc	(69,702)	50,206	(19,496)	(24,516)	3,119	(21,397)
Cyfanswm Ymrwymiadau Ariannol	**(69,702)**	**50,206**	**(19,496)**	**(24,516)**	**3,119**	**(21,397)**

(c) Offerynnau Ariannol – Enillion a Cholledion

Mae'r enillion a cholledion a nodir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr mewn perthynas â'r offerynnau ariannol yn cynnwys yr eitemau a ganlyn:

	Ymrwymiadau Ariannol	**Asedau Ariannol**	
	Costau'r ymrwymiadau wedi'u hamorteiddio	**Benthyciadau a Derbyniadau**	**Cyfanswm 2014/15**
	£'000	**£'000**	**£'000**
Costau Llog	6,432	0	6,432
Llog taladwy a ffioedd tebyg	**6,432**	**0**	**6,432**
Incwm y llog	0	(418)	(418)
Incwm y llog a'r buddsoddiad	**0**	**(418)**	**(418)**
(Enillion) / colledion net y flwyddyn	**6,432**	**(418)**	**6,014**

(d) Offerynnau Ariannol – Gwerthoedd Teg

Mae asedau ariannol a ddynodir fel benthyciadau a derbyniadau a'r holl ymrwymiadau ariannol nad ydynt yn ddeilliadol yn cael eu prisio yn y Fantolen ar sail cost wedi'i hamorteiddio. Amcangyfrifwyd eu gwerthoedd teg drwy gyfrifo gwerth net presennol y llif arian oedd yn weddill o dan y gytundeb ar 31ain Mawrth 2015, gan ddefnyddio'r rhagdybiaethau canlynol:

NODYN 17 – OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

- mae benthyciadau'r PWLB wedi'u disgowntio ar y cyfraddau llog a gyhoeddwyd ar gyfer benthyciadau newydd gyda'r un cyfnod ad-dalu a drefnwyd ar 31ain Mawrth.
- mae benthyciadau a buddsoddiadau tymor hir eraill wedi'u disgowntio ar gyfraddau'r farchnad ar gyfer offerynnau cyffelyb sydd â chyfnod ad-dalu cyffelyb ar 31ain Mawrth.
- ni chydnabyddir ad-daliadau cynnar nac amhariadau.
- rhagdybir bod gwerth teg offerynnau tymor byr, gan gynnwys dyledion masnachol a derbyniadau yn cyfateb yn agos i'r swm cario.
- yn achos ymrwymiadau a ohirwyd (megis prydlesau ariannol) mae'r awdurdod yn tybio bod y swm cario yn amcangyfrif rhesymol o'r gwerth teg.

	Gwerth i'w gario 31 Mawrth 2014	Gwerth teg 31 Mawrth 2014	Gwerth i'w gario 31 Mawrth 2015	Gwerth teg 31 Mawrth 2015
	£'000	£'000	£'000	£'000
Ymrwymiadau Ariannol:				
Benthyciadau	(113,099)	(140,550)	(112,012)	(166,103)
Prydlesau cyllidol	(2,484)	(2,484)	(2,372)	(2,372)
Dyledion Masnachol	(59,298)	(59,298)	(64,565)	(64,565)
Cyfanswm Ymrwymiadau Ariannol	**(174,881)**	**(202,332)**	**(178,949)**	**(233,040)**
Asedau Ariannol:				
Buddsoddiadau tymor hir	77	77	1,190	1,190
Buddsoddiadau tymor byr	27,000	27,083	37,002	37,227
Derbyniadau Masnachol	20,021	20,021	18,161	18,161
Cyfanswm Asedau Ariannol	**47,098**	**47,181**	**56,353**	**56,578**

Mae gwerth teg yr ymrwymiadau tymor hir yn uwch na'r swm cario gan fod portffolio benthyciadau'r awdurdod yn cynnwys nifer o fenthyciadau sydd â chyfradd llog taladwy sy'n uwch na'r cyfraddau llog sydd ar gael ar gyfer benthyciadau cyffelyb ar ddyddiad y Fantolen.

Roedd mwyafrif o bortffolio buddsoddi'r Cyngor ar ddyddiad y Fantolen yn adneuon cyfnod penodol gyda Banciau a Chymdeithasau Adeiladu, ac adneuon cyfrifon ar alw/ar rybudd. Roedd dyddiad aeddfedu'r buddsoddiadau hyn oll o fewn cyfnod o 12 mis i ddyddiad y Fantolen. Mae gan y Cyngor un buddsoddiad wedi ei warantu efo dyddiad hirach sy'n aeddfedu yn 2018.

Yn ystod 2008/09, roedd y Cyngor wedi adneuo £4m gyda Heritable Bank, banc wedi'i gofrestru yn y DU dan Gyfraith yr Alban. Rhoddwyd y cwmni yn nwylo'r gweinyddwyr ar 7 Hydref 2008. Derbyniodd y Cyngor ddychweliad o £3,778,353, sef 94% gan y gweinyddwyr hyd at 31 Mawrth 2014.

Ni dderbyniwyd dosbarthiad yn ystod 2014/15. Derbyniwyd rhybudd o daliad difidend pellach ym mis Awst 2015, er nad yw'r swm yn wybyddus hyd yma. Mae'r weinyddiaeth yn parhau, ond disgwylir i'r holl swm gael ei adennill maes o law.

(e) Offerynnau Ariannol - Risgiau

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu Côd Ymarfer ar Reolaeth y Trysorlys (ac addasiadau dilynol) CIPFA ac yn cydymffurfio â'r *Prudential Code for Capital Finance in Local Authorities* (diwygwyd y ddau yn Nhachwedd 2011).

Fel rhan o fabwysiadu'r Côd Rheolaeth y Trysorlys, mae'r Cyngor yn cymeradwyo Strategaeth Rheolaeth y Trysorlys cyn i bob blwyddyn ariannol newydd gychwyn. Mae'r Strategaeth yn amlinellu'r paramedrau ar gyfer rheoli'r risgiau sy'n gysylltiedig ag Offerynnau Ariannol. Mae'r Cyngor hefyd yn cynhyrchu Ymarferion Rheolaeth y Trysorlys sy'n manylu ar y trefniadau ymarferol i'w dilyn i reoli'r risgiau hynny.

NODYN 17 – OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae'r Strategaeth Rheolaeth y Trysorlys yn cynnwys Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol yn unol ag Arweiniad Buddsoddi Llywodraeth Cymru ar gyfer awdurdodau lleol. Pwysleisia'r Arweiniad hwn y dylid rhoi blaenoriaeth i sicrwydd a hylifedd, yn hytrach na chynnyrch. Mae Strategaeth Trysorlys y Cyngor, ynghyd â'i Ymarferion Rheolaeth y Trysorlys yn seiliedig ar chwilio am y gyfradd adennill uchaf posib sy'n gyson â'r lefelau priodol o sicrwydd a hylifedd.

Mae hyn yn cynnwys y prif risgiau a ganlyn:

- *Risg Credyd:* Y posibilrwydd y bydd un parti mewn offeryn ariannol yn methu â chyflawni ei ymrwymiadau cytundebol, gan beri colled i'r Cyngor.
- *Risg Hylifedd:* Y posibilrwydd na fydd y Cyngor yn gallu codi digon o arian i ddiwallu'r ymrwymiad ariannol ar amser.
- *Risg y Farchnad:* Y posibilrwydd o golled ariannol oherwydd newidiadau i'r cyfraddau llog, prisiau'r farchnad ac ati.

Risg Credyd: Buddsoddiadau

Mae'r Cyngor yn rheoli risg credyd drwy sicrhau bod ei holl fuddsoddiadau'n cael eu gwneud gyda sefydliadau sydd ag ansawdd credyd uchel, fel y nodir yn Strategaeth Rheolaeth y Trysorlys. Yn ystod 2014/15 mae rhain yn cynnwys endidau masnachol gydag isafswm statws credyd hirdymor o A-, Llywodraeth y DU ac awdurdodau lleol eraill heb statws credyd y mae'r Cyngor wedi derbyn cyngor buddsoddi annibynnol arnynt. Gan gydnabod nad yw credyd-raddio bob amser yn medru rhagweld diffygdalu, mae'r Cyngor hefyd yn ystyried mesurau eraill gan gynnwys cyfnewid diffygdalu credyd a phrisiau ecwiti wrth ddewis sefydliadau masnachol ar gyfer buddsoddi.

Yn ystod 2014/15 gosodwyd uchafswm o 10% o swm yr holl bortffolio y gellid ei fuddsoddi gyda gwrth barti unigol (wedi ei ostwng i £1m ar gyfer rhai cymdeithasau adeiladau). Mae'r Cyngor hefyd wedi gosod uchafswm cyfanswm buddsoddiad grŵp o 10% ar gyfer sefydliadau sy'n rhan o'r un grŵp bancio. Ni ellir buddsoddi mwy na chyfanswm o £30m am gyfnod hwy na blwyddyn.

Ni ellir cynnig asesiad cyffredinol o ba mor agored yw'r Cyngor i risg credyd mewn perthynas â'i fuddsoddiadau o £37m gyda banciau a chymdeithasau adeiladu, gan fod y risg o unrhyw sefydliad yn methu talu'r llog neu ad-dalu'r prif swm yn benodol i bob sefydliad unigol. Dengys profiad diweddar mai prin iawn yw'r achosion pan fo endidau o'r fath yn methu cyflawni'u hymrwymiadau. Mae'r risg o fethu adfer arian yn perthyn i holl adneuon y Cyngor, ond ar 31 Mawrth 2015 nid oedd unrhyw dystiolaeth y byddai'r risg yn debygol o gael ei wireddu.

Nid yw'r Cyngor yn dal gwarant gyfochrog yn erbyn unrhyw fuddsoddiadau.

Ceir crynodeb yn y tablau isod o werth risg credyd portffolio buddsoddi'r Cyngor fesul cyfradd credyd:

Cyfradd Credyd	**Tymor Byr**	
	31 Mawrth 2014 £'000	**31 Mawrth 2015 £'000**
AAA	0	0
AA+	0	0
AA	0	0
AA-	10,000	22,485
A+	0	7,000
A	37,825	24,937
A-	0	0
Unrated	0	1,000
Cyfanswm Buddsoddiadau	**47,825**	**55,422**

NODYN 17 – OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Cyfradd Credyd	Tymor Hir	
	31 Mawrth 2014 £'000	31 Mawrth 2015 £'000
AAA	0	0
AA+	0	0
AA	0	0
AA-	0	0
A+	0	0
A	0	0
A-	0	1,121
Unrated	0	0
Cyfanswm Buddsoddiadau	**0**	**1,121**

Derbyniadau Masnachol

Mae gan y Cyngor nifer o ddyledwyr tymor hir gan gynnwys benthyciadau ceir i weithwyr a morgeisi i aelodau'r cyhoedd. Ystyrir y benthyciadau ceir fel risg isel oherwydd y gallu i ddidynnu'r ad-daliadau o gyflogau'r gweithwyr, trefniadau trosglwyddo cytbwys gydag awdurdodau lleol eraill parthed unrhyw weithwyr sy'n trosglwyddo gyda benthyciad ceir yn ddyledus, trefniadau penodol ar gyfer methdalwyr a threfniadau adennill dyled arferol ar gyfer unrhyw weithwyr sydd yn gadael cyflogaeth llywodraeth leol. Mae'r morgeisi yn risg isel oherwydd bod y Cyngor yn dal arwystl cyntaf dros yr eiddo a forgeisiwyd.

Etifeddodd y Cyngor nifer fach a gwerth bach o fenthyciadau tymor hir i gwmnïau a sefydliadau lleol gan y cyn-gynghorau. Dim ond un o'r benthyciadau hyn sy'n parhau'n ddyledus ac mae'r hanes ad-dalu yn ardderchog.

Mae'r Cyngor wedi lansio Cronfa Benthyciadau Busnes i fusnesau bychan a chanolig o ran maint yng Ngwynedd. Mae'r cyfraddau llog a gyfyd ar fenthyciadau o'r fath yn gyfesur â'r risg credyd uwch sy'n ymglymedig â'r math yma o fenthyciadau.

Risg Hylifedd

Mae gan y Cyngor fynediad parod i fenthyciadau ar gyfraddau ffafriol o'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus ac awdurdodau lleol eraill, ac ar gyfraddau uwch gan fanciau a chymdeithasau adeiladu. Nid oes unrhyw risg ymddangosiadol y bydd y Cyngor yn methu codi cyllid i gwrdd â'i ymrwymiadau. Er hyn, mae risg y bydd yn rhaid i'r Cyngor adnewyddu cyfran sylweddol o'i fenthyciadau ar adeg lle mae'r cyfraddau llog yn anffafriol. Rheolir y risg hwn drwy gynnal amrediad o fenthyciadau gyda chyfraddau sefydlog a sicrhau nad yw mwy na 25% o fenthyciadau'r Cyngor yn aeddfedu mewn unrhyw un flwyddyn ariannol.

Mae'r tabl a ganlyn yn rhoi dadansoddiad o aeddfedrwydd gwerth enwol dyled y Cyngor:

Amser tan aeddfedrwydd (blynyddoedd)	31 Mawrth 2014 £'000	31 Mawrth 2015 £'000
Llai na blwyddyn	1,193	214
Dros 1 ond llai na 2	199	1,981
Dros 2 ond llai na 5	4,625	4,657
Dros 5 ond llai na 10	8,069	11,451
Dros 10 ond llai na 20	39,305	34,003
Dros 20 ond llai na 30	15,464	15,464
Dros 30 ond llai na 40	0	0
Dros 40	27,352	27,352
Dyddiad ansicr*	16,200	16,200
Cyfanswm	**112,407**	**111,322**

NODYN 17 – OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

* Mae gan y Cyngor £16.2m o fenthyciadau "Lender's option, borrower's option" (LOBO) lle bo'r opsiwn gan y benthyciwr i gynnig codiad yn y gyfradd a delir; bydd gan y Cyngor hawl wedyn i dderbyn y gyfradd newydd neu ad-dalu'r benthyciad heb gosb. Oherwydd y cyfraddau llog isel cyfredol, er nad yw'n debygol y bydd y benthyciwr yn ymarfer ei opsiwn, os yw hyn yn digwydd, mae'n debygol y byddai'r Cyngor yn ad-dalu'r benthyciadau hyn. Mae'r dyddiad aeddfedrwydd felly yn ansicr.

Risg y Farchnad : Risg Cyfraddau Llog

Mae'r Cyngor yn agored i risgiau sy'n codi o symudiadau yn y cyfraddau llog ar ei fenthyciadau a buddsoddiadau. Mae symudiadau mewn cyfraddau llog yn cael effeithiau cymhleth ar yr awdurdod. Er enghraifft, byddai cynnydd yn y cyfraddau llog yn arwain at yr effeithiau a ganlyn:

- benthyciadau ar gyfraddau cyfnewidiol - byddai'r gwariant llog yn cynyddu.
- benthyciadau ar gyfraddau sefydlog – byddai gwerth teg yr ymrwymiadau benthyca yn disgyn.
- buddsoddiadau ar gyfraddau cyfnewidiol - byddai'r incwm llog sydd yn cael ei gredydu yn cynyddu.
- buddsoddiadau ar gyfraddau sefydlog – byddai gwerth teg yr asedau yn disgyn.

Nid yw buddsoddiadau a nodir fel "benthyciadau a derbyniadau" a benthyciadau a ddelir yn cael eu cario ar werth teg, ac felly ni fydd newidiadau i'w gwerth teg yn effeithio ar yr Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Fodd bynnag, mae'r newidiadau yn y llog sy'n daladwy ac yn ddyledus ar fenthyciadau a buddsoddiadau cyfraddau cyfnewidiol yn cael eu nodi ar y Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau. Caiff symudiadau yng ngwerth teg buddsoddiadau cyfradd sefydlog a ddynodir fel "ar gael i'w gwerthu" eu hadlewyrchu yn yr Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

Mae Strategaeth Rheolaeth y Trysorlys yn ceisio lleihau'r risgiau hyn drwy osod uchafswm ar y symiau net sy'n agored i gyfraddau llog sefydlog a chyfnewidiol. Ar 31 Mawrth 2015 roedd 100% o'r prif symiau net a fenthycwyd (h.y. dyled net o fuddsoddiad) yn agored i gyfraddau sefydlog a 0% i gyfraddau cyfnewidiol.

Petai'r holl gyfraddau llog wedi bod 1% yn uwch neu is (gyda'r elfennau newidiol eraill oll yn gyson), yr effaith ariannol fyddai:

	1% yn uwch £'000	1% yn llai £'000
Newid yn y llog sy'n daladwy ar fenthyciadau cyfradd newidiol	0	0
Newid yn y llog sy'n daladwy ar fuddsoddiadau cyfradd newidiol	150	(71)
Effaith ar y Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	**150**	**(71)**
Newid yng ngwerth teg yr asedau buddsoddiad cyfradd sefydlog	0	0
Effaith ar Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	**0**	**0**
Newid yng ngwerth teg benthyciadau / ymrwymiadau cyfradd sefydlog*	(21,085)	21,085

*Dim effaith ar y Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau, nac ar Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

Risg y Farchnad : Risg Pris

Mae prisiau marchnad buddsoddiadau'r Cyngor mewn bondiau cyfradd sefydlog a'i unedau mewn cynlluniau buddsoddi cyfunol yn cael eu llywodraethu gan y cyfraddau llog cyffredinol, a rheolir y risg marchnad sy'n gysylltiedig â'r offerynnau hyn ar y cyd â'r risg cyfraddau llog.

Nid yw'r Cyngor yn buddsoddi mewn cyfranddaliadau ecwiti ac felly nid yw'n agored i risg pris. Mae'r Cyngor yn berchen ar gyfranddaliadau yng Nghwmni Gwaredu Gwastraff Awdurdod Lleol (LAWDC). Mae'r gweithgareddau perthnasol wedi eu mewnoli, a'r cwmni yn cael ei ddirwyn i ben ac felly wedi cael ei ddynodi fel "ased sydd ar gael i'w werthu" a'r gwerth teg wedi ei ddatgan ar y Fantolen. Derbyniwyd setliad rhannol am werth teg y cyfranddaliadau yn ystod 2008/09 a 2009/10 ac mae'r balans yn parhau'n ddyledus. Ni ellir cwblhau'r broses yma yn derfynol nes bod materion treth penodol a pherthnasol wedi eu datrys gyda Chyllid a Thollau Ei Mawrhydi.

Risg y Farchnad : Risg y Gyfnewidfa Dramor

Nid oes gan y Cyngor unrhyw asedau nac ymrwymiadau ariannol mewn arian tramor. Felly nid yw'n agored i golledion o ganlyniad i symudiadau niweidiol mewn cyfraddau cyfnewid.

NODYN 18 – DYLEDWYR TYMOR BYR

	Dyledwyr NET o amhariad	
	31 Mawrth 2014	**31 Mawrth 2015**
	£'000	**£'000**
Llywodraeth Cymru	19,660	14,402
Cyrff Llywodraeth Ganolog Eraill	5,206	4,408
Awdurdodau Lleol Eraill	6,152	6,338
Gwasanaeth Iechyd Cenedlaethol	2,113	1,129
Corfforaethau a Masnachu Cyhoeddus	45	523
Treth Cyngor	1,927	1,831
Endidau Eraill ac Unigolion	17,031	13,726
Cyfanswm	**52,134**	**42,357**

NODYN 19 – ARIAN A CHYFWERTHOEDD ARIAN

Mae arian yn cynnwys arian parod ac arian ar adnau yn ôl y galw. Bydd arian parod hefyd yn cynnwys gorddrafft gan fanciau y mae'n rhaid eu had-dalu yn ôl y galw, ac sy'n greiddiol i reolaeth arian yr awdurdod.

Mae balansau a ddisgrifir fel 'Cyfwerthoedd Arian' yn cael eu diffinio fel buddsoddiadau tymor byr hylifol, y gellir eu trosi'n rhwydd i arian parod, ac nad oes llawer o risg iddynt newid yn eu gwerth.
Mae balans net yr Arian a Chyfwerthoedd Arian yn cynnwys yr elfennau a ganlyn ar ddyddiad y Fantolen:

	31 Mawrth 2014	**31 Mawrth 2015**
	£'000	**£'000**
Arian mewn llaw	14	13
Cyfrif Banc Cyfredol	47	47
Cyfrif Galw	20,825	18,420
Arian a Chyfwerthoedd Arian	**20,886**	**18,480**
Gorddrafft Banc	(19,496)	(21,397)
Cyfanswm	**1,390**	**(2,917)**

Er mwyn uchafu'r adenillion o Fuddsoddiadau Tymor Byr ac Adneuon Banc, mae'r Cyngor yn buddsoddi unrhyw arian sydd dros ben yn eu cyfrifon banc yn y tymor byr ynghyd ag unrhyw arian sydd dros ben yng nghyfrifon banc Cronfa Bensiwn Gwynedd. Telir rhaniad priodol o'r llog a enillir i'r Gronfa Bensiwn a rhennir unrhyw golledion ar fuddsoddiadau gyda'r Gronfa Bensiwn yn yr un modd. Oherwydd natur y trefniadau banc nid yw'r arian sydd dros ben yng nghyfrifon banc y Gronfa Bensiwn yn cael ei drosglwyddo i gyfrifon banc y Cyngor ac felly mae rhan o'r Buddsoddiadau Tymor Byr (Nodyn 17) a'r Cyfrif Galw a Chronfeydd Marchnad Arian a ddangosir uchod yn cynrychioli arian sydd wedi ei fuddsoddi ar ran y Gronfa Bensiwn ar ddyddiad y fantolen. Oherwydd y ffaith fod y Buddsoddiadau Tymor Byr yn enw Cyngor Gwynedd, maent yn ymddangos yn eu cyfanrwydd ar y Fantolen. £13.7m (£12.1m ar 31 Mawrth 2014) oedd elfen Buddsoddiadau Tymor Byr ac Adneuon Banc y Gronfa Bensiwn.

NODYN 20 – ASEDAU AR GAEL I'W GWERTHU

	2013/14	2014/15
	£'000	£'000
Balans 1 Ebrill	**2,905**	**2,488**
Asedau newydd eu dosbarthu fel rhai ar gael i'w gwerthu:		
Eiddo, Offer a Chyfarpar	1,199	283
Gwariant yn y flwyddyn	16	2
Colledion ailbrisio	0	(6)
Enillion ailbrisio	0	0
Colledion Amharu	(16)	(2)
Asedau wedi eu tynnu allan o'r dosbarth sydd ar gael i'w gwerthu:		
Eiddo, Offer a Chyfarpar	(1,062)	(220)
Asedau wedi eu gwerthu	(554)	(1,505)
Trosglwyddo o anghyfredol i cyfredol		
Balans 31 Mawrth	**2,488**	**1,040**

NODYN 21 – CREDYDWYR TYMOR BYR

	31 Mawrth 2014	31 Mawrth 2015
	£'000	£'000
Llywodraeth Cymru	1,815	2,217
Cyrff Llywodraeth Ganolog Eraill	4,307	4,667
Awdurdodau Lleol Eraill	19,837	24,137
Gwasanaeth Iechyd Genedlaethol	587	255
Corfforaethau a Masnachu Cyhoeddus	136	135
Treth Cyngor	1,012	1,170
Endidau Eraill ac Unigolion	35,597	33,772
Cyfanswm	**63,291**	**66,353**

NODYN 22 – DARPARIAETHAU

Mae'r Cyngor yn gosod o'r neilltu ddarpariaethau ar gyfer ymrwymiadau penodol na ellir ar hyn o bryd eu pennu'n sicr o ran maint neu amser. Ni chaniateir, yn unol ag egwyddorion cyfrifeg, i wneud darpariaethau ar gyfer patrymau gwariant anwastad. Fodd bynnag, gellir sefydlu reserfau wedi eu clustnodi a dangosir y rheiny yn Nodyn 10.

Mae'r manylion isod wedi eu rhannu'n ddarpariaethau tymor byr (o fewn 12 mis) a darpariaethau tymor hir (dros 12 mis). Fodd bynnag, cynhelir adolygiad cyfnodol ar lefel darpariaeth yr eitemau perthnasol.

	Balans ar 31 Mawrth 2014 £'000	(Ychwanegiad) / Gostyngiad / Trosglwyddiad £'000	Defnydd yn y flwyddyn £'000	Balans ar 31 Mawrth 2015 £'000
Darpariaethau Tymor Byr				
Darpariaeth Safle Gwastraff	(452)	(308)	483	(277)
Eraill	(27)	0	20	(7)
	(479)	**(308)**	**503**	**(284)**
Darpariaethau Tymor Hir				
Ad-daliad Trosglwyddiadau Treth y Cyngor	(250)	(250)	10	(490)
Adolygiad Tâl	(2,091)	(600)	21	(2,670)
Darpariaeth Safleoedd Gwastraff	(7,984)	(127)	0	(8,111)
Darpariaeth Achosion Hawliadau Trydydd Parti	(188)	0	85	(103)
Darpariaeth Yswiriant MMI	(198)	0	0	(198)
Darpariaeth Pensiwn	0	(335)	0	(335)
Eraill	(113)	0	0	(113)
	(10,824)	**(1,312)**	**116**	**(12,020)**
Cyfanswm	**(11,303)**	**(1,620)**	**619**	**(12,304)**

Darpariaeth Ad-daliad Trosglwyddiadau Treth y Cyngor - Darpariaeth gysylltiedig â'r colledion yn deillio o drosglwyddiadau eiddo o Dreth y Cyngor i Drethi Annomestig Cenedlaethol.

Darpariaeth Adolygiad Tâl – darpariaeth mewn perthynas ag achosion a hawliadau cyflog cyfartal yn erbyn y Cyngor.

Darpariaeth Safleoedd Gwastraff – ar gyfer gofynion gwaith capio ac ôl-ofal holl safleoedd gwaredu gwastraff y Cyngor.

Darpariaeth Achosion Hawliadau Trydydd Parti – mewn perthynas ag achosion a hawliadau trydydd parti yn erbyn y Cyngor.

Darpariaeth M.M.I. (Yswiriant Municipal Mutual) – darpariaeth gan fod yr Awdurdod yn agored i ymrwymiadau yswiriant a etifeddwyd ac yn ymwneud â threfniadau yswiriant ei Awdurdodau blaenorol ac Yswiriant Municipal Mutual.

Darpariaeth Pensiwn – darpariaeth ar gyfer gofynion pensiwn i'r dyfodol.

Darpariaethau Eraill – Mân faterion yw'r darpariaethau unigol eraill.

NODYN 23 – RESERFAU DEFNYDDIADWY

Mae'r Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau yn manylu ar y symudiad yn reserfau defnyddiadwy'r Awdurdod.

NODYN 24 – RESERFAU NA ELLIR EU DEFNYDDIO

31 Mawrth 2014 £'000		31 Mawrth 2015 £'000
41,009	Reserf Ailbrisio	63,451
60	Reserf Offerynnau Ariannol ar Gael i'w Gwerthu	85
169,777	Cyfrif Addasu Cyfalaf	178,713
(948)	Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol	(886)
4	Reserf Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig	2
(171,689)	Reserf Pensiynau	(248,721)
(3,766)	Cyfrif Absenoldeb Cronedig	(3,819)
34,447	**Cyfanswm Reserfau na ellir eu defnyddio**	**(11,175)**

Reserf Ailbrisio

Mae'r Reserf Ailbrisio yn cynnwys enillion wnaed gan yr Awdurdod yn deillio o gynnydd yng ngwerth ei Eiddo, Offer a Chyfarpar. Gostyngir y balans pan gaiff asedau gydag enillion cronedig eu:

- ailbrisio i lawr neu eu hamharu a bod yr enillion yn cael eu colli.
- defnyddio i ddarparu gwasanaethau a bod yr enillion yn cael eu treulio trwy ddibrisiant, neu
- gwaredu a'r enillion yn cael eu cyflawni.

Dim ond enillion ailbrisio sydd wedi eu cronni ers 1 Ebrill 2007, sef dyddiad creu'r Reserf, sy'n cael eu cynnwys yn y Reserf. Caiff unrhyw enillion sydd wedi eu cronni cyn y dyddiad yma eu cynnwys ym malans y Cyfrif Addasu Cyfalaf.

2013/14 £'000		2014/15 £'000
44,043	**Balans 1 Ebrill**	**41,009**
263	Ailbrisio asedau i fyny	30,706
(1,692)	Ailbrisio asedau i lawr a cholledion amharu	(6,303)
(1,429)	**Gwarged neu ddiffyg wrth ailbrisio asedion**	**24,403**
(1,066)	Gwahaniaeth rhwng dibrisiant gwerth teg a dibrisiant hanesyddol	(1,214)
(539)	Elw cronedig ar asedion a werthwyd	(747)
(1,605)	**Swm i'w sgwennu i ffwrdd i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf**	**(1,961)**
41,009	**Balans 31 Mawrth**	**63,451**

Reserf Offerynnau Ariannol ar gael i'w Gwerthu

Mae'r Reserf Offerynnau Ariannol ar gael i'w Gwerthu yn cynnwys yr enillion wnaed gan yr Awdurdod o ganlyniad i gynnydd yng ngwerth ei fuddsoddiadau sydd unai â phris marchnad a ddyfynnwyd, neu sydd heb daliadau penodol neu sefydlog. Gostyngir y balans pan mae buddsoddiadau gydag elw cronedig yn cael eu:

- ailbrisio i lawr neu eu hamharu a'r elw'n cael ei golli
- gwerthu a'r elw'n cael ei gyflawni.

NODYN 24 – RESERFAU NA ELLIR EU DEFNYDDIO (parhad)

2013/14 £000		2014/15 £'000
60	**Balans 1 Ebrill**	**60**
0	Ailbrisio buddsoddiadau i fyny	33
0	Ailbrisio buddsoddiadau nad ydynt wedi eu cynnwys yn y Gweddill/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau i lawr	(8)
0	Enillion cronedig ar asedau wedi eu gwerthu ac asedau aeddfed sydd wedi eu cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel Incwm Buddsoddi Arall	0
60	**Balans 31 Mawrth**	**85**

Cyfrif Addasiadau Cyfalaf

Mae'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf yn amsugno'r gwahaniaethau amser sy'n codi oherwydd y gwahaniaethau mewn trefniadau cyfrifeg am ddefnyddio asedau tymor hir a chyllido'r prynu, adeiladu a gwella yr asedau o dan ddarpariaethau statudol. Mae'r Cyfrif yn cael ei ddebydu gyda'r gost o brynu, adeiladu a gwella gan fod dibrisiant, colledion amhariad ac amorteiddio yn cael ei gyfrifo i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gyda thrafodion cysoni yn y Reserf Ailbrisio i drawsnewid y ffigyrau gwerth teg i sail cost hanesyddol). Mae'r Cyfrif yn cael ei gredydu gyda'r swm wedi ei neilltuo gan yr Awdurdod fel cyllid i brynu, adeiladu a gwella asedau.

Mae'r Cyfrif yn cynnwys enillion a cholledion cronedig ar Eiddo Buddsoddi ac enillion wedi eu hadnabod ar asedau rhoddi sydd heb eu treulio eto gan yr Awdurdod.

Mae'r Cyfrif hefyd yn cynnwys enillion ailbrisio wedi cronni ar Eiddo, Offer a Chyfarpar cyn 1 Ebrill 2007, y dyddiad y creuwyd y Reserf Ailbrisio i gofnodi enillion o'r fath.

Mae Nodyn 9 yn dangos manylion yr holl drafodion o fewn y Cyfrif, ond am y rhai sydd yn cael eu cynnwys yn y Reserf Ail-brisio.

2013/14 £'000		2014/15 £'000
163,466	**Balans 1 Ebrill**	**169,777**
	<u>Gwrthdroi eitemau sydd yn berthnasol i wariant cyfalaf sydd wedi eu debydu neu gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:</u>	
(25,426)	Dibrisiant ac amhariad asedau anghyfredol	(16,580)
(6,222)	Gwariant Refeniw wedi ei ariannu o Gyfalaf drwy Statud	(4,833)
(686)	Addasiad i falansau asedau anghyfredol wrth werthu	(1,980)
1,066	Trosglwyddo o'r Reserf Ailbrisio Cyfalaf	1,214
	<u>Ariannu Cyfalaf a gyfeiriwyd yn y flwyddyn:</u>	
1,377	Derbyniadau Cyfalaf	1,873
18,989	Grantiau a chyfraniadau a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i ariannu cyfalaf	15,666
5,731	Darpariaeth refeniw ar gyfer cyllido buddsoddiad cyfalaf gyda chefnogaeth	5,692
10,516	Gwariant Cyfalaf wedi ei gyfeirio yn y flwyddyn i'r Gronfa Gyffredinol	6,430
966	Derbyniadau cyfalaf a neilltuwyd / Darpariaeth refeniw ar gyfer cyllido buddsoddiad cyfalaf heb gefnogaeth	1,454
169,777	**Balans 31 Mawrth**	**178,713**

NODYN 24 – RESERFAU NA ELLIR EU DEFNYDDIO (parhad)

Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol

Sefydlwyd y Cyfrif Addasiadau i Offerynnau Ariannol (FIAA) ar 1 Ebrill 2007 pan fabwysiadwyd Safonau Adrodd Ariannol 25, 26 a 29 sy'n berthnasol i Offerynnau Ariannol gan y Datganiad o Ymarfer a Argymhellir (SORP 2007). Mae'r balans yn y cyfrif FIAA ar ddiwedd y flwyddyn ariannol yn cynrychioli'r swm y dylai fod wedi'i godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn unol ag arferion cyfrifo cywir o dan y Côd Ymarfer, ond y mae Darpariaethau Statudol yn caniatáu neu'n gorfodi iddynt gael eu gohirio dros flynyddoedd dilynol.

Mae'n ofynnol i bob premiwm a disgownt o ganlyniad i ddiddymu benthyciadau o 1 Ebrill 2006 ymlaen gael eu codi'n llawn ar Incwm a Gwariant. Lle bo'r trafodion yn cwrdd â'r diffiniad o gyfaddasiad mae unrhyw bremiwm neu ddisgownt yn cael ei ychwanegu at werth cario'r benthyciad, ac yn cael ei amorteiddio i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr dros oes y benthyciad newydd. Mae cyfaddasiad yn digwydd pan nad yw telerau'r ddyled newydd yn "sylweddol wahanol" i rai'r hen ddyled.

Caiff premiymau a disgowntiau sy'n berthnasol i drafodion a ddigwyddodd cyn 1 Ebrill 2006 eu dosbarthu'n rhai sydd yn grog a rhai nad ydynt yn grog. Mae premiymau a disgowntiau crog yn rhai na ellir eu cysylltu gyda benthyciad sy'n parhau. Cafodd y rhain eu dileu'n llawn fel addasiad i Falansau'r Gronfa Gyffredinol a Ddygir Ymlaen ar 1 Ebrill 2007.

Yn achos premiymau neu ddisgowntiau crog, neu'r rhai sy'n perthyn i ddyledion sydd wedi'u dileu, mae Darpariaethau Statudol yn bodoli sy'n anwybyddu darpariaethau'r Côd Ymarfer. Caiff y taliadau a godir eu gwrthdroi yn y Datganiad o'r Symudiad yn y Reserfau a chaiff premiymau a disgowntiau eu hamorteiddio i Refeniw dros gyfnod o flynyddoedd. Lle nad yw premiymau a disgowntiau yn grog, neu lle maent yn gysylltiedig â thrafodion sy'n cwrdd â meini prawf cyfaddasu benthyciad, nid yw'r darpariaethau statudol yn ymwneud â'r Gronfa Gyffredinol yn gymwys.

Gall premiymau sydd wedi'u hamorteiddio o dan ddarpariaethau statudol gael eu codi ar y Gronfa Gyffredinol, naill ai dros weddill oes y benthyciad gwreiddiol neu dros oes y benthyciad newydd, p'run bynnag yw'r cyfnod hwyaf. Rhaid i ddisgownt gael ei gredydu i'r Gronfa Gyffredinol naill ai dros 10 mlynedd neu dros oes y benthyciad gwreiddiol, p'run bynnag yw'r cyfnod byrraf.

Mae'r trafodion a adlewyrchir yn yr FIAA ar gyfer 2014/15 fel a ganlyn:

2013/14 £'000		2014/15 £'000
(959)	**Balans 1 Ebrill**	**(948)**
46	Cyfran o bremiymau sy'n berthnasol i flynyddoedd blaenorol sydd yn gynwysiedig ym malansau'r Gronfa Gyffredinol yn unol â gofynion statudol	46
(35)	Credyd gohiriedig am dderbyniad taliadau sy'n ddyledus gan bobl mewn gofal	16
(948)	**Balans 31 Mawrth**	**(886)**

Reserf Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig

Mae'r Reserf Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig yn dal yr enillion cydnabyddedig sy'n deillio o werthu asedau anghyfredol, nad oes taliad ariannol wedi ei wneud amdanynt eto. Yn unol â threfniadau statudol, nid yw'r Awdurdod yn trin yr enillion hyn fel rhai y gellir eu defnyddio i gyllido gwariant cyfalaf newydd hyd nes y derbynnir yr arian amdanynt. Unwaith mae'r setliad ariannol yn digwydd, mae'r symiau yn cael eu trosglwyddo i'r Reserf Derbyniadau Cyfalaf.

NODYN 24 – RESERFAU NA ELLIR EU DEFNYDDIO (parhad)

2013/14 £'000		2014/15 £'000
6	**Balans 1 Ebrill**	**4**
(2)	Ad-dalu Prifswm Morgeisi Hawl i Brynu	(2)
4	**Balans 31 Mawrth**	**2**

Reserf Pensiynau

Mae'r Reserf Pensiynau yn amsugno'r gwahaniaethau amser sydd yn deillio o wahanol drefniadau cyfrifo ariannu buddion ymddeol yn unol â darpariaethau statudol. Mae'r Awdurdod yn cyfrifo buddion ymddeol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel mae'r buddion yn cronni blynyddoedd o wasanaeth, gyda'r ymrwymiad yn cael ei ddiweddaru i adlewyrchu chwyddiant, newid tybiaethau ac enillion buddsoddiadau gan unrhyw adnoddau sydd wedi ei neilltuo i gwrdd â'r gost. Fodd bynnag, mae anghenion statudol yn gofyn i fuddion enillwyd gael eu hariannu fel y mae'r Awdurdod yn cyfrannu dros y gweithwyr i'r gronfa bensiwn neu fel mae'n talu'r pensiynau hynny mae'n bennaf gyfrifol amdanynt. Mae balans debyd y Reserf Bensiynau felly yn dangos diffyg sylweddol yn y buddion enillwyd gan gyn-weithwyr a gweithwyr presennol a'r adnoddau mae'r Awdurdod wedi neilltuo i'w cyfarfod. Mae'r trefniadau statudol yn sicrhau bydd arian wedi ei neilltuo erbyn bydd y buddion angen eu talu.

2013/14 £'000		2014/15 £'000
(168,179)	**Balans 1 Ebrill**	**(171,689)**
3,108	Ailfesuriad o'r ymrwymiadau / (asedau) buddion diffiniedig net	(70,697)
(26,345)	Gwrthdroi eitemau yn ymwneud â budd-dal ymddeol sydd wedi eu debydu neu gredydu i'r Gweddill neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(26,533)
19,727	Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn	20,198
(171,689)	**Balans 31 Mawrth**	**(248,721)**

Cyfrif Absenoldeb Cronedig

Mae'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig yn amsugno'r gwahaniaethau fyddai fel arall yn ymddangos ar Falans y Gronfa Gyffredinol trwy gronni absenoldebau cyfadfer enilledig ond heb eu cymryd yn y flwyddyn, e.e. hawl gwyliau blynyddol a ddygir ymlaen ar 31 Mawrth. Mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i'r effaith ar Falans y Gronfa Gyffredinol gael ei niwtraleiddio gan drosglwyddiadau i neu o'r Cyfrif.

NODYN 24 – RESERFAU NA ELLIR EU DEFNYDDIO (parhad)

2013/14 £'000		2014/15 £'000
(3,201)	**Balans 1 Ebrill**	**(3,766)**
(565)	Gwahaniaeth rhwng taliadau swyddogion sydd wedi eu cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau a'r taliadau swyddogion yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(53)
(3,766)	**Balans 31 Mawrth**	**(3,819)**

NODYN 25a – DATGANIAD LLIF ARIAN : ADDASIADAU I'R GWARGED NEU DDIFFYG NET AR DDARPARU GWASANAETHAU AM SYMUDIADAU ANARIANNOL

2013/14 £'000		2014/15 £'000
(11,386)	Dibrisiant	(12,153)
(14,039)	Amhariad ac ailbrisio i lawr	(4,426)
(1,031)	(Cynnydd)/Gostyngiad mewn Credydwyr	(7,853)
7,059	Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Dyledwyr	(9,626)
198	Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Stoc	12
(6,606)	Ymrwymiad Pensiwn	(6,618)
(1,226)	Gwerth i'w gwario ar asedau anghyfredol a werthwyd	(2,728)
(4,986)	Eitemau anariannol eraill sydd wedi eu cynnwys yn y gweddill neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaethau	(5,169)
(32,017)		**(48,561)**

NODYN 25b – DATGANIAD LLIF ARIAN – ADDASU AM EITEMAU CYNWYSEDIG YN Y GWARGED NEU DDIFFYG NET AR DDARPARU GWASANAETHAU SYDD YN WEITHGAREDDAU BUDDSODDI NEU ARIANNU

2013/14 £'000		2014/15 £'000
1,514	Elw o werthiant eiddo, offer a chyfarpar, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	2,190
1,514		**2,190**

NODYN 25c – DATGANIAD LLIF ARIAN – GWEITHGAREDDAU GWEITHREDU

Mae'r llif arian o weithgareddau gweithredu yn cynnwys yr eitemau canlynol:

2013/14 £'000		2014/15 £'000
(576)	Llog dderbyniwyd	(323)
5,864	Llog a dalwyd	5,749

NODYN 26 – DATGANIAD LLIF ARIAN – GWEITHGAREDDAU BUDDSODDI

2013/14 £'000		2014/15 £'000
31,469	Prynu eiddo, offer a chyfarpar, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	31,042
6,554	Taliadau eraill am weithgareddau buddsoddi	5,249
(1,544)	Derbyniadau o werthu eiddo, offer a chyfarpar, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	(2,193)
(8,416)	Derbyniadau o fuddsoddiadau tymor byr a thymor hir	11,090
28,063	**Llif arian net o weithgareddau buddsoddi**	**45,188**

NODYN 27 – DATGANIAD LLIF ARIAN – GWEITHGAREDDAU ARIANNU

2013/14 £'000		2014/15 £'000
92	Taliadau ariannol i leihau'r ymrwymiad sy'n ddyledus yn ymwneud â Phrydlesau Cyllidol	112
843	Ad-daliadau benthyciadau tymor byr a thymor hir	1,088
935	**Llif arian net o weithgareddau ariannu**	**1,200**

NODYN 28 – SYMIAU ADRODDWYD AR GYFER PENDERFYNIADAU DYRANNU ADNODDAU

Mae'r dadansoddiad o incwm a gwariant fesul gwasanaeth a ddengys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn unol â'r hyn sydd wedi ei bennu gan y Côd Ymarfer Adrodd ar Wasanaeth. Fodd bynnag, caiff y penderfyniadau ynghylch dyraniad adnoddau eu gwneud gan Gabinet y Cyngor ar sail adroddiadau cyllideb sydd wedi eu dadansoddi ar draws adrannau. Caiff yr adroddiadau hyn eu paratoi ar sail wahanol i'r polisïau cyfrifo ddefnyddiwyd yn y datganiadau ariannol. Yn benodol:

- nid oes costau'n berthnasol i wariant cyfalaf (gan fod dibrisiant, ailbrisiad a cholledion amhariad sy'n uwch na'r balans ar y Reserf Ailbrisio ac amorteiddiadau yn cael eu rhoi yn erbyn y gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr)
- mae costau buddion ymddeol yn seiliedig ar lif arian (taliad cyfraniadau pensiwn y cyflogwr) yn hytrach na chost buddion gwasanaeth cyfredol wedi eu cronni'n y flwyddyn
- cyllidebir am wariant ar rai gwasanaethau cefnogol yn ganolog, ac ni chaiff ei rannu allan i'r Adrannau.

Dengys y cysoniad hwn y berthynas rhwng y ffigyrau yn y dadansoddiad o wariant ac incwm adrannol a'r ffigyrau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ogystal â dangos y berthynas rhwng y dadansoddiad o wariant ac incwm Adrannol a'r dadansoddiad goddrychol o'r Gweddill neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau sy'n gynwysedig yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

NODYN 28 – SYMIAU ADRODDWYD AR GYFER PENDERFYNIADAU DYRANNU ADNODDAU (parhad)

2014/15	Gwariant			Cyfanswm	Incwm		Cyfanswm	Gwariant
SYMIAU ADRODDWYD AR GYFER PENDERFYNIADAU DYRANNU ADNODDAU	**Gweithwyr**	**Eraill**	**Cefnogaeth Ganolog**	**Gwariant**	**Ffioedd ac Eraill**	**Grantiau a Chyfraniadau Llywodraeth**	**Incwm**	**Net**
	£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Adnoddau Dynol	2,695	274	(82)	2,887	(68)	(60)	(128)	2,759
Cyllid	6,791	2,086	3	8,880	(1,853)	(894)	(2,747)	6,133
Adran Prif Weithredwr	1,828	1,013	8	2,849	(169)	(512)	(681)	2,168
Strategol a Gwella	4,693	3,068	8	7,769	(80)	(2,920)	(3,000)	4,769
Addysg	79,990	22,992	218	103,200	(7,546)	(13,006)	(20,552)	82,648
Economi a Chymuned	9,616	7,974	20	17,610	(6,274)	(3,736)	(10,010)	7,600
Priffyrdd a Bwrdeistrefol	16,732	22,784	(46)	39,470	(12,208)	(3,864)	(16,072)	23,398
Rheoleiddio	8,081	8,416	0	16,497	(4,907)	(3,365)	(8,272)	8,225
Ymgynghoriaeth	2,158	502	0	2,660	(2,336)	(260)	(2,596)	64
Cefnffyrdd	0	0	(224)	(224)	0	0	0	(224)
Plant a Theuluoedd	6,248	10,232	102	16,582	(339)	(3,165)	(3,504)	13,078
Oedolion, Iechyd a Llesiant	27,614	41,037	280	68,931	(12,900)	(10,626)	(23,526)	45,405
Cyfanswm eitemau o dan Reolaeth Adrannol	166,446	120,378	287	287,111	(48,680)	(42,408)	(91,088)	196,023
Corfforaethol	1,168	22,074	23,319	46,561	(1,109)	(31,767)	(32,876)	13,685
Cyfanswm eitemau o dan Reolaeth Adrannol a Gwasanaethau Cefnogol Canolog	167,614	142,452	23,606	333,672	(49,789)	(74,175)	(123,964)	209,708
Eitemau o fewn cost net gwasanaethau, dim o dan reolaeth adrannol:								
Costau Cyfalaf	0	19,591	0	19,591	0	0	0	19,591
Eitemau o dan reolaeth adrannol, dim yn cost net gwasanaethau:								
Cyfraniadau i Gronfeydd	(363)	(3,331)	0	(3,694)	0	0	0	(3,694)
Defnydd o Gronfeydd	0	0	0	0	1,785	0	1,785	1,785
Cost Net Gwasanaethau	167,251	158,712	23,606	349,569	(48,004)	(74,175)	(122,179)	227,390
Gwariant Gweithredol Arall								
Praeseptau a Lefiau	0	19,613	0	19,613	0	0	0	19,613
(Gwarged)/Colledion ar waredu Asedau Anghyfredol	0	538	0	538	0	0	0	538
Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi								
Llog Taladwy a Thaliadau Tebyg	0	6,591	0	6,591	0	0	0	6,591
Llog Net ar ymrwymiadau/(asedau) Buddion Diffiniedig Net	0	0	7,369	7,369	0	0	0	7,369
Llog Derbyniadwy ac Incwm Tebyg	0	0	0	0	(474)	0	(474)	(474)
Treth ac Incwm Grant Amhenodol								
Y Dreth Cyngor	0	0	0	0	(68,525)	0	(68,525)	(68,525)
Incwm Net y Dreth Ddi-Annedd	0	0	0	0	(38,991)	0	(38,991)	(38,991)
Grantiau Llywodraeth - Refeniw	0	0	0	0	0	(137,255)	(137,255)	(137,255)
Grantiau a Chyfraniadau - Cyfalaf	0	0	0	0	(258)	(11,708)	(11,966)	(11,966)
(Gweddill)/ Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	**167,251**	**185,454**	**30,975**	**383,680**	**(156,252)**	**(223,138)**	**(379,390)**	**4,290**

NODYN 28 – SYMIAU ADRODDWYD AR GYFER PENDERFYNIADAU DYRANNU ADNODDAU (parhad)

2013/14	Gwariant			Cyfanswm	Incwm		Cyfanswm	Gwariant
SYMIAU ADRODDWYD AR GYFER PENDERFYNIADAU DYRANNU ADNODDAU	**Gweithwyr**	**Eraill**	**Cefnogaeth Ganolog**	**Gwariant**	**Ffioedd ac Eraill**	**Grantiau a Chyfraniadau Llywodraeth**	**Incwm**	**Net**
	£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Adnoddau Dynol	2,879	362	(23)	3,218	(56)	(59)	(115)	3,103
Cyllid	5,262	1,292	2	6,556	(1,686)	(920)	(2,606)	3,950
Democratiaeth a Chyfreithiol	1,764	741	1	2,506	(679)	(190)	(869)	1,637
Gofal Cwsmer	6,175	2,220	129	8,524	(1,356)	(99)	(1,455)	7,069
Strategol a Gwella	4,401	4,063	7	8,471	(72)	(3,723)	(3,795)	4,676
Addysg	79,825	25,463	246	105,534	(6,761)	(15,827)	(22,588)	82,946
Economi a Chymuned	4,731	10,440	19	15,190	(3,420)	(7,986)	(11,406)	3,784
Priffyrdd a Bwrdeistrefol	16,032	18,327	(7)	34,352	(7,922)	(3,867)	(11,789)	22,563
Rheoleiddio	5,682	8,948	0	14,630	(3,969)	(4,591)	(8,560)	6,070
Ymgynghoriaeth	2,191	738	0	2,929	(2,685)	(226)	(2,911)	18
Cefnffyrdd	0	0	(106)	(106)	(142)	0	(142)	(248)
Gwasanaethau Cymdeithasol Ta a Hamdden	35,256	49,510	265	85,031	-14,551	-11,066	(25,617)	59,414
Cyfanswm eitemau o dan Reolaeth Adrannol	164,198	122,104	533	286,835	(43,299)	(48,554)	(91,853)	194,982
Corfforaethol	1,729	19,921	24,857	46,507	(1,133)	(33,617)	(34,750)	11,757
Tim Rheoli Corfforaethol	859	70	1	930	0	(5)	(5)	925
Cyfanswm eitemau o dan Reolaeth Adrannol a Gwasanaethau Cefnogol Canolog	166,786	142,095	25,391	334,272	(44,432)	(82,176)	(126,608)	207,664
Eitemau o fewn cost net gwasanaethau, dim o dan reolaeth adrannol:								
Costau Cyfalaf	0	29,744	0	29,744	0	0	0	29,744
Eitemau o dan reolaeth adrannol, dim yn cost net gwasanaethau:								
Cyfraniadau i Gronfeydd	(329)	(3,293)	0	(3,622)	0	0	0	(3,622)
Defnydd o Gronfeydd	0	0	0	0	2,121	0	2,121	2,121
Cost Net Gwasanaethau	166,457	168,546	25,391	360,394	(42,311)	(82,176)	(124,487)	235,907
Gwariant Gweithredol Arall								
Praeseptau a Lefiau	0	19,144	0	19,144	0	0	0	19,144
(Gwarged)/Colledion ar waredu Asedau Anghyfredol	0	0	0	0	(288)	0	(288)	(288)
Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi								
Llog Taladwy a Thaliadau Tebyg	0	6,682	0	6,682	(206)	0	(206)	6,476
Llog Net ar ymrwymiadau/(asedau) Buddion Diffiniedig Net	0	0	7,556	7,556	0	0	0	7,556
Llog Derbyniadwy ac Incwm Tebyg	0	0	0	0	(445)	0	(445)	(445)
Treth ac Incwm Grant Amhenodol								
Y Dreth Cyngor	0	0	0	0	(66,095)	0	(66,095)	(66,095)
Incwm Net y Dreth Ddi-Annedd	0	0	0	0	(38,209)	0	(38,209)	(38,209)
Grantiau Llywodraeth - Refeniw	0	0	0	0	0	(144,714)	(144,714)	(144,714)
Grantiau a Chyfraniadau - Cyfalaf	0	0	0	0	(2,967)	(14,946)	(17,913)	(17,913)
(Gweddill)/ Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	**166,457**	**194,372**	**32,947**	**393,776**	**(150,521)**	**(241,836)**	**(392,357)**	**1,419**

NODYN 29 – GWASANAETHAU ASIANTAETH

Mae'r Cyngor yn gweithredu ar sail asiant i ddarparu rhai gwasanaethau, a hefyd yn gweinyddu Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru ar ran Llywodraeth Cymru.

O ran yr Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru, y prif weithgaredd yw cynnal a rheoli'r rhwydwaith cefnffyrdd yn ardal Partneriaeth Cynghorau Gogledd a Chanolbarth Cymru sy'n ymestyn i 1,174 cilomedr. Cyfanswm y trafodion incwm a gafodd eu hadennill yn ystod y flwyddyn 2014/15 oedd £46.2m (£51.91m yn 2013/14).

Yn ystod 2014/15, bu i Gyngor Gwynedd weithredu fel asiant i gynllun Llywodraeth Cymru 'Troi Tai'n Gartrefi', sef rhoi benthyciadau di-log i berchnogion eiddo gwag er mwyn defnyddio'r adeiladau eto, i'w gwerthu neu eu rhoi ar rent. Yn ystod 2014/15, dyrannwyd benthyciadau gwerth £166,200 ac ad-dalwyd £242,250, symudiad net o (£76,050) (£159,000 2013/14).

NODYN 30 – LWFANSAU AELODAU

Talwyd y lwfansau a threuliau canlynol i aelodau'r Cyngor yn ystod y flwyddyn:

2013/14		2014/15
£'000		£'000
1,260	Lwfansau	1,260
65	Treuliau	71
1,325		**1,331**

NODYN 31 – TALIADAU I SWYDDOGION

31a. Mae Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) 2014, yn gosod dyletswydd ar y Cyngor i ddatgan y wybodaeth ganlynol ar gyfer rhai sydd wedi eu dynodi fel Uwch Swyddogion, sy'n derbyn cyflog rhwng £60,000 a £150,000. Yn unol â'r gofynion diffiniedig, cynhwysir isod y cyflog pensiynadwy, cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a chostau eraill y cyflogwr, ond ni chynhwysir cyfraniadau yswiriant gwladol y cyflogwr. Cynhwysir isod y costau gros perthnasol, lle bu arbedion sylweddol o ailstrwythuro uwch reolaeth y Cyngor:

2013-14				Uwch Swyddogion	2014-15			
Cyflogau	Cyfraniadau Pensiwn Cyflogwr	Costau Eraill Cyflogwr	Cyfanswm		Cyflogau	Cyfraniadau Pensiwn Cyflogwr	Costau Eraill Cyflogwr	Cyfanswm
£	£	£	£		£	£	£	£
108,264	24,251	174,298	306,813	Prif Weithredwr [1]	53,926	12,079	(20,546)	45,459
0	0	0	0	Prif Weithredwr [2]	50,992	11,422	0	62,414
88,960	19,927	0	108,887	Cyfarwyddwr Corfforaethol [1]	44,311	9,926	0	54,237
88,960	19,927	0	108,887	Cyfarwyddwr Corfforaethol	89,022	19,941	0	108,963
41,144	9,216	0	50,360	Cyfarwyddwr Corfforaethol	84,571	18,944	0	103,515
75,511	16,914	25,813	118,238	Pennaeth Addysg [3]	32,795	7,021	437	40,253
0	0	0	0	Pennaeth Addysg [4]	30,326	6,793	0	37,119
0	0	0	0	Pennaeth Addysg [5]	20,915	4,685	0	25,600
73,578	16,482	0	90,060	Pennaeth Priffyrdd a Bwrdeisdrefol	73,618	16,490	0	90,108
70,263	15,739	0	86,002	Pennaeth Cyllid	71,643	16,048	0	87,691
70,263	15,739	0	86,002	Pennaeth Economi a Chymuned	70,312	15,750	0	86,062
70,263	15,739	0	86,002	Pennaeth Oedolion, Iechyd a Llesiant	70,312	15,750	0	86,062
0	0	0	0	Pennaeth Oedolion, Iechyd a Llesiant dros-dro [6]	5,587	1,252	0	6,839
70,263	15,739	0	86,002	Pennaeth Rheoleiddio	64,725	14,498	0	79,223
0	0	0	0	Pennaeth Rheoleiddio dros-dro [6]	5,202	1,165	0	6,367
70,263	15,739	0	86,002	Pennaeth Strategol a Gwella [7]	70,312	15,750	47,332	133,394
63,237	14,165	0	77,402	Pennaeth Adnoddau Dynol [7]	56,249	12,600	0	68,849
59,353	13,295	0	72,648	Pennaeth Ymgynghoriaeth Gwynedd	59,394	13,304	0	72,698
56,210	12,591	99,834	168,635	Pennaeth Democratiaeth a Chyfreithiol [8]	23,332	5,226	7,090	35,648
19,719	4,417	0	24,136	Pennaeth Plant a Theuluoedd	65,039	14,569	0	79,608

- *"Costau Eraill Cyflogwr" uchod - yn unol â'r gofynion, fe gynhwysir yr ymrwymiadau perthnasol i'r Cyngor fel a wybyddir ar 31Mawrth 2015.*

- *Cyfeirnodau eraill i'r tabl uchod:*

1 Deilydd yn y swydd hyd at ddiwedd Medi 2014
2 Deilydd yn y swydd o ddechrau Hydref 2014
3 Deilydd yn y swydd hyd at ddiwedd Awst 2014
4 Deilydd yn y swydd o 21 Gorffennaf 2014 hyd at ddiwedd Rhagfyr 2014
5 Deilydd yn y swydd o 5 Ionawr 2015
6 Deilydd dros-dro yn y swydd o 2 Mawrth 2015
7 Deilydd yn y swydd hyd at ddiwedd Mawrth 2015
8 Deilydd yn y swydd hyd at ddiwedd Awst 2014

31b. Mae'r Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) 2014 yn gofyn i'r Awdurdod gyfrifo cymhareb tâl. Yn 2014/15, bu dau ddeilydd yn swydd y Prif Weithredwr (gweler nodyn 31a am wybodaeth bellach), felly, mae ffigwr tâl cyfunol wedi ei ddefnyddio i'r cyfrifiad. Cymhareb tâl y Prif Weithredwr i'r tâl canolrif o holl weithwyr yr Awdurdod yw 5.45 : 1.

NODYN 31 – TALIADAU I SWYDDOGION (parhad)

31c. Talwyd y symiau canlynol i weithwyr eraill y Cyngor a dderbyniodd mwy na £60,000 o dâl am y flwyddyn (ag eithrio cyfraniadau pensiwn ac yswiriant gwladol y cyflogwr) ond sydd yn cynnwys costau diswyddo a dalwyd mewn 17 achos yn 2014/15 a 4 achos yn 2013/14. Ni fyddai'r swyddi yma'n ymddangos isod heblaw'r costau diswyddo dalwyd yn y flwyddyn unigol.

Nifer gweithwyr eraill a dderbyniodd mwy na £60,000 sydd yn cynnwys cyflogau a chostau diswyddo:

Nifer yn 2013-14				Nifer yn 2014-15		
Ysgolion	**Eraill**	**Cyfanswm**		**Ysgolion**	**Eraill**	**Cyfanswm**
7	0	7	£60,000 - 64,999	8	1	9
5	0	5	£65,000 - 69,999	4	3	7
1	0	1	£70,000 - 74,999	4	3	7
2	0	2	£75,000 - 79,999	1	1	2
0	1	1	£80,000 - 84,999	0	0	0
0	0	0	£85,000 - 89,999	0	1	1
1	1	2	£90,000 - 94,999	0	2	2
1	0	1	£95,000 - 99,999	1	0	1
1	0	1	£100,000 - 104,999	0	0	0
0	0	0	£105,000 - 109,999	0	1	1
0	0	0	£110,000 - 114,999	0	1	1
0	0	0	£115,000 - 119,999	0	1	1
0	0	0	£120,000 - 124,999	0	0	0
0	0	0	£125,000 - 129,999	0	0	0
0	0	0	£130,000 - 134,999	0	0	0
0	0	0	£135,000 - 139,999	0	1	1

NODYN 32 – COSTAU ARCHWILIO ALLANOL

Mae'r Awdurdod wedi derbyn y costau isod ar gyfer archwilio allanol.

2013/14 £'000		2014/15 £'000
272	Ffioedd ar gyfer Gwasanaeth Archwilio Allanol	267
139	Ffioedd ar gyfer hawliadau a dychweliadau grant	114
411		**381**

Mae 'Ffioedd ar gyfer Gwasanaeth Archwilio Allanol' yn 2014/15 yn cynnwys ffioedd archwilio o £2,490 (£6,258 yn 2013/14) perthnasol i'r Cyd-bwyllgorau a chyfrifon yr Harbyrau

NODYN 33 – INCWM GRANT

Mae'r Cyngor wedi credydu'r grantiau, cyfraniadau a rhoddion canlynol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn 2014/15:

	Nodyn		2013/14 £'000		2014/15 £'000
Wedi eu Credydu i Dreth ac Incwm Amhenodol					
Grant Cytundebau Canlyniadau (Grantiau'r Llywodraeth heb eu Clustnodi)	13		1,290		1,275
Grant Cynnal Refeniw (Grantiau'r Llywodraeth heb eu Clustnodi)	13		143,424		135,980
Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf gan y Llywodraeth -					
Ysgolion 21ain Ganrif		2,673		2,203	
Grant Cyfalaf Cyffredinol		2,543		2,508	
Arall		9,730		6,997	
	13		14,946		11,708
Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf arall	13		2,967		258
Cyfanswm			**162,627**		**149,221**
Grantiau a Chyfraniadau wedi eu Credydu i Wasanaethau					
Llywodraeth Cymru -					
Grant Cefnogi Pobl (SPG & SPRG)		5,925		5,703	
Grant Cyfnod Sylfaen (Addysg)		4,032		3,941	
Grant Rheolaeth Gwastraff Cynaliadwy		3,696		3,616	
Grant Ôl 16 (Addysg)		3,310		3,027	
Grant Potensial		3,156		180	
Arall		17,167		15,600	
			37,286		32,067
Grantiau a Chyfraniadau gan Lywodraeth arall					
Adran Gwaith a Phensiynau		29,708		30,320	
Arall		14,853		11,787	
			44,561		42,107
Grantiau a Chyfraniadau eraill			1,097		2,776
			82,944		**76,950**

Bu newid i ddadansoddiad ffigyrau cymharol drwy gyfuno gan nad oedd y ffigyrau yn cael eu hystyried i fod yn faterol yn 2014/15.

NODYN 33 – INCWM GRANT (parhad)

Mae'r Cyngor wedi derbyn nifer o grantiau, cyfraniadau a rhoddion sydd eto i'w hadnabod fel incwm gan fod amodau wedi eu glynu i'r grantiau sy'n golygu efallai y bydd rhaid dychwelyd yr arian neu'r eiddo i'r rhoddwr. Mae'r balansau ar ddiwedd y flwyddyn fel a ganlyn:

Derbyniadau Grant Ymlaen Llaw	**31 Mawrth 2014 £'000**	**31 Mawrth 2015 £'000**
Tymor Hir		
Grantiau a Chyfraniadau Refeniw : -		
Grantiau Rheoleiddio (Cynllunio, Trafnidiaeth a Gwarchod y Cyhoedd)	682	771
Grantiau Oedolion, Iechyd a Llesiant	426	245
	1,108	1,016
Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf : -		
Cyfraniadau Cyfalaf Priffyrdd a Bwrdeistrefol	1,956	1,956
Grantiau Rheoleiddio (Cynllunio, Trafnidiaeth a Gwarchod y Cyhoedd)	878	1,297
	2,834	3,253
Cyfanswm Tymor Hir	**3,942**	**4,269**
Tymor Byr		
Grantiau a Chyfraniadau Refeniw : -		
Grantiau Economi a Chymuned	306	761
Grantiau Addysg	261	82
Grantiau Rheoleiddio (Cynllunio, Trafnidiaeth a Gwarchod y Cyhoedd)	251	506
Grantiau Oedolion, Iechyd a Llesiant	460	623
Grantiau Plant a Theuluoedd	0	26
Grantiau Ymgynghoriaeth	29	29
Grantiau Tim Rheoli Corfforaethol	7	0
Grantiau Priffyrdd a Bwrdeistrefol	3	0
Grantiau Cyllid	0	402
	1,317	2,429
Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf : -		
Grantiau Economi a Chymuned	215	275
Cyfraniadau Cyfalaf Priffyrdd a Bwrdeistrefol	146	0
Grantiau Oedolion, Iechyd a Llesiant	97	31
	458	306
Cyfanswm Tymor Byr	**1,775**	**2,735**
Cyfanswm	**5,717**	**7,004**

Bu newidiadau i strwythur Adrannau rhwng 2013/14 a 2014/15, ac felly o ganlyniad bu newid i ddadansoddiad ffigyrau cymharol er mwyn adlewyrchu'r Adrannau cyfredol

NODYN 34 – PARTÏON CYSYLLTIEDIG

Mae'n ofynnol i'r Awdurdod ddatgelu trafodaethau materol-berthnasol gyda phartïon cysylltiedig - cyrff neu unigolion sydd â'r potensial i reoli neu ddylanwadu'r Cyngor, neu i gael eu rheoli neu ddylanwadu gan y Cyngor. Mae datgelu'r trafodaethau hyn yn galluogi'r darllenwyr i asesu a oes cyfyngiad ar allu'r Cyngor i weithredu'n annibynnol, neu a yw'n medru cyfyngu ar allu parti arall i fargeinio'n rhydd gyda'r Awdurdod. I gydymffurfio efo'r gofynion, gwneir hyn drwy gwblhau datganiad perthnasol gan yr Aelodau a'r Uwch Swyddogion, fel a ddiffinnir yng Ngôd ymarfer CIPFA.

Llywodraeth Cymru a Chanolog
Mae gan Lywodraeth Cymru reolaeth effeithiol dros weithrediadau cyffredinol yr Awdurdod - mae'n gyfrifol am ddarparu'r fframwaith statudol, mae'n darparu'r mwyafrif o'r ariannu drwy grantiau ac yn pennu termau nifer o'r trafodaethau sydd gan yr Awdurdod o fewn partïon eraill (e.e. treth y Cyngor, budd-daliadau tai). Ceir dadansoddiad goddrychol o'r grantiau a dderbynnir gan Lywodraeth Cymru ac adrannau eraill y Llywodraeth yn Nodyn 28 sy'n adrodd ar benderfyniadau dyrannu adnoddau. Mae'r sefyllfa berthnasol ar 31 Mawrth i'w gael yn Nodyn 33.

Aelodau
Mae gan aelodau'r Cyngor reolaeth uniongyrchol dros bolisïau ariannol a gweithredol y Cyngor. Ni ddychwelwyd y datganiad perthnasol gan un Aelod o'r Cyngor. Ceir cyfanswm y lwfansau a dalwyd i aelodau yn ystod 2014/15 yn Nodyn 30.

Mae'r Awdurdod yn penodi aelodau i rai cyrff elusennol neu wirfoddol neu maent wedi datgan cysylltiad â mudiadau, cyrff ac awdurdodau cyhoeddus. Mae dadansoddiad o'r taliadau a'r balansau ar 31 Mawrth 2015 wnaed i'r cyrff yma yn ystod 2014/15 o dan y pennawd yma fel a ganlyn:

Taliadau a wnaethpwyd	Symiau sy'n ddyledus gan y Cyngor	Symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor
£'000	£'000	£'000
10,860	1,067	(2,854)

Mae aelodau wedi datgan diddordeb neu berthynas (fel y diffinnir) mewn cwmnïau neu fusnesau a all fod yn ymdrin â'r Cyngor. Mae dadansoddiad o'r taliadau a'r balansau ar 31 Mawrth 2015 wnaed i'r cwmnïau yma yn ystod 2014/15 o dan y pennawd yma fel a ganlyn:

Taliadau a wnaethpwyd	Symiau sy'n ddyledus gan y Cyngor	Symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor
£'000	£'000	£'000
2,469	102	(30)

Swyddogion
Mae Uwch Swyddogion (fel a ddiffinnir) wedi datgan fel sydd yn ofynnol a phriodol, ddiddordeb neu berthynas (fel y diffinnir) mewn cwmnïau, cyrff gwirfoddol, elusennol neu gyhoeddus sydd yn derbyn taliadau gan y Cyngor. Mae dadansoddiad o'r taliadau a'r balansau ar 31 Mawrth 2015 wnaed i'r cyrff yma yn ystod 2014/15 o dan y pennawd yma fel a ganlyn:

Taliadau a wnaethpwyd	Symiau sy'n ddyledus gan y Cyngor	Symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor
£'000	£'000	£'000
3,687	345	(107)

Cyrff Cyhoeddus Eraill
Mae'r Awdurdod yn gweinyddu'r Gronfa Bensiwn. Ceir manylion o'r trafodaethau gyda'r Gronfa Bensiwn yn Nodyn 40 ar dudalennau 66 i 70 a Chyfrifon y Gronfa Bensiwn ar dudalennau 74 i 104.

NODYN 34 – PARTÏON CYSYLLTIEDIG (parhad)

Cyd-Bwyllgor Addysg Cymru (CBAC)

Taliadau a wnaethpwyd	Symiau sy'n ddyledus gan y Cyngor	Symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor
£'000	£'000	£'000
517	25	-

Endidau a Reolir neu Ddylanwadir yn Sylweddol arnynt gan yr Awdurdod
Sefydlwyd Cwmni Cynnal Cyf. yn 1996 i ddarparu gwasanaethau cefnogi addysg dan gytundeb i ysgolion unigol ac i awdurdodau addysg lleol yn ogystal â gwasanaethau arolygu ysgolion i Estyn. Mae'r Cwmni yn gyfyngedig dan warant ac fe gyfyngir ymrwymiad y Cyngor i £1. Dim ond tuag at hyrwyddo ei amcanion gellid defnyddio incwm y cwmni. Gellir cael copïau o'r datganiadau ariannol gan Gwmni Cynnal Cyf., Plas Llanwnda, Caernarfon, Gwynedd, LL55 1SH. Mae'r taliadau a'r balansau ar 31 Mawrth 2015 i Gwmni Cynnal ar gyfer gwasanaethau i ysgolion yn ystod 2014/15 fel a ganlyn:

Taliadau a wnaethpwyd	Symiau sy'n ddyledus gan y Cyngor	Symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor
£'000	£'000	£'000
1,325	60	(26)

Sefydlwyd Cwmni Gwastraff Môn-Arfon Cyf. fel Cwmni Gwaredu Gwastraff Awdurdod Lleol yn 1994. Roedd y Cwmni yn gweithredu dau safle rheoli gwastraff yn Ynys Môn a Gwynedd a oedd ar les gan yr Awdurdodau Lleol. Penderfynodd y ddau Gyngor i ddod â'r Cwmni i ben yn ystod 2007/08 a gwneud y gwaith yn fewnol. Trosglwyddwyd yr asedau ac ymrwymiadau gweithredol a'r gweithwyr i'r Cyngor ym mis Ionawr 2008. Rhennir yr asedau a'r ymrwymiadau eraill rhwng y ddau Gyngor pan mae'r Cwmni yn cael ei diddymu. Nid yw'r cyfrifon terfynol y Cwmni wedi cael eu cwblhau eto ond ail-brisiwyd y buddsoddiad ar y fantolen i adlewyrchu amcangyfrif o'i gwir werth pan fydd y rhaniad asedau terfynol yn digwydd. Erbyn hyn, derbyniwyd £1,983,580 fel rhan o'r setliad ac mae'r taliad terfynol o oddeutu £51,730 yn parhau'n ddyledus.

NODYN 35 – GWARIANT CYFALAF AC ARIANNU CYFALAF

Dengys y tabl isod gyfanswm gwariant cyfalaf am y flwyddyn (yn cynnwys gwerth yr asedau hynny gafaelwyd drwy brydlesi cyllidol), ynghyd â'r adnoddau a ddefnyddiwyd i'w ariannu. Os yw'n fwriad ariannu gwariant cyfalaf yn y dyfodol trwy godi tâl yn refeniw fel defnyddir asedau gan yr Awdurdod, yna byddai hyn yn arwain at gynnydd yn y Gofyn Cyllido Cyfalaf (GCC), mesurydd gwariant cyfalaf hanesyddol yr Awdurdod sydd heb ei ariannu eto. Dadansoddir y GCC yn yr ail ran o'r nodyn hwn.

31 Mawrth 2014 £'000		31 Mawrth 2015 £'000
384,095	Asedau Anghyfredol ac Asedau ar gael i'w gwerthu	417,053
(41,009)	Reserf Ailbrisio	(63,451)
(169,777)	Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	(178,713)
173,309	**Gofyn Cyllido Cyfalaf**	**174,889**

NODYN 35 – GWARIANT CYFALAF AC ARIANNU CYFALAF (parhad)

Mae'r symudiadau am y flwyddyn yn cael eu egluro fel a ganlyn:

2013/14		2014/15
£'000		**£'000**
165,924	**Gofyn Cyllido Cyfalaf 1 Ebrill**	**173,309**
20,454	Tir ac Adeiladau	6,527
8,865	Isadeiladwaith	7,137
4,303	Cerbydau, Offer a Chyfarpar	4,428
4	Asedau Cymunedol	35
0	Asedau Gweddilliol	4
5,100	Asedau heb eu cwblhau	9,293
16	Asedau ar gyfer gwerthu	2
6,222	Wedi'w ariannu o gyfalaf drwy statud	4,833
0	Cyfalafu cyfraniad at ddarpariaeth ol-ofalaeth tirlenwi	436
(1,377)	Derbyniadau Cyfalaf a ddefnyddwyd	(1,873)
(18,989)	Grantiau Llywodraeth a chyfraniadau eraill	(15,666)
(10,516)	Gwariant cyfalaf yn erbyn refeniw	(6,430)
(5,731)	Darpariaeth refeniw ar gyfer cyllido buddsoddiad cyfalaf gyda chefnogaeth	(5,692)
	Symiau gwirfoddol ychwanegol a neilltuwyd :	
(966)	Darpariaeth refeniw ar gyfer cyllido buddsoddiad cyfalaf heb gefnogaeth	(1,454)
173,309	**Gofyn Cyllido Cyfalaf 31 Mawrth**	**174,889**

NODYN 36 – PRYDLESAU

Yr Awdurdod fel Prydlesai

Prydlesau Cyllidol

Roedd gan y Cyngor rai ceir ac offer drwy brydlesi cyllidol. Caiff yr Asedau a gafaelwyd drwy'r Prydlesau hyn eu dangos fel Eiddo, Offer a Chyfarpar ar y Fantolen gyda'r gwerth net canlynol:

31 Mawrth 2014		31 Mawrth 2015
£'000		**£'000**
4,734	Eiddo, Offer a Chyfarpar	4,485
4,734		**4,485**

Mae'r Awdurdod wedi ymrwymo i dalu isafswm ar y prydlesau hyn sy'n cynnwys setliad o'r ymrwymiad tymor hir am y budd yn yr eiddo gafaelwyd gan yr Awdurdod a chostau cyllido a fydd yn daladwy gan yr Awdurdod yn y dyfodol tra mae'r ymrwymiad yn parhau'n ddyledus. Mae'r lleiafswm taliadau prydles fel a ganlyn:

NODYN 36 – PRYDLESAU (parhad)

31 Mawrth 2014 £'000		31 Mawrth 2015 £'000
	Ymrwymiadau Prydles Gyllidol (gwerth presennol net o'r lleiafswm y taliadau prydles):	
112	cyfredol	119
2,372	ddim yn gyfredol	2,253
0	Costau cyllido sy'n daladwy'n y dyfodol	0
2,484	Lleiafswm y taliadau prydles	**2,372**

Mae'r gweddill o'r ased a ddangosir uchod wedi ei gyllido drwy gredyd gohiriedig (gweler Nodyn 43),

Mae'r lleiafswm taliadau prydles yn daladwy dros y cyfnodau canlynol:

	Lleiafswm Taliadau Prydles		**Ymrwymiadau Prydlesau Cyllidol**	
	31 Mawrth 2014	**31 Mawrth 2015**	**31 Mawrth 2014**	**31 Mawrth 2015**
	£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Dim mwy na blwyddyn	112	119	112	119
Mwy na blwyddyn ond dim mwy na pum mlynedd	521	553	521	553
Mwy na pum mlynedd	1,851	1,700	1,851	1,700
	2,484	**2,372**	**2,484**	**2,372**

Yn 2014/15, gwnaethpwyd lleiafswm taliadau prydles o £111,939 (2013/14 - £95,423) gan yr Awdurdod mewn perthynas â'r asedau hynny a ddeli'r fel prydlesau cyllidol.

Prydlesau Gweithredol

	31 Mawrth 2014	**31 Mawrth 2015**
	£'000	**£'000**
Dim mwy na blwyddyn	312	457
Mwy na blwyddyn ond dim mwy na pum mlynedd	169	493
Mwy na pum mlynedd	0	243
	481	**1,193**

Y gwariant a godwyd ar y gwasanaethau o fewn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn mewn cysylltiad â'r prydlesau yma oedd:

	2013/14	**2014/15**
	£'000	**£'000**
Lleiafswm taliadau prydles	493	521
Rhenti amodol	0	0
	493	**521**

NODYN 36 – PRYDLESAU (parhad)

Yr Awdurdod fel Prydleswr

Prydlesau Cyllidol

Nid oes gan Cyngor Gwynedd unrhyw Brydlesi Cyllidol ble mae'r Awdurdod yn Brydleswr.

Prydlesau Gweithredol

Mae'r Awdurdod yn prydlesu eiddo o dan brydlesi gweithredol i'r dibenion canlynol:
- i ddarparu gwasanaethau yn y gymuned, megis cyfleusterau chwaraeon, gwasanaethau twristiaeth a chanolfannau cymuned
- i bwrpas datblygiad economaidd i ddarparu adeiladau addas a fforddiadwy i fusnesau lleol.

Y lleiafswm taliadau prydles derbyniadwy na ellir eu canslo yn y dyfodol yw:

	31 Mawrth 2014	31 Mawrth 2015
	£'000	**£'000**
Dim mwy na blwyddyn	283	380
Mwy na blwyddyn ond dim mwy na pum mlynedd	536	583
Mwy na pum mlynedd	1,892	2,264
	2,711	**3,227**

Nid yw'r lleiafswm taliadau derbyniadwy yn cynnwys rhent sydd yn amodol ar ddigwyddiad gymryd lle ar ôl i'r brydles ddechrau, er enghraifft, addasiadau yn dilyn adolygiad rhent. Yn 2014/15 £930,248 oedd y lleiafswm taliadau prydles derbyniadwy gan yr Awdurdod (£1,017,925 yn 2013/14).

NODYN 37 – COLLEDION AMHARIAD

Mae Nodyn 15 a 20 yn dangos y symudiad fesul dosbarth o asedau sydd wedi ei gynnwys yn y Gwarged neu Golled ar Ddarpariaeth Gwasanaethau ac i Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

NODYN 38 – PECYNNAU TERFYNU GWAITH

Mae'r nifer o becynnau terfynu gwaith sydd yn cynnwys cyfanswm y gost fesul band, a chyfanswm cost y diswyddiadau gorfodol ac eraill wedi eu cynnwys yn y tabl isod. Mae'r gost yn y tabl isod yn adlewyrchu cost y pecynnau perthnasol i'r cyflogwr, yn hytrach na gwir werth y taliadau i'r unigolion. Yn unol â'r gofynion fe gynhwysir yr ymrwymiadau perthnasol i'r Cyngor fel a wybyddir ar 31 o Fawrth 2015. Cynhwysir isod y costau gros perthnasol ond nid unrhyw arbedion cyllidol i'r Cyngor, ble'n briodol.

(a)	(b)		(c)		(d)		(e)	
Band cost y pecynnau terfynu gwaith (yn cynnwys taliadau arbennig)	**Nifer diswyddiadau gorfodol**		**Nifer yr ymadawiadau cytunedig eraill**		**Nifer y pecynnau terfynu gwaith fesul band cost**		**Cyfanswm cost y pecynnau terfyn gwaith ym mhob band £'000**	
£	**2013/14**	**2014/15**	**2013/14**	**2014/15**	**2013/14**	**2014/15**	**2013/14**	**2014/15**
0 - 20,000	58	61	7	0	65	61	382	431
20,001 - 40,000	7	20	1	1	8	21	211	558
40,001 - 60,000	3	12	0	2	3	14	165	669
60,001 - 80,000	1	2	1	0	2	2	125	132
80,001 - 100,000	0	3	1	0	1	3	100	278
100,001 - 150,000	0	1	0	0	0	1	0	114
150,001 - 200,000	0	0	1	0	1	0	174	0
Adlewyrchu addasiad i amcan gost 2013/14	0	0	0	0	0	0	0	33
Cyfanswm	**69**	**99**	**11**	**3**	**80**	**102**	**1,157**	**2,215**

NODYN 39 - CYNLLUNIAU PENSIWN A GYFRIFIR AMDANYNT FEL CYNLLUNIAU CYFRANIADAU DIFFINIEDIG

Mae athrawon sy'n cael eu cyflogi gan yr Awdurdod yn aelodau o'r Cynllun Pensiwn Athrawon, sy'n cael ei weinyddu gan yr Adran dros Addysg y Llywodraeth. Mae'r cynllun yn rhoi buddion penodol i Athrawon ar eu hymddeoliad, ac mae'r Awdurdod yn cyfrannu tuag at y gost drwy dalu cyfraniadau sy'n seiliedig ar dâl pensiynadwy aelodau.

Mewn egwyddor cynllun buddiannau diffiniedig yw'r cynllun. Er hynny, mae'r cynllun heb ei ariannu ac mae'r Adran dros Addysg yn defnyddio cronfa ddamcaniaethol er mwyn cyfrifo cyfradd cyfraniad cyflogwyr i'w talu gan awdurdodau lleol. Nid yw'r Awdurdod yn gallu adnabod ei rhan o'r sefyllfa ariannol waelodol a pherfformiad y cynllun gyda digon o ddibynadwyedd at ddibenion cyfrifo. At ddiben y Datganiad o'r Cyfrifon, maent felly yn cael eu cyfrifo ar yr un sail a chynllun cyfraniadau diffiniedig.

Yn 2014/15 talodd y Cyngor £5.99m (£6.04m yn 2013/14) am gost pensiwn athrawon, oedd yn cynrychioli 13.71% (13.68% yn 2013/14) o dâl pensiynadwy athrawon. Yn ychwanegol at hyn mae'r Cyngor yn gyfrifol am gostau unrhyw fuddiannau ychwanegol a dyfarnir ar ymddeoliad cynnar tu allan i delerau'r cynllun athrawon. Yn 2014/15 roedd hyn yn £1.17m (£1.27m yn 2013/14), ac yn cynrychioli 2.66% (2.87% yn 2013/14). Cyfrifir am y costau hyn ar sail buddiannau diffiniedig a'u cynhwysir yn Nodyn 40.

NODYN 40 – COSTAU PENSIWN

Fel rhan o delerau ac amodau gwaith eu swyddogion a'u gweithwyr eraill, mae'r Awdurdod yn gwneud cyfraniadau at gostau buddiannau ôl-gyflogaeth. Er na fydd y buddion yma yn daladwy hyd nes i'r gweithwyr ymddeol, mae gan yr Awdurdod ymrwymiad i wneud y taliadau. Mae rhaid eu dangos ar yr adeg mae'r gweithwyr yn ennill eu hawliau dyfodol.

Mae Cyngor Gwynedd yn ymwneud â dau gynllun buddiannau ôl-gyflogaeth:

a) **Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol** a weinyddir yn lleol gan Gyngor Gwynedd. Mae'n gynllun wedi ei ariannu, gyda buddion diffiniedig yn seiliedig ar gyflog terfynol tan 31 Mawrth 2014 ac yn seiliedig ar gyflog cyfartaledd gyrfa o 1 Ebrill 2014. Mae'r Awdurdod a'r gweithwyr cyflogedig yn talu cyfraniadau i'r gronfa, sydd wedi ei chyfrifo ar lefel sydd i fod i falansio'r ymrwymiadau pensiwn gyda'r asedau a fuddsoddir.

b) **Trefniadau ar gyfer dyfarniad buddiannau ar ôl ymddeol wrth ymddeol yn fuan**. Trefniant buddion a ddiffinnir heb ei ariannu yw hyn, lle adnabyddir yr ymrwymiadau wrth wneud y dyfarniad. Fodd bynnag, nid oes asedau buddsoddi wedi eu cronni er mwyn cwrdd â'r ymrwymiadau pensiwn, ac mae angen cynhyrchu arian er mwyn cwrdd â gwir daliadau pensiynau wrth iddynt ddod yn ddyledus.

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cael ei gweithredu dan y fframwaith rheoleiddio ar gyfer y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, a Phwyllgor Pensiynau Cyngor Gwynedd sy'n gyfrifol am lywodraethu'r cynllun. Caiff polisi ei bennu yn unol â Rheoliadau'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Y pwyllgor sy'n penodi rheolwyr buddsoddi'r gronfa.

Y prif risgiau i'r awdurdod o'r cynllun yw'r rhagdybiaethau hirhoedledd, newidiadau statudol i'r cynllun, newidiadau strwythurol i'r cynllun (megis nifer fawr yn tynnu allan o'r cynllun), newidiadau i chwyddiant, enillion bondiau a pherfformiad buddsoddiadau ecwiti a ddelir yn y cynllun. Mae'r rhain wedi'u lliniaru i ryw raddau gan y gofynion statudol i godi'r symiau sy'n ofynnol gan statud fel y disgrifir yn y nodyn polisïau cyfrifo i'r Gronfa Gyffredinol.

Trafodion sy'n Perthyn i Fuddion Ôl-Gyflogaeth

Mae'r Cyngor yn adnabod cost y buddion ymddeol yng nghost gwasanaethau a adroddir pan mae gweithwyr yn eu hennill, yn hytrach na phan fydd y buddion yn cael eu talu fel pensiynau. Fodd bynnag, mae'r gost sydd angen ei wneud yn erbyn treth y cyngor yn seiliedig ar yr arian a delir yn ystod y flwyddyn sy'n golygu bod gwir gost buddion ôl-gyflogaeth/ymddeol yn cael ei wrth-droi allan o'r Gronfa Gyffredinol trwy'r Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau. Yn ystod y flwyddyn, mae'r trafodion canlynol wedi cael eu gwneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a Balans y Gronfa Gyffredinol trwy'r Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau:

NODYN 40 – COSTAU PENSIWN (parhad)

Newid mewn Gwerth Teg Asedau'r Cynllun, Ymrwymiad Buddion a Ddiffinnir ac Ymrwymiad Net	Cyfnod yn gorffen 31 Mawrth 2014			Cyfnod yn gorffen 31 Mawrth 2015		
	Asedau	**Ymrwym-iadau**	**(Ymrwymiadau) /asedau net**	**Asedau**	**Ymrwym-iadau**	**(Ymrwymiadau) /asedau net**
	£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Gwerth Teg Asedau'r Cyflogwr	418,033	0	418,033	468,653	0	468,653
Gwerth Presennol Ymrwymiadau wedi eu hariannu	0	(559,752)	(559,752)	0	(613,043)	(613,043)
Gwerth Presennol Ymrwymiadau heb eu hariannu	0	(26,460)	(26,460)	0	(27,299)	(27,299)
Sefyllfa Agoriadol ar 31 Mawrth	**418,033**	**(586,212)**	**(168,179)**	**468,653**	**(640,342)**	**(171,689)**
Cost Gwasanaeth						
Cost Gwasanaeth Cyfredol*	0	(18,481)	(18,481)	0	(18,446)	(18,446)
Cost Gwasanaeth y Gorffennol (gan gynnwys cwtogiadau)	0	(308)	(308)	0	(718)	(718)
Cyfanswm Cost Gwasanaeth	**0**	**(18,789)**	**(18,789)**	**0**	**(19,164)**	**(19,164)**
Llog Net						
Incwm Llog ar Asedau'r Cynllun	18,923	0	18,923	20,231	0	20,231
Cost Llog ar Fuddion a Ddiffinnir Ymrwymiad	0	(26,479)	(26,479)	0	(27,600)	(27,600)
Cyfanswm Llog Net	**18,923**	**(26,479)**	**(7,556)**	**20,231**	**(27,600)**	**(7,369)**
Cyfanswm Cost Buddion a Ddiffinnir a Adnabyddir mewn Elw / (Colled)	**18,923**	**(45,268)**	**(26,345)**	**20,231**	**(46,764)**	**(26,533)**
Llif Arian						
Cyfraniadau Aelodau'r Cynllun	4,803	(4,803)	0	4,987	(4,987)	0
Cyfraniadau y Cyflogwr	17,348	0	17,348	18,058	0	18,058
Cyfraniadau ynglŷn â buddion wedi eu hariannu	1,744	0	1,744	1,747	0	1,747
Buddion a Dalwyd	(16,538)	16,538	0	(19,324)	19,324	0
Buddion Heb eu Hariannu a Dalwyd	(1,744)	1,744	0	(1,747)	1,747	0
Sefyllfa Cau y Disgwylir	**442,569**	**(618,001)**	**(175,432)**	**492,605**	**(671,022)**	**(178,417)**
Ail Fesuriadau						
Newid mewn Tybiaethau Demograffig	0	(15,147)	(15,147)	0	0	0
Newid mewn Tybiaethau Ariannol	0	(12,881)	(12,881)	0	(112,129)	(112,129)
Profiadau Eraill	0	5,687	5,687	0	4,087	4,087
Enillion ar Asedau ag eithrio symiau a gynhwysir yn llog net	26,084	0	26,084	37,738	0	37,738
Cyfanswm yr Holl Ail Fesuriadau yn Incwm Cynhwysfawr Arall (ICA)	**26,084**	**(22,341)**	**3,743**	**37,738**	**(108,042)**	**(70,304)**
Gwerth Teg Asedau'r Cyflogwr	468,653	0	468,653	530,343	0	530,343
Gwerth Presennol Ymrwymiadau wedi eu hariannu	0	(613,043)	(613,043)	0	(750,818)	(750,818)
Gwerth Presennol Ymrwymiadau heb eu hariannu	0	(27,299)	(27,299)	0	(28,246)	(28,246)
Sefyllfa Cau ar 31 Mawrth	**468,653**	**(640,342)**	**(171,689)**	**530,343**	**(779,064)**	**(248,721)**

* Mae'r cost gwasanaeth cyfredol yn cynnwys lwfans 0.5% cyflogau ar gyfer costau gweinyddiaeth.

Prif Gategorïau Asedau'r Cynllun fel Canran o Gyfanswm Asedau'r Cynllun

Mae'r actiwari wedi darparu dadansoddiad manwl o asedau'r Gronfa yn unol â gofynion IAS19. Mae'r dadansoddiad hwn yn gwahaniaethu rhwng natur a risg yr asedau hynny ac yn eu torri i lawr ymhellach i'r rheiny sydd â dyfynbris mewn marchnad actif, a'r rheiny nad oes ganddynt. Tybir bod rhaniad asedau Cyngor Gwynedd ar yr un gyfran â dyraniad asedau'r Gronfa fel yr oedd ar 31 Rhagfyr 2014. Mae'r tabl isod yn dangos y rhaniad. Mae'r actiwari yn amcangyfrif bod gwerth bid asedau'r Gronfa yn £1,486,000 ar 31 Mawrth 2015, yn seiliedig ar wybodaeth a ddarparwyd gan yr Awdurdod Gweinyddol a chan roi ystyriaeth i enillion mynegai lle bo hynny'n briodol.

NODYN 40 – COSTAU PENSIWN (parhad)

Gwerth Teg Asedau'r Cyflogwr

Mae gwerth yr asedau isod ar gwerth bid yn unol â gofynion IAS19.

	Ar 31 Mawrth 2014				Ar 31 Mawrth 2015			
Categori Ased	Prisau a ddyfynnir mewn Marchnad-oedd Gweith-redol	Prisiau na ddyfynnir mewn Marchnad-oedd Gweith-redol	Cyfanswm		Prisau a ddyfynnir mewn Marchnad-oedd Gweith-redol	Prisiau na ddyfynnir mewn Marchnad-oedd Gweith-redol	Cyfanswm	
	£'000	£'000	£'000	%	£'000	£'000	£'000	%
Ernesau Ecwiti								
Defnyddiwr	8,774	0	8,774	2	14,688	0	14,688	3
Ynni a Gwasanaethau	11,220	0	11,220	2	10,923	0	10,923	2
Sefydliadau Ariannol	3,916	0	3,916	1	8,271	0	8,271	2
Iechyd a Gofal	20,770	0	20,770	4	22,077	0	22,077	4
Technoleg Gwybodaeth	13,074	0	13,074	3	15,419	0	15,419	3
Eraill	21,376	0	21,376	5	26,883	0	26,883	5
Ecwiti Breifat								
Y cyfan	0	22,428	22,428	5	0	22,429	22,429	4
Eiddo Diriaethol								
Eiddo y DU	0	40,332	40,332	9	0	50,873	50,873	10
Eiddo Tramor	0	1,197	1,197	0	0	1,535	1,535	0
Cronfeydd Buddsoddi ac Ymddiriedolaethau Unedol								
Ecwiti	105,123	137,299	242,422	52	121,065	150,665	271,730	51
Bondiau	0	69,659	69,659	15	0	73,443	73,443	14
Is-adeiladwaith	0	2,067	2,067	0	0	2,502	2,502	0
Arian a Chyfwerthoedd Arian								
Y cyfan	11,418	0	11,418	2	9,570	0	9,570	2
Cyfanswm	**195,671**	**272,982**	**468,653**	**100**	**228,896**	**301,447**	**530,343**	**100**

Sail ar gyfer amcangyfrif asedau ac ymrwymiadau

Mae'r ymrwymiadau wedi cael ei hasesu ar sail actwaraidd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau, sef amcangyfrif o'r pensiwn fydd yn daladwy yn y dyfodol yn ddibynnol ar dybiaethau ynghylch cyfraddau marwolaeth, disgwyliad oes a lefelau cyflog. Mae disgwyliad oes yn seiliedig ar ragamcanion penodol i'r gronfa a elwir yn VitaCurves a thybir bod gwelliant tymor hir eisoes wedi cyrraedd yr eithaf, sydd gyfystyr â 1.25% y flwyddyn.

Mae Hymans Robertson, cwmni actiwari annibynnol, wedi amcangyfrif ymrwymiadau Cynllun Pensiwn Gwynedd ac ymrwymiadau Buddion Dewisol. Roedd amcangyfrifon Cynllun Pensiwn Gwynedd yn seiliedig ar y prisiad llawn diweddaraf o'r cynllun fel yr oedd ar 31 Mawrth 2013. Mae'r rhagdybiaethau arwyddocaol a ddefnyddir gan yr actiwari fel a ganlyn:-

NODYN 40 – COSTAU PENSIWN (parhad)

	31 Mawrth 2014	31 Mawrth 2015
Tybiaethau Ariannol	**% y.f.**	**% y.f.**
Cyfradd Codiad Pensiynau	2.8	2.4
Cyfradd Codiad Cyflogau*	4.6	4.3
Cyfradd Chwyddiant	2.8	2.4
Cyfradd ar gyfer gostwng ymrwymiadau'r Cynllun	4.3	3.2
Cyfradd Enillion Tymor Hir a Ddisgwylir ar yr holl asedau	4.3	3.2
Nifer a ddisgwylir i gymryd yr opsiwn i drosi pensiwn blynyddol i lwmp swm ymddeol		
am wasanaeth cyn Ebrill 2008	50	50
am wasanaeth ar ôl Ebrill 2008	75	75
Tybiaethau Marwolaeth	**Blynyddoedd**	**Blynyddoedd**
Hyd oes ar 65 oed am bensiynwyr cyfredol		
Dynion	22	22
Merched	24	24
Hyd oes ar 65 oed am bensiynwyr y dyfodol		
Dynion	24.4	24.4
Merched	26.6	26.6

*Tybir bod cynnydd mewn cyflogau yn 1% y flwyddyn tan 31 Mawrth 2016 gan ddychwelyd i'r dybiaeth tymor hir a ddangosir wedi hynny.

Mae'r amcangyfrifiad o'r rhwymedigaethau buddion diffiniedig yn sensitif i'r rhagdybiaethau actwaraidd sydd wedi'u nodi yn y tabl uchod. Er mwyn meintioli effaith unrhyw newid yn y rhagdybiaethau ariannol a ddefnyddir, mae'r actiwari wedi cyfrifo a chymharu gwerth ymrwymiadau'r cynllun fel yr oeddynt ar 31 Mawrth 2015 ar seiliau amrywiol. Mae'r dull a ddefnyddiwyd yn gyson â'r dull a fabwysiadwyd i gael y ffigyrau IAS19 a ddarperir yn y nodyn hwn.

Er mwyn meintioli'r ansicrwydd ynghylch disgwyliad hyd oes, mae'r actiwari wedi cyfrifo'r gwahaniaeth yn y gost i'r Cyngor pe bai cynnydd o flwyddyn mewn disgwyliad oes. Yn nhermau sensitifrwydd, caiff hyn ei dybio i fod yn gynnydd o thua 3% yn y gost o fudd-daliadau. Yn ymarferol bydd gwir gost cynnydd o flwyddyn mewn disgwyliad oes yn ddibynnol ar strwythur y dybiaeth ddiwygiedig (h.y. os yw gwelliannau mewn cyfraddau goroesi yn bennaf berthnasol i oedrannau iau neu hŷn). Mae'r ffigyrau yn y tabl isod wedi deillio'n seiliedig ar broffil aelodaeth y Cyngor fel yr oedd ar 31 Mawrth 2013, dyddiad y prisiad actwaraidd diweddaraf. Mae'r dull a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r dadansoddiad sensitifrwydd a ddangosir isod yn gyson â'r dull a ddefnyddiwyd y flwyddyn cynt.

Effaith ar Ymrwymiad Buddion a Ddiffinnir yn y Cynllun		
Newid tybiaeth	**Brasamcan gynnydd i'r Cyflogwr**	**Brasamcan swm ariannol**
	31 Mawrth 2015	**31 Mawrth 2015**
	%	£'000
lleihad 0.5% i'r gwir cyfradd disgownt	11	88,886
cynnydd flwyddyn i'r disgwyliad oes	3	23,372
cynnydd 0.5% i'r cyfradd codiad cyflog	4	32,400
cynydd 0.5% i'r cyfradd codiad pensiwn	7	54,022

NODYN 40 – COSTAU PENSIWN (parhad)

Effaith ar Lif Arian y Cyngor

Un o amcanion y cynllun yw y dylid cadw cyfraniadau cyflogwyr ar gyfradd mor gyson â phosib. Mae Cyngor Gwynedd wedi cytuno ar strategaeth gydag actiwari'r gronfa i gyflawni lefel cyllido o 100% dros yr 20 mlynedd nesaf. Caiff lefelau cyllido eu monitro'n flynyddol.

Caiff y cyfraniadau a delir gan y Cyngor eu gosod gan Actiwari'r Gronfa yn y prisiad pob tair blynedd (y mwyaf diweddar oedd 31 Mawrth 2013), neu ar unrhyw adeg arall pan roddir cyfarwyddyd i wneud hynny gan yr Awdurdod Gweinyddol. Mae'r cyfraniadau sy'n daladwy dros y cyfnod tan 31 Mawrth 2017 wedi'u gosod yn y dystysgrif Cyfraddau ac Addasiadau. Am fanylion pellach ar y dull a ddefnyddiwyd i osod cyfraddau cyfrannu ar gyfer y Cyngor, cyfeiriwch at adroddiad actwaraidd 2013, dyddiedig 31 Mawrth 2014.

Gwybodaeth am yr Ymrwymiad Buddion a Ddiffinnir

	Rhaniad Ymrwymiad		**Parhad**
	£'000	**%**	
Aelodau Gweithredol	440,439	58.7	24.9
Aelodau Gohiriedig	100,185	13.3	24.6
Aelodau Pensiynwyr	210,194	28.0	11.8
Cyfanswm	**750,818**	**100.0**	**19.8**

Mae'r ffigyrau uchod yn cynnwys ymrwymiadau wedi eu hariannu ac nad ydynt yn cynnwys ymrwymiadau pensiynwyr heb eu hariannu. Mae'r parhad yn effeithiol ar brisiad swyddogol blaenorol ar 31 Mawrth 2013.

Effaith ym Mlynyddoedd y Dyfodol

Disgwylir i gyfanswm y cyfraniadau a wneir i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol gan y Cyngor i fod yn £18.2m yn y flwyddyn i 31 Mawrth 2016.

O ganlyniad i faterion amseriad a'r ffaith fod adroddiad yr Actiwari yn seiliedig ar amcangyfrifon, mae gwahaniaeth o £393,157 yn 2014/15 (£635,323 yn 2013/14) rhwng ffigyrau diffyg yn y Gronfa yn ôl yr actiwari o'i gymharu gyda'r ymrwymiad yn perthyn i Gynllun Pensiwn buddiannau wedi eu diffinio ar y Fantolen. Mae'r gwahaniaeth yma wedi ei drin fel Enillion a Cholledion Actiwaraidd ar Asedau ac Ymrwymiadau Pensiwn ac felly wedi eu cynnwys yn y ffigyrau Ymrwymiad yn perthyn i Gynllun Pensiwn buddiannau wedi eu diffinio yn y Fantolen.

NODYN 41 – YMRWYMIADAU DIBYNNOL

Ceir ymrwymiad dibynnol pan fod digwyddiad sy'n arwain at rwymedigaeth posib ar ran yr Awdurdod ble bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau gan ddigwyddiad neu fel arall digwyddiad ansicr sydd ddim yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr awdurdod.

Mae'r sefyllfa isod yn berthnasol i amgylchiadau'n ymwneud â thri ymrwymiad dibynnol penodol:

- Sefyllfa mewn perthynas â Hawliadau Cyflog Cyfartal - mae darpariaeth yn gynwysedig yng Nghyfrifon yr Awdurdod sydd yn adlewyrchu'r amcangyfrif gorau o'r costau tebygol ar 31 Mawrth 2015. Bydd y gwir sefyllfa derfynol a'r ymrwymiad yn dibynnu ar ganlyniad yr hawliadau sydd heb ei setlo.

- Gofynion capio ac ôl-ofalaeth safleoedd tirlenwi yr Awdurdod - mae'r ddarpariaeth sydd yn gynwysedig yn y cyfrifon yn seiliedig ar amgylchiadau presennol a gwybyddus, yn ychwanegol i ragolygon perthnasol. Er hynny, mae'n bosib y bydd y gwir gost derfynol yn wahanol i'r costau cyfredol a amcangyfrifir at y dyfodol.

NODYN 41 – YMRWYMIADAU DIBYNNOL (parhad)

- Mae'r Awdurdod yn agored i ymrwymiad yswiriant posib sy'n berthnasol i drefniadau yswiriant ei gyn-awdurdodau, sef, Cyngor Sir Gwynedd, Cyngor Bwrdeistref Arfon, Cyngor Dosbarth Dwyfor, Cyngor Dosbarth Meirionnydd, a therfyniad Cronfa Municipal Mutual Insurance (M.M.I) ar 30 Medi 1992.

  Gwnaeth M.M.I. gynllun o drefniant gyda'i gredydwyr, ble, os oedd cyllid M.M.I. yn annigonol i gyfarfod hawliadau yn y dyfodol, yna byddai cymal adfachu'n cael ei sbarduno (sef Cynllun o Drefniant) a allai effeithio hawliadau a dalwyd ers 1992-93. Ar 13 Tachwedd 2012, daeth cyfarwyddwyr y Cwmni i'r casgliad y dylid gweithredu amodau'r Cynllun o Drefniant a rhoddwyd rhybudd i'r perwyl hwn i Weinyddwr y Cynllun a'r Cwmni. Mae'r penderfyniad yn derfynol. Roedd y lefi cychwynnol yn 15% o daliadau a wnaethpwyd ers 30 Medi 1992 yn daladwy gan yr awdurdodau; talwyd y lefi cychwynnol yma yn ystod 2013/14.

  Fodd bynnag, yn unol â'r cynllun, bydd modd codi lefi pellach os na fydd y lefi gwreiddiol yma yn ddigonol ar gyfer ymrwymiadau M.M.I. yn y tymor hirach. Mae Cyngor Gwynedd o'r farn y byddai'n ddarbodus parhau i gynnal darpariaeth yn y disgwyliad y bydd y lefi cychwynnol yn annigonol. Uchafswm amcangyfrif cyfredol yr ymrwymiad sy'n berthnasol i'r awdurdod hwn yw hyd at £850,000.

NODYN 42 – YMDDIRIEDOLAETHAU

Mae'r Cyngor yn gweithredu fel yr unig ymddiriedolwr ar gyfer 173 o gymynroddion megis cronfeydd gwobrau ysgolion a chronfeydd cysuron a gwelliannau i nifer o Sefydliadau'r Cyngor. Cyfanswm y balans ar yr Ymddiriedolaethau hyn ar 31 Mawrth 2015 oedd £606,180 (£563,252 ar 31 Mawrth 2014). Buddsoddir hwy'n llawn er mwyn creu incwm.

Fel yr unig ymddiriedolwr mae'r Cyngor yn dal yr eiddo ar gyfer bob ymddiriedolaeth ond nid yw'n penderfynu ar ei ddefnydd. Ymhob achos nid yw'r cyllid yn cynrychioli asedion y Cyngor ac felly nid ydynt wedi eu cynnwys yn y Fantolen.

Mae gwybodaeth bellach ar Ymddiriedolaeth FMG Morgan a'r Gronfa Degwm yn Atodiadau B a C o'r cyfrifon hyn.

NODYN 43 – TREFNIANT CONSESIWN GWASANAETH

Mae Prosiect GwyriAD yn gynllun Trefniant Consesiwn Gwasanaeth, sydd hefyd yn cael ei adnabod fel cynllun Menter Cyllid Preifat (PFI). Dechreuwyd ar y dasg o'i adeiladau yn 2012/13 a'r gwaith yn dod yn weithredol ym Medi 2013. Gwaith yw gogyfer â thrin gwastraff bwyd a ddidolir yn y tarddle gan breswylwyr a busnesau Gwynedd (yn bennaf) trwy ddefnyddio technoleg Treulio Anaerobig (Anaerobic Digestion). Mae hyn yn gymorth i'r Awdurdod gyrraedd ei dargedau ailgylchu, a gweithio o fewn ei lwfansau tirlenwi o Wastraff Dinesig Bioddiraddadwy am gyfnod o 15 mlynedd.

Mae'r asedau sy'n cael eu darparu i gyflenwi'r gwasanaeth yn cael eu cydnabod ar Fantolen yr Awdurdod. Mae'r Awdurdod yn gwneud taliad cytunedig (ffi giât) bob blwyddyn yn seiliedig ar isafswm o dunelli sy'n cael ei gynyddu yn flynyddol gan chwyddiant ac sy'n gallu cael ei ostwng os nad yw'r contractwr yn cyfarfod ag argaeledd a safon perfformiad mewn unrhyw flwyddyn. Mae gan yr Awdurdod yr hawl i gynyddu swm y tunelli dros y 7,500 tunnell cytunedig hyd at 11,000 tunnell, a bydd yn talu ffi giât ostyngol am unrhyw beth dros 7,500 tunnell.

	Taliad am Wasanaethau	**Ad-daliad Gwariant Cyfalaf**	**Llog**	**Cyfanswm**
	£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Talwyd yn 2014/15	498	112	153	763
Taladwy yn 2015/16	498	119	146	763
Taladwy o fewn 2 i 5 mlynedd	1,991	553	507	3,051
Taladwy o fewn 6 i 10 mlynedd	2,489	907	419	3,815
Taladwy o fewn 11 i 15 mlynedd	1,700	793	113	2,606
Cyfanswm	**7,176**	**2,484**	**1,338**	**10,998**

Er bod y taliadau sy'n cael eu gwneud i'r contractwr yn cael eu disgrifio fel taliadau unedol, maent wedi eu cyfrifo er digolledu'r contractwr am werth teg y gwasanaeth a gyflenwir, y gwariant cyfalaf a'r llog oedd yn daladwy.

Mae'r contractwr yn derbyn incwm o ynni sy'n cael ei gynhyrchu o'r gwastraff sydd wedi eu galluogi i gadw'r taliad unedol i'r Cyngor yn isel. Os yw'r incwm yn uwch na'r hyn sydd yn y cytundeb, mae trefniant iddo gael ei rannu rhwng y contractwr a Chyngor Gwynedd.

Mae'r ymrwymiadau sy'n ddyledus i'r contractwr am y gwariant cyfalaf sydd wedi ei wneud fel a ganlyn:

	2014/15	
	Ymrwymiadau Prydlesau	**Incwm Gohiriedig**
	£'000	**£'000**
Balans yn sefyll 1 Ebrill 2014	(2,484)	(2,102)
Ad-daliad o brifswm yn ystod y flwyddyn	112	0
Rhyddhad o incwm gohiriedig	0	146
Balans yn sefyll ar 31 Mawrth 2015	(2,372)	(1,956)

NODYN 44 - CYD-BWYLLGORAU

Yn ystod 2014/15, roedd Cyngor Gwynedd yn rhan o chwech cyd-bwyllgor, sef cyd-weithio mewn meysydd penodol rhwng Awdurdodau Lleol. Mae'n ofynnol i gyfrifon ar wahân gael eu cynhyrchu ar gyfer cyd-bwyllgorau. Y chwech cyd-bwyllgor perthnasol i Wynedd yw:

- Cyd-Bwyllgor Anghenion Addysgol Arbennig (AAA)
- GwE
- Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd
- Trafnidiaeth Integredig yng Ngogledd Cymru (TAITH)
- Trafnidiaeth Canolbarth Cymru (TRaCC)
- Prosiect Trin Gwastraff Gweddilliol Gogledd Cymru (PTGGGC)

Mae cyfrifon y cyd-bwyllgorau yn dilyn yr un amserlen o ran dyddiad statudol ar gyfer cwblhau y cyfrifon. Yn yr amgylchiadau, felly fe welir fod Cyfrifon Cyngor Gwynedd yn adlewyrchu y gwir ymrwymiad net perthnasol, er fod y sefyllfa ddadansoddiadol oddrychol yn mynd i amrywio yn ddibynnol ar sefyllfa a threfniadau adrodd y gwahanol gyd-bwyllgorau. Mae'r ffigyrau ar gyfran perthnasol i Wynedd wedi eu cynnwys yn y tabl isod:

Cyd-Bwyllgor	Cyngor Arweiniol (o ran yr ochr Gyllid)	Cynghorau sydd yn rhan o'r Cyd-bwyllgor	Cyfran Cyngor Gwynedd %	Gwerth Cyfran Gwynedd (Cyfrif Incwm a Gwariant) £'000
Cyd-Bwyllgor Anghenion Addysgol Arbennig	Cyngor Gwynedd	Cyngor Gwynedd Cyngor Sir Ynys Môn	61.4%	739
Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd	Cyngor Gwynedd	Cyngor Gwynedd Cyngor Sir Ynys Môn	50%	301
GwE	Cyngor Gwynedd	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy Cyngor Sir Ddinbych Cyngor Sir y Fflint Cyngor Gwynedd Cyngor Sir Ynys Môn Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	17.99%	641
TAITH	Cyngor Sir y Fflint	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy Cyngor Sir Ddinbych Cyngor Sir y Fflint Cyngor Gwynedd Cyngor Sir Ynys Môn Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	17.59%	10
TRaCC	Cyngor Sir Ceredigion	Cyngor Sir Ceredigion Cyngor Gwynedd Cyngor Sir Powys	33.3%	50
PTGGGC	Cyngor Sir y Fflint	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy Cyngor Sir Ddinbych Cyngor Sir y Fflint Cyngor Gwynedd Cyngor Sir Ynys Môn	20%	85

Gellir gweld cyfrifon y cyd-bwyllgorau unigol ar wefannau y cynghorau sydd yn arwain ar y gwasanaeth cyllid a chyfrifeg.

31 Mawrth 2014 £'000		Nodiadau	31 Mawrth 2015 £'000
	Delio gydag aelodau, cyflogwyr ac eraill sydd â chysylltiad uniongyrchol â'r Gronfa		
65,700	Cyfraniadau derbyniadwy	7	67,748
17	Llog ar gyfraniadau gohiriedig		14
3	Incwm ar gyfrifo ysgariad		2
0	Llog ar gyfraniadau a delir yn hwyr		1
3,810	Trosglwyddiadau i mewn o gronfeydd pensiwn eraill	8	2,015
69,530	**Cyfanswm y cyfraniadau a dderbyniwyd**		**69,780**
(45,167)	Buddion sy'n daladwy	9	(48,610)
(1,516)	Taliadau i rai sy'n ymadael	10	(1,909)
(46,683)	**Cyfanswm y buddion a dalwyd**		**(50,519)**
22,847			**19,261**
(8,118)	Costau rheolaeth	11	**(8,573)**
	Enillion ar fuddsoddiadau		
13,993	Incwm buddsoddi	14	12,993
(466)	Treth ar incwm	15	(687)
88,421	Elw a (cholled) wrth waredu buddsoddiadau a newidiadau yng ngwerth buddsoddiadau ar y farchnad	16	164,833
101,948	**Enillion net o dreth ar fuddsoddiadau**		**177,139**
116,677	**Cynnydd yn yr asedau net ar gael ar gyfer buddion yn ystod y flwyddyn**		**187,827**
	Asedau net y Gronfa		
1,192,869	Ar 1af o Ebrill		1,309,546
116,677	Cynnydd yn yr asedau net		187,827
1,309,546			**1,497,373**

DATGANIAD ASEDAU NET AR 31 MAWRTH 2015

31 Mawrth 2014		Nodiadau	31 Mawrth 2015
£'000			**£'000**
1,280,403	Asedau buddsoddi	16	1,458,025
15,453	Adneuon arian parod	16	22,082
1,295,856			**1,480,107**
(308)	Ymrwymiadau buddsoddi	16	(229)
17,450	Asedau cyfredol	21	20,312
(3,452)	Ymrwymiadau cyfredol	22	(2,817)
1,309,546			**1,497,373**

Nid yw'r Datganiadau Cyllidol yn cynnwys ymrwymiadau'r Gronfa i dalu pensiynau a budd-daliadau eraill i holl gyfranwyr presennol y Gronfa ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol, ond yn hytrach mae'n crynhoi trafodion ac asedau net y Gronfa. Ystyrir ymrwymiadau'r Gronfa ym mhrisiadau cyfnodol yr actiwari o'r Gronfa (y mwyaf diweddar ar 31 Mawrth 2013) ac fe'u hadlewyrchir yn lefelau cyfraniadau'r cyflogwyr a bennir gan y prisiad hwn, fel bydd y Gronfa eto yn gallu cwrdd â 100% o ymrwymiadau'r dyfodol. Dangosir y gwerth presennol actiwariaidd ar gyfer buddiannau a addawyd yn Nodyn 20.

NODIADAU AR GYFRIFON CRONFA BENSIWN GWYNEDD

NODYN 1 – DISGRIFIAD O'R GRONFA

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd ("y Gronfa") yn rhan o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ac fe'i gweinyddir gan Gyngor Gwynedd. Y Cyngor yw'r endid adrodd ar gyfer y gronfa bensiwn hon. Crynodeb o'r Gronfa yw'r disgrifiad a ganlyn. Am fwy o fanylion, dylid cyfeirio at Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiwn Gwynedd 2014/15 a'r pwerau statudol sy'n tanategu'r cynllun, sef Deddf Pensiynau Gwasanaethau Cyhoeddus a'r Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLlL).

a) **Cyffredinol**

Deddf Pensiynau Gwasanaeth Cyhoeddus 2013 sy'n llywodraethu'r Gronfa. Gweinyddir y Gronfa yn unol â'r deddfau eilaidd a ganlyn:

- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Darpariaethau Trosiannol, Arbedion a Gwelliant) 2014 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009 (fel y'i diwygiwyd).

Mae'n gynllun pensiwn sy'n seiliedig ar gyfraniadau a weinyddir gan Gyngor Gwynedd i roi pensiynau a buddion eraill i weithwyr pensiynadwy Cyngor Gwynedd, dau awdurdod lleol arall a chyrff ar yr atodlen, cyrff a benderfynir a chyrff eraill a ganiateir sydd o fewn cyn ardal Cyngor Sir Gwynedd. Nid yw athrawon, swyddogion yr heddlu a gweithwyr y gwasanaeth tân wedi'u cynnwys gan eu bod yn rhan o gynlluniau pensiwn cenedlaethol eraill. Mae'r Gronfa'n cael ei goruchwylio gan y Pwyllgor Pensiynau, sef un o bwyllgorau Cyngor Gwynedd.

b) Aelodaeth

Mae bod yn aelod o'r CPLlL yn rhywbeth gwirfoddol ac mae gweithwyr yn rhydd i ddewis p'un a ydynt am ymuno â'r cynllun, parhau'n aelod o'r cynllun neu wneud eu trefniadau personol y tu allan i'r cynllun. Ymysg y sefydliadau sy'n cymryd rhan yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd mae:

- Cyrff ar yr atodlen, sy'n awdurdodau lleol a chyrff tebyg ble mae gan eu staff hawl awtomatig i fod yn aelodau o'r Gronfa.
- Cyrff a benderfynir, sy'n gyngor dinas, tref neu gymuned. Mae ganddynt yr hawl i benderfynu os caiff eu gweithwyr ymuno â'r CPLlL ac i fabwysiadu'r penderfyniad yn unol â hynny.
- Cyrff a ganiateir, sy'n sefydliadau eraill sy'n cymryd rhan yn y Gronfa dan gytundeb mynediad rhwng y Gronfa a'r sefydliad perthnasol. Mae'r cyrff a ganiateir yn cynnwys cyrff gwirfoddol, elusennol a thebyg neu gontractwyr preifat sy'n ymgymryd â swyddogaeth awdurdod lleol wedi i'r swyddogaeth gael ei allanoli i'r sector preifat.

NODYN 1 – DISGRIFIAD O'R GRONFA (parhad)

Mae'r cyrff canlynol yn gyflogwyr gweithredol yn y Gronfa Bensiwn:

Cyrff ar yr atodlen	
Cyngor Gwynedd	Parc Cenedlaethol Eryri
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	Ysgol Bryn Eilian
Cyngor Sir Ynys Môn	Ysgol Emrys ap Iwan
Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru	Ysgol Pen y Bryn
Grwp Llandrillo – Menai	Ysgol Uwchradd Eirias
Cyrff a benderfynir	
Cyngor Cymuned Llanllyfni	Cyngor Tref Ffestiniog
Cyngor Dinas Bangor	Cyngor Tref Llandudno
Cyngor Tref Abergele	Cyngor Tref Llangefni
Cyngor Tref Bae Colwyn	Cyngor Tref Porthaethwy
Cyngor Tref Biwmares	Cyngor Tref Towyn a Bae Cinmel
Cyngor Tref Caergybi	Cyngor Tref Tywyn
Cyngor Tref Caernarfon	Cyngor Tref Conwy (ymuno 1 Tachwedd 2014)
Cyrff a ganiateir	
CAG Coleg Harlech	Cymdeithas Gogledd Cymru'r Deillion
CAIS	Gwasanaethau Gwirfoddol Conwy
Canolfan Cynghori Conwy	Gyrfaoedd Cymru Gogledd Orllewin
Canolfan Cynghori Ynys Môn	Mantell Gwynedd
Cwmni Cynnal	Medrwn Môn
Cwmni'r Frân Wen	Menter Môn
Cydbwyllgor Claddu Caergybi	
Cyrff cymunedol a ganiateir	
Cartrefi Conwy	Cartrefi Cymunedol Gwynedd
Corff trosglwyddai a ganiateir	
Caterlink (ymuno 1 Medi 2013)	Jewsons

c) **Cyllid**
Mae'r buddion yn cael eu cyllido gan gyfraniadau ac enillion ar fuddsoddiadau. Mae aelodau gweithredol y Gronfa'n talu cyfraniadau yn unol â Rheoliadau CPLIL (Buddion, Aelodaeth a Chyfraniadau) 2007 ac maent yn amrywio o 2.75% i 12.5% o dâl pensiynadwy'r aelod ar gyfer y flwyddyn ariannol sy'n dod i ben ar 31 Mawrth 2015. Hefyd mae'r cyflogwyr yn gwneud cyfraniadau sy'n cael eu gosod yn seiliedig ar y prisiad actiwaraidd a gynhelir bob tair blynedd. Gweithredwyd cyfraniadau cyflogwr newydd ar gyfer y tair mlynedd o 1 Ebrill 2014 i 31 Mawrth 2017 yn dilyn y prisiad a wnaethpwyd ar 31 Mawrth 2013.

d) **Buddion**
Mae buddion pensiwn dan y CPLIL cyn 1 Ebrill 2014, yn seiliedig ar y tâl pensiynadwy terfynol a hyd y gwasanaeth pensiynadwy; gweler y crynodeb isod:

	Gwasanaeth cyn 1 Ebrill 2008	Gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2008
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/80 x cyflog pensiynadwy terfynol.	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/60 x cyflog pensiynadwy terfynol.
Lwmp swm	Lwmp swm awtomatig o 3 x cyflog. Yn ogystal, gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.	Dim lwmp swm awtomatig. Gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.

NODYN 1 – DISGRIFIAD O’R GRONFA (parhad)

O 1 Ebrill 2014, daeth y cynllun yn gynllun cyfartaledd cyflog eich gyrfa. Gweler y crynodeb isod.

	Gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2014
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/49 x cyfartaledd cyflog gyrfa wedi’i adbrisio.
Lwmp swm	Dim lwmp swm awtomatig. Gellir cyfnewid rhan o’r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.

Caiff pensiwn cronedig ei gynyddu'n flynyddol yn unol â’r Mynegai Prisiau Defnyddwyr.

Darperir amrediad o fuddion eraill dan y cynllun yn cynnwys ymddeoliad cynnar, pensiynau anabledd a buddion marwolaeth. Am fwy o fanylion, cyfeiriwch at lawlyfr cynllun Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd ar gael gan Adain Pensiynau Cyngor Gwynedd.

Mae’r buddion yn gysylltiedig â mynegai er mwyn glynu at y raddfa chwyddiant cyfredol.

NODYN 2 – SAIL DARPARIAETH

Mae’r Datganiad Cyfrifon yn crynhoi trafodion y Gronfa ar gyfer blwyddyn ariannol 2014/15 a’i sefyllfa diwedd blwyddyn ar 31 Mawrth 2015. Mae’r cyfrifon wedi’u paratoi yn unol â’r Côd Ymarfer ar Gyfrifyddu mewn Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2014/15 sy’n seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS), fel y’u diwygiwyd ar gyfer sector cyhoeddus y DU.

Mae’r cyfrifon yn crynhoi trafodion y Gronfa ac yn adrodd ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion pensiwn. Nid yw’r cyfrifon yn rhoi ystyriaeth i rwymedigaethau i dalu pensiynau a buddion sy’n ddyledus ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol na’r gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol. Gweler gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi’u haddo, ble bo’u gwerth wedi’i gyfrifo’n seiliedig ar Safon Cyfrifyddu Genedlaethol (IAS) 19, yn Nodyn 20 y cyfrifon hyn.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISÏAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL

Cyfrif y Gronfa – cydnabyddiaeth refeniw

a) Incwm o Gyfraniadau

Cyfrifir cyfraniadau arferol, gan weithwyr a chyflogwyr fel ei gilydd, yn seiliedig ar groniad ar y raddfa ganrannol a argymhellir gan actiwari’r Gronfa yn y cyfnod cyflogres y maent yn perthyn iddo.

Mae cyfraniadau cyflogwyr i ddiffygion cronfeydd yn cael eu cyfrif ar y dyddiadau y maent yn daliadwy dan atodlen cyfraniadau'r cynllun actwari neu wrth eu derbyn os yw hynny'n digwydd cyn y dyddiad terfyn.

Cyfrifir am gyfraniadau ychwanegol cyflogwyr a chyfraniadau straen pensiwn yn y cyfnod ble mae’r ymrwymiadau dan sylw yn codi. Ystyrir bod unrhyw swm sy’n ddyledus yn ystod y flwyddyn, ond nad ydyw wedi’i dalu, yn ased ariannol cyfredol. Ystyrir bod unrhyw swm nad ydyw’n ddyledus hyd flynyddoedd yn y dyfodol yn ased ariannol tymor hir.

b) Trosglwyddiadau o gynlluniau eraill ac i gynlluniau eraill

Mae’r gwerthoedd trosglwyddo’n cynrychioli’r symiau a dderbyniwyd ac a dalwyd yn ystod y flwyddyn i aelodau sydd naill ai wedi ymuno neu sydd wedi gadael y Gronfa yn ystod y flwyddyn ariannol ac maent yn cael eu cyfrifo yn unol â’r Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (gweler Nodiadau 8 a 10).

Mae trosglwyddiadau unigol i mewn i’r Gronfa ac allan ohoni’n cael eu gwneud yn seiliedig ar dderbynion a thaliadau, ac fel arfer mae hyn yn digwydd pan dderbynnir neu pan ryddheir ymrwymiadau aelod.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISÏAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

Cyfrifir am drosglwyddiadau i mewn i'r Gronfa gan aelodau sy'n dymuno defnyddio'r enillion o'u cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol (gweler isod) i brynu buddion y cynllun ar sail derbynion ac maent wedi'u cynnwys dan Trosglwyddiadau i Mewn (gweler Nodyn 8).

Cyfrifir am drosglwyddiadau swmp (grwp) yn seiliedig ar groniadau yn unol â thelerau'r cytundeb trosglwyddo.

c) Incwm buddsoddi

i) Incwm llog

Cydnabyddir incwm llog yng nghyfrif y Gronfa wrth iddo gronni, gan ddefnyddio'r gyfradd llog sy'n berthnasol i'r offeryn ariannol ar y dyddiad pan geir y llog neu ar darddiad y llog. Mae incwm yn cynnwys amorteiddiad unrhyw ddisgownt neu bremiwm, costau trafodi neu wahaniaethau eraill rhwng swm cario cychwynnol yr offeryn a'i swm pan fo wedi aeddfedu sydd wedi'i gyfrifo yn seiliedig ar y raddfa llog berthnasol.

ii) Incwm difidend

Cydnabyddir incwm difidend ar y dyddiad pan fo'r cyfranddaliadau'n cael eu dyfynnu fel rhai cyn-ddifidend. Cyfeirir at unrhyw swm nad ydyw wedi'i dderbyn erbyn diwedd y cyfnod adrodd yn y datganiad asedau net fel ased ariannol cyfredol.

iii) Dosbarthiadau o gronfeydd wedi'u cyfuno yn cynnwys eiddo

Cydnabyddir dosbarthiadau o gronfeydd wedi'u cyfuno ar y dyddiad pan maent yn cael eu cyflwyno. Cyfeirir at unrhyw swm nad ydyw wedi'i dderbyn erbyn diwedd y cyfnod adrodd yn y datganiad asedau net fel ased ariannol cyfredol.

iv) Newid yng ngwerth net buddsoddiadau ar y farchnad

Cydnabyddir newidiadau yng ngwerth net buddsoddiadau ar y farchnad fel incwm ac maent yn cynnwys yr holl elw/colledion a wireddwyd ac na wireddwyd yn ystod y flwyddyn.

Cyfrif y Gronfa – eitemau sy'n creu costau

d) Buddion sy'n daladwy

Mae'r buddion pensiwn a lwmp swm sy'n daladwy'n cynnwys yr holl symiau a wyddys eu bod yn daladwy ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Cyfeirir at unrhyw swm sy'n ddyledus ond nad ydyw wedi'i dalu yn y datganiad asedau net fel ymrwymiadau cyfredol.

e) Trethiant

Mae'r Gronfa'n gynllun gwasanaeth cyhoeddus cofrestredig dan adran 1(1) Atodlen 36 Deddf Cyllid 2004 ac o ganlyniad mae'r llog a dderbynnir yn eithriedig rhag treth incwm y DU a rhag treth ar enillion cyfalaf ar yr enillion a geir o'r buddsoddiadau a werthir. Mae treth atal yn daladwy ar incwm a geir o fuddsoddiadau tramor yn y wlad ble maent yn tarddu, oni bai bod eithriad wedi'i ganiatáu. Cyfrifir am dreth anadferadwy fel cost i'r Gronfa fel mae'n codi.

f) Costau rheoli

Nid yw'r Côd yn gofyn am unrhyw ddadansoddiad o gostau gweinyddol y gronfa bensiwn. Fodd bynnag, er mwyn cael tryloywder gwell, mae'r Cyngor yn cyhoeddi costau rheoli'r gronfa bensiwn yn unol â chanllawiau CIPFA, *Accounting for Local Government Pension Scheme Management Costs.*

Costau gweinyddol

Cyfrifir am yr holl gostau gweinyddol yn seiliedig ar groniad. Mae holl gostau staff y tîm gweinyddu pensiynau'n cael eu codi'n uniongyrchol ar y Gronfa. Telir am gostau cysylltiol rheoli, llety a gorbenion eraill o'r Gronfa yn unol â pholisi'r Cyngor.

Costau arolygu a llywodraethu

Cyfrifir am yr holl gostau arolygu a llywodraethu ar sail croniad. Telir am gostau staff, rheoli, llety a gorbenion eraill yn ymwneud ag arolygu a llywodraethu'r Gronfa yn unol â pholisi'r Cyngor.

Costau rheoli buddsoddiadau

Cyfrifir am yr holl gostau rheoli buddsoddiadau yn seiliedig ar groniad.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISÏAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

Cytunir ar ffioedd y rheolwyr buddsoddi a'r ceidwad allanol yn y mandadau perthnasol sy'n llywodraethu eu penodiadau. Yn fras, mae'r rhain yn seiliedig ar werth marchnad y buddsoddiadau dan eu rheolaeth ac felly maent yn cynyddu neu'n lleihau wrth i werth y buddsoddiadau hyn newid.

Yn ogystal, mae'r Gronfa wedi negodi gyda Fidelity International y dylai elfen o'u ffi fod yn gysylltiedig â'u perfformiad. Mae cost cael cyngor ar fuddsoddiadau gan ymgynghorwyr allanol wedi'i gynnwys dan ffioedd rheoli buddsoddiadau.

Mae cyfran o gostau'r Cyngor sy'n gysylltiedig â'r amser a dreulir gan swyddogion yn rheoli buddsoddiadau yn cael ei godi ar y Gronfa.

Datganiad asedau net

g) Asedau ariannol

Mae asedau ariannol wedi'u cynnwys yn y datganiad asedau net yn seiliedig ar eu gwerth teg ar y dyddiad adrodd. Cydnabyddir ased ariannol yn y datganiad asedau net ar y dyddiad y caiff y Gronfa gytundeb ei fod yn cael yr ased. O'r dyddiad hwn, bydd y Gronfa'n cydnabod unrhyw enillion neu golledion a ddaw yn sgil newidiadau yng ngwerth teg yr ased.

Mae gwerth y buddsoddiadau fel sy'n ymddangos yn y datganiad asedau net wedi'u pennu fel a ganlyn:

i) Buddsoddiadau a ddyfynnir ar y farchnad
Penderfynir gwerth buddsoddiad lle bo pris marchnad ar gael yn rhwydd ar sail dyfarniad y pris marchnad ar ddiwrnod olaf y cyfnod cyfrifo.

ii) Gwarantau llog sefydlog
Cofnodir gwarantau llog sefydlog ar werth marchnad net yn seiliedig ar eu cynhyrchion cyfredol.

iii) Buddsoddiadau heb eu dyfynnu
Mae gwerth teg buddsoddiadau ble nad yw'r dyfyniadau marchnad ar gael yn hawdd, yn cael eu pennu fel a ganlyn:

- Mae stociau heb eu dyfynnu yn cynnwys buddsoddiadau cydgyfrannog mewn eiddo, is-adeiladwaith, stociau dyled ac ecwiti preifat. Mae'r prisiad o'r cydgyfraniadau yma neu stociau a ddelir yn uniongyrchol yn cael eu gwneud gan y rheolwr buddsoddi neu endid cyfrifol a gynghorir fel pris uned neu stoc. Mae'r safonau prisio a ddilynir yn y prisiadau yma yn cadw at ganllawiau'r diwydiant neu at safonau a osodwyd yn nogfennau cyfansoddol y pwl neu'r cytundeb rheoli.
- Caiff buddsoddiadau mewn eiddo heb eu dyfynnu eu prisio ar werth yr ased net neu ar bris unigol a gynghorir gan y rheolwr buddsoddi.
- Caiff buddsoddiadau mewn cronfeydd ecwiti preifat a phartneriaethau cofrestredig heb eu dyfynnu eu prisio ar sail rhaniad y Gronfa o'r asedau net yn y Gronfa ecwiti preifat neu'r bartneriaeth gyfyngedig gan ddefnyddio'r datganiadau ariannol diweddaraf a gyhoeddir gan y rheolwyr buddsoddi priodol mewn cydymffurfiad ag arweiniad IFRS. Mae'n bwysig adnabod natur oddrychol uchel o bennu gwerth teg ar fuddsoddiadau ecwiti preifat. Maent yn reddfol seiliedig ar amcangyfrifon a dyfarniadau sy'n edrych ymlaen ac sy'n cynnwys nifer fawr o ffactorau.

iv) Offerynnau buddsoddi cydgyfrannog
Mae offerynnau buddsoddi cydgyfrannog yn cael eu prisio ar bris bid cau'r farchnad os yw prisiau bid a chynnig yn cael eu cyhoeddi; neu os mai dim ond un pris sydd ar gael, yna'r pris unigol adeg cau'r farchnad. Yn achos offerynnau buddsoddi cydgyfrannog sydd yn gronfeydd croniad, mae'r newid yng ngwerth y farchnad yn cynnwys incwm sydd yn cael ei ail-fuddsoddi yn y Gronfa, net o unrhyw dreth atal berthnasol.

h) Trafodion arian tramor

Mae difidendau, llog a phryniannau a gwerthiannau buddsoddiadau mewn arian tramor wedi'u cynrychioli'n seiliedig ar y cyfraddau cyfredol ar y farchnad ar ddyddiad y trafodion. Defnyddir cyfraddau cyfnewid cyfredol ar y farchnad ar ddiwedd y flwyddyn i gyfrifo gwerth balasau arian parod a ddelir mewn cyfrifon banc arian parod, gwerth buddsoddiadau tramor ar y farchnad a gwerthiannau sy'n aros ar ddiwedd y cyfnod adrodd.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISÏAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

i) Arian a chywerthoedd arian

Mae arian parod yn cynnwys arian parod sydd ar gael ac adneuon ar alw. Mae'r hyn a ddisgrifir fel 'Cyfwerth ag Arian Parod' yn cael eu diffinio fel buddsoddiadau byrdymor, hylifol iawn y gellir eu trosglwyddo'n arian parod yn rhwydd, ac nad oes llawer o risg y bydd eu gwerth yn newid.

j) Ymrwymiadau ariannol

Mae'r Gronfa'n cydnabod ymrwymiadau ariannol fel gwerth teg ohonynt ar y dyddiad adrodd. Cydnabyddir ymrwymiadau ariannol yn y datganiad asedau net ar y dyddiad y caiff y Gronfa gytundeb ei fod yn agored i'r ymrwymiad. O'r dyddiad hwn, bydd y Gronfa'n cydnabod unrhyw enillion neu golledion a ddaw yn sgil newidiadau yng ngwerth teg yr ymrwymiad.

k) Gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo

Asesir gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo bob tair blynedd gan actiwari'r cynllun yn unol â gofynion IAS19 a'r safonau actiwaraidd perthnasol.

Fel y caniateir dan IAS26, mae'r Gronfa wedi dewis datgelu gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo drwy gynnwys hysbysiad yn y datganiad asedau net. (Nodyn 20).

l) Cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn darparu cynllun cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol (AVC) ar gyfer ei aelodau ac mae asedau'r cynllun hwnnw'n cael eu buddsoddi ar wahân i asedau'r gronfa bensiwn. Mae tair cronfa AVC. Delir y cronfeydd hyn gyda Clerical Medical, The Equitable Life Assurance Society a Standard Life. Mae'r darparwyr AVC yn diogelu buddion ychwanegol ar sail prynu arian ar gyfer yr aelodau hynny sy'n dewis talu cyfraniadau ychwanegol gwirfoddol. Mae pob aelod sy'n cymryd rhan yn y trefniadau hyn yn derbyn datganiad blynyddol hyd at 31 Mawrth yn cadarnhau'r symiau a ddelir yn eu cyfrif a'r newidiadau yn ystod y flwyddyn.

Nid yw AVCs yn cael eu cynnwys yn y cyfrifon, yn unol ag adran 4(2)(b) Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009 (OS 2009/3093); yn hytrach fe'u datgelir fel nodyn (Nodyn 23).

NODYN 4 – DYFARNIADAU ALLWEDDOL WRTH WEITHREDU POLISÏAU CYFRIFO

Buddsoddiadau ecwiti preifat ac is-adeiladwaith heb eu dyfynnu

Mae'n bwysig cydnabod natur hynod oddrychol pennu gwerth teg buddsoddiadau ecwiti preifat ac is-adeiladwaith. Maent yn seiliedig yn bennaf ar amcangyfrifon a dyfarniadau sy'n edrych tua'r dyfodol sy'n cynnwys sawl ffactor. Mae rheolwyr buddsoddi'n pennu gwerth buddsoddiadau ecwiti heb eu dyfynnu ac is-adeiladwaith gan ddefnyddio canllawiau sydd wedi'u gosod gan safon cyfrifo IFRS. Roedd gwerth y gwarantau preifat heb eu dyfynnu ar 31 Mawrth 2015 yn £71 miliwn (£64 miliwn ar 31 Mawrth 2014).

Ymrwymiadau'r gronfa bensiwn

Cyfrifir ymrwymiadau'r gronfa bensiwn bob tair blynedd gan yr actiwari sydd wedi'i benodi, a darperir diweddariadau blynyddol yn ystod y blynyddoedd rhwng pob prisiad. Mae'r fethodoleg a ddefnyddir yn unol â chanllawiau cymeradwy ac yn unol ag IAS19. Mae'r rhagdybiaethau sy'n tanategu'r prisiadau yn cael eu cytuno gyda'r actiwari a cheir crynodeb ohonynt yn Nodyn 19. Mae'r amcangyfrif hwn yn destun amrywiaethau arwyddocaol yn seiliedig ar newidiadau i'r rhagdybiaethau gwaelodol.

NODYN 5 – RHAGDYBIAETHAU A WNEIR AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU PWYSIG ERAILL SY'N RHOI ANSICRWYDD WRTH AMCANGYFRIFO

Wrth baratoi datganiadau ariannol, mae gofyn i'r rheolwyr wneud dyfarniadau, amcangyfrifon a thybiaethau sy'n effeithio ar y symiau yr adroddir arnynt yn y cyfrifon. Amcangyfrifir a rhagdyiaethir drwy roi ystyriaeth i brofiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, gan na ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gallai'r gwir ganlyniadau fod yn bur wahanol i'r rhagdybiaethau a'r amcangyfrifon.

Mae'r eitemau yn y datganiad asedau net ar 31 Mawrth 2015, ble mae risg arwyddocaol o amrywiaethau materol yn y flwyddyn ariannol i ddod, fel a ganlyn:

NODYN 5 – RHAGDYBIAETHAU A WNEIR AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU PWYSIG ERAILL SY'N RHOI ANSICRWYDD WRTH AMCANGYFRIFO (parhad)

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os yw'r gwir ganlyniadau'n wahanol i'r rhagdybiaethau
Gwerth cyfredol actiwaraidd y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo	Mae'r amcangyfrif o'r ymrwymiad net i dalu pensiynau yn dibynnu ar nifer o ddyfarniadau cymhleth sy'n ymwneud â'r raddfa ddisgownt a ddefnyddiwyd, y raddfa godiad cyflog a ragwelir, newidiadau mewn oed ymddeol, cyfraddau marwolaeth a'r enillion disgwyliedig ar asedau'r gronfa bensiwn. Mae cwmni o actiwarïaid ymgynghorol yn cael eu cyflogi i roi cyngor arbenigol i'r Gronfa am y rhagdybiaethau i'w defnyddio.	Byddai'r ymrwymiadau pensiwn net yn newid os byddai newidiadau mewn rhagdybiaethau unigol. Er enghraifft, byddai cynnydd yn y dybiaeth graddfa ddisgownt yn arwain at ostyngiad yn yr ymrwymiad pensiwn, cynnydd yn y dybiaeth chwyddiant ar gyflogau yn cynnyddu gwerth yr ymrwymiadau a byddai cynnydd yn y dybiaeth disgwyliad oes yn cynyddu'r ymrwymiad.
Dyledwyr	Ar 31 Mawrth 2015, roedd gan y Gronfa falans amrywiol ddyledwyr o £8.3m. Awgrymodd adolygiad o falansau arwyddocaol nad oedd hi'n briodol i wneud unrhyw amhariad o'r dyledion.	Pe byddai'r graddfeydd casglu'n dirywio, byddai angen ail-ystyried y penderfyniad hwn.
Ecwiti preifat ac is-adeiladwaith	Mae gwerth teg buddsoddiadau ecwiti preifat ac is-adeiladwaith yn cael ei bennu'n unol â arweiniad y British Venture Capital Association. Nid yw'r buddsoddiadau hyn yn cael eu rhestru'n gyhoeddus ac fel y cyfryw, mae elfen o amcangyfrif yn gysylltiedig â'r prisiad.	Mae cyfanswm y buddsoddiadau ecwiti preifat ac is-adeiladwaith yn y datganiadau ariannol yn £71 miliwn. Mae risg bod y buddsoddiad wedi'i nodi'n rhy isel neu'n rhy uchel yn y cyfrifon.

NODYN 6 – DIGWYDDIADAU AR ÔL DYDDIAD Y FANTOLEN

Ni fu unrhyw ddigwyddiad ers 31 Mawrth 2015, na hyd at y dyddiad pan awdurdodwyd y cyfrifon hyn, sy'n gofyn am wneud unrhyw addasiad i'r cyfrifon hyn.

NODYN 7 – CYFRANIADAU DERBYNIADWY

Yn ôl categori

2013/14		2014/15
£'000		**£'000**
50,908	Cyflogwyr	52,502
14,792	Gweithwyr/Aelodau	15,246
65,700		**67,748**

Yn ôl awdurdod

2013/14		2014/15
£'000		**£'000**
23,297	Cyngor Gwynedd	24,251
38,065	Cyrff eraill ar yr atodlen	38,992
1,722	Cyrff a ganiateir	1,753
2,369	Cyrff cymunedol a ganiateir	2,268
31	Cyrff trosglwyddo a ganiateir	257
162	Cyrff a benderfynir	173
54	Cronfa gaeedig*	54
65,700		**67,748**

*Cronfa gaeedig - Dyma'r cyfraniadau a dderbyniwyd gan Bwyllgor Llysoedd Ynadon Gogledd Cymru yn ystod y flwyddyn a oedd yn arfer bod yn gyrff a ganiateir ond bellach sydd yn gronfa gaeedig.

NODYN 7 – CYFRANIADAU DERBYNIADWY (parhad)

2013/14		2014/15
£'000		**£'000**
14,792	Cyfraniadau arferol gweithwyr	15,246
39,711	Cyfraniadau arferol cyflogwyr	45,586
11,197	Cyfraniadau adfer diffyg cyflogwyr	6,916
65,700		**67,748**

NODYN 8 – TROSGLWYDDIADAU I MEWN O GRONFEYDD PENSIWN ERAILL

2013/14		2014/15
£'000		**£'000**
3,810	Trosglwyddiadau unigol	2,015
3,810		**2,015**

NODYN 9 – BUDDION SY'N DALADWY

Yn ôl categori

2013/14		2014/15
£'000		**£'000**
34,425	Pensiynau	37,074
9,787	Cymudiad a buddion ymddeol lwmp swm	9,922
955	Buddion marwolaeth – lwmp swm	1,614
45,167		**48,610**

Yn ôl awdurdod

2013/14		2014/15
£'000		**£'000**
11,613	Cyngor Gwynedd	13,554
20,012	Cyrff eraill ar yr atodlen	22,135
984	Cyrff a ganiateir	1,074
1,000	Cyrff cymunedol a ganiateir	653
75	Cyrff trosglwyddo a ganiateir	25
69	Cyrff a benderfynir	72
11,414	Cronfa gaeedig	11,097
45,167		**48,610**

NODYN 10 – TALIADAU I RAI SY'N YMADAEL

2013/14 £'000		2014/15 £'000
(1)	Ad-daliadau i aelodau sy'n ymadael â'r gwasanaeth llai ad-daliadau treth	84
1	Taliadau i aelodau sy'n ymuno â chynllun y wladwriaeth	17
1,516	Trosglwyddiadau unigol	1,808
1,516		**1,909**

NODYN 11 – COSTAU RHEOLI

2013/14 £'000		2014/15 £'000
1,218	Costau gweinyddol	1,106
6,850	Costau rheoli buddsoddiadau (Nodyn 13)	7,419
50	Costau arolygaeth a llywodraethu	48
8,118		**8,573**

Paratowyd y dadansoddiad hwn o gostau rheoli Cronfa Pensiwn Gwynedd yn ystod y cyfnod yn unol â chanllawiau CIPFA.

NODYN 12 – COSTAU GWEINYDDOL, AROLYGIAETH A LLYWODRAETHU

2013/14 £'000		2014/15 £'000
	Costau gweinyddol	
427	Costau staff uniongyrchol	455
209	Costau uniongyrchol eraill	214
366	Gwasanaethau cefnogol, yn cynnwys TG	323
29	Ffioedd archwilio allanol	31
187	Ffioedd actiwaraidd	83
1,218		**1,106**
	Costau arolygaeth a llywodraethu	
50	Pwyllgor Pensiynau	48
1,268		**1,154**

Mae'r costau gweinyddol yn cynnwys y symiau a godir ar y Gronfa Bensiwn gan Gyngor Gwynedd am gostau staff, gwasanaethau cefnogol a llety. Gweler manylion pellach yn Nodyn 24.

NODYN 13 – COSTAU RHEOLI BUDDSODDIADAU

2013/14		2014/15
£'000		**£'000**
6,720	Ffioedd rheoli	7,301
50	Ffioedd gwarchodaeth	53
16	Gwasanaeth monitro perfformiad	15
64	Ffioedd ymgynghoriaeth buddsoddi	50
6,850		**7,419**

Mae'r ffioedd rheoli uchod yn cynnwys yr holl ffioedd rheoli buddsoddiad a grëwyd yn uniongyrchol gan y Gronfa, yn cynnwys y ffioedd a godwyd ar gronfeydd buddsoddi wedi'u cyfuno.

Mae'r costau rheoli buddsoddiad uchod yn cynnwys £0 (2013/14 £37,844) mewn perthynas â ffioedd sy'n gysylltiedig â pherfformiad a delir i un o reolwyr buddsoddi'r Gronfa. Yn ogystal â'r costau hyn, rhaid talu costau anuniongyrchol a ddaw yn sgil y gwasgariad bid-cynnig ar werthu a phrynu buddsoddiadau. Caiff y rhain eu hadlewyrchu yng nghostau prynu buddsoddiadau ac yn yr enillion a geir wrth werthu buddsoddiadau (gweler Nodyn 16a).

NODYN 14 – INCWM BUDDSODDI

2013/14		2014/15
£'000		**£'000**
2,816	Ecwiti'r DU	1,219
5,374	Ecwiti tramor	6,448
1,264	Ecwiti preifat	866
99	Is-adeiladwaith	257
4,322	Buddsoddiadau eiddo wedi'u cyfuno	4,097
118	Llog ar adneuon arian parod	106
13,993		**12,993**

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd dri chyfrif banc sy'n cael eu dal fel rhan o Grwp o Gyfrifon Banc Cyngor Gwynedd. Mae'r arian dros ben sy'n cael ei ddal yn y Grwp o Gyfrifon Banc yn cael ei fuddsoddi yn ddyddiol. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae Cyngor Gwynedd yn talu llog i'r Gronfa Bensiwn, sy'n seiliedig ar falansau dyddiol y Gronfa yn ystod y flwyddyn.

Roedd gan y Cyngor adneuon o £4m gyda Banc Heritable, a roddwyd yn nwylo'r gweinyddwyr ym mis Hydref 2008. Yn ystod 2013/14 derbyniwyd ad-daliad o £36,327 gan y Gronfa Bensiwn. Mae'r swm wedi'i gynnwys yn y ffigwr llog ar adneuon arian parod ar gyfer 2013/14 yn y tabl uchod. Nid oedd unrhyw ad-daliadau yn 2014/15. Gweler manylion pellach yn Nodyn 27.

NODYN 15 – TRETH AR INCWM

2013/14		2014/15
£'000		**£'000**
466	Treth atal – ecwiti	687
466		**687**

NODYN 16 – BUDDSODDIADAU

2013/14 £'000		2014/15 £'000
	Asedau buddsoddi	
194,386	Enillion absoliwt	197,323
238,975	Ecwiti	272,050
666,050	Buddsoddiadau wedi'u cyfuno	773,481
116,800	Buddsoddiadau eiddo wedi'u cyfuno	143,288
59,695	Ecwiti preifat	62,546
4,497	Is-adeiladwaith	8,917
1,280,403		**1,457,605**
15,453	Adneuon arian parod	22,082
0	Dyledwyr	420
1,295,856	**Cyfanswm asedau buddsoddi**	**1,480,107**
	Ymrwymiadau buddsoddi	
(308)	Symiau taladwy am bryniadau	(229)
(308)	**Cyfanswm ymrwymiadau buddsoddi**	**(229)**
1,295,548	**Asedau buddsoddi net**	**1,479,878**

Nodyn 16a – Cysoni symudiadau mewn buddsoddiadau a deilliadau

2014/15	Gwerth marchnad ar 1 Ebrill 2014	Prynia-nnau yn ystod y flwyddyn	Gwerthia-nnau yn ystod y flwyddyn	Newid mewn gwerth marchnad yn ystod y flwyddyn	Gwerth marchnad ar 31 Mawrth 2015
	£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Stociau llog sefydlog dychweliad absoliwt	194,386	0	0	2,937	197,323
Ecwiti	238,975	81,252	(84,285)	36,108	272,050
Buddsoddiadau wedi'u cyfuno	666,050	103,237	(89,693)	93,887	773,481
Buddsoddiadau eiddo wedi'u cyfuno	116,800	3,639	(71)	22,920	143,288
Ecwiti preifat / Is-adeiladwaith	64,192	9,657	(7,176)	4,790	71,463
	1,280,403	197,785	(181,225)	160,642	1,457,605
Adneuon arian parod	15,453			63	22,082
Symiau derbyniadwy ar gyfer gwerthiant buddsoddiadau	0				420
Symiau taladwy ar gyfer pryniant buddsoddiadau	(308)				(229)
Ffioedd o fewn cerbyau wedi'u cyfuno				4,128	
Asedau buddsoddi net	**1,295,548**	**197,785**	**(181,225)**	**164,833**	**1,479,878**

2013/14	Gwerth marchnad ar 1 Ebrill 2013	Prynia-nnau yn ystod y flwyddyn	Gwerthia-nnau yn ystod y flwyddyn	Newid mewn gwerth marchnad yn ystod y flwyddyn	Gwerth marchnad ar 31 Mawrth 2014
	£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Stociau llog sefydlog dychweliad absoliwt	157,644	31,000	0	5,742	194,386
Ecwiti	206,697	58,392	(49,222)	23,108	238,975
Buddsoddiadau wedi'u cyfuno	634,387	7,834	(19,413)	43,242	666,050
Buddsoddiadau eiddo wedi'u cyfuno	105,974	1,531	0	9,295	116,800
Ecwiti preifat / Is-adeiladwaith	61,787	16,273	(16,894)	3,026	64,192
	1,166,489	115,030	(85,529)	84,413	1,280,403
Cytundebau arian tramor yn y dyfodol	(58)			11	0
Adneuon arian parod	17,316			(44)	15,453
Symiau derbyniadwy ar gyfer gwerthiannau buddsoddiadau	0				0
Symiau taladwy ar gyfer pryniannau buddsoddiadau	(677)				(308)
Ffioedd o fewn cerbyau wedi'u cyfuno				4,041	
Asedau buddsoddi net	**1,183,070**	**115,030**	**(85,529)**	**88,421**	**1,295,548**

Cynhwysir costau trafodion, fel comisiwn, treth stamp a ffioedd trafodion eraill, yng nghost y pryniant a derbyniadau gwerthiant. Cyfanswm costau trafodion yn ystod y flwyddyn oedd £228,201 (2013/14 £186,342). Yn ogystal â'r costau hyn, rhaid talu costau anuniongyrchol yn sgil y gwasgariad bid-cynnig ar werthu a phrynu buddsoddiadau.

Nodyn 16b – Dadansoddiad o fuddsoddiadau

31 Mawrth 2014 £'000		31 Mawrth 2015 £'000
	Ecwiti	
	Y Deyrnas Unedig	
45,272	Wedi'u dyfynnu	35,517
	Tramor	
193,703	Wedi'u dyfynnu	236,533
	Cronfeydd wedi'u cyfuno	
	Y Deyrnas Unedig	
229,634	Ymddiriedolaethau uned	247,917
	Byd-eang (yn cynnwys y DU)	
194,386	Incwm sefydlog	197,323
231,296	Ymddiriedolaethau uned	379,210
	Tramor	
205,120	Ymddiriedolaethau uned	146,354
116,800	**Ymddiriedolaethau uned eiddo**	143,288
59,695	**Ecwiti preifat**	62,546
4,497	**Is-adeiladwaith**	8,917
1,280,403		**1,457,605**

Buddsoddiadau fesul rheolwr buddsoddi

Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2014 £'000	%		Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2015 £'000	%
427,249	33.0	BlackRock	485,874	32.8
258,421	19.9	Fidelity	313,418	21.2
194,394	15.0	Insight	197,331	13.3
23,395	1.8	Lothbury	27,214	1.8
64,193	5.0	Partners Group	71,463	4.8
12,001	0.9	Threadneedle	14,170	1.0
63,323	4.9	UBS	76,366	5.2
252,572	19.5	Veritas	294,042	19.9
1,295,548	**100.0**		**1,479,878**	**100.0**

Mae'r buddsoddiadau a ganlyn yn cynrychioli mwy na 5% o asedau net y cynllun

Gwerth Marchnad 31 Mawrth 2014 £'000	% cyfanswm y Gronfa %	Gwarantau	Gwerth Marchnad 31 Mawrth 2015 £'000	% cyfanswm y Gronfa
231,295	17.66	Fidelity Institutional Select Global Equity	281,164	18.78
229,633	17.53	BlackRock Asset Management Aquila Life UK Equity Index Fund	247,916	16.56
194,386	14.84	Insight LDI Solution Bonds Plus	197,323	13.18
0	0	BlackRock Asset Management Aquila Life Global Dev Fundamental Fund	98,047	6.55

Nodyn 16c – Benthyca stoc

Mae'r Datganiad o Egwyddorion Buddsoddi (DoEB) yn nodi y caniateir benthyca stoc yn amodol ar ganiatâd penodol. Ar hyn o bryd, nid yw'r gronfa'n benthyca unrhyw stoc.

NODYN 17 – OFFERYNNAU ARIANNOL

Nodyn 17a – Dosbarthiad offerynnau ariannol

Mae polisïau cyfrifo'n disgrifio sut mae gwahanol ddosbarthiadau o asedau offerynnau ariannol yn cael eu mesur a sut mae incwm a chostau, yn cynnwys enillion a cholledion gwerth teg, yn cael eu cydnabod. Mae'r tabl a ganlyn yn dadansoddi'r symiau cario o asedau ag ymrwymiadau ariannol (ac eithrio arian parod) fesul categori a phennawd datganiad asedau net. Ni ail-ddosbarthwyd unrhyw asedau ariannol yn ystod y cyfnod cyfrifo.

Fel ar 31 Mawrth 2014				Fel ar 31 Mawrth 2015		
Wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	**Benthyciadau ac arian a dderbynnir**	**Costau ymrwymiadau ariannol**		**Wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled**	**Benthyciadau ac arian a dderbynnir**	**Costau ymrwymiadau ariannol**
£'000	**£'000**	**£'000**		**£'000**	**£'000**	**£'000**
			Asedau ariannol			
194,386			Gwarantau llog sefydlog	197,323		
238,975			Ecwiti	272,050		
666,049			Buddsoddiadau wedi'u cyfuno	773,481		
116,800			Buddsoddiadau eiddo wedi'u cyfuno	143,288		
59,696			Ecwiti preifat	62,546		
4,497			Isadeiladwaith	8,917		
189	25,959		Arian parod	18	34,095	
	6,755		Dyledwyr		8,701	
1,280,592	**32,714**	**0**		**1,457,623**	**42,796**	**0**
			Ymrwymiadau ariannol			
(308)		(3,452)	Credydwyr	(229)		(2,817)
(308)	**0**	**(3,452)**		**(229)**	**0**	**(2,817)**
1,280,284	**32,714**	**(3,452)**		**1,457,394**	**42,796**	**(2,817)**

Nodyn 17b – Enillion a cholledion net ar offerynau ariannol

31 Mawrth 2014		**31 Mawrth 2015**
Gwerth teg		**Gwerth teg**
£'000		**£'000**
	Asedau ariannol	
84,413	Gwerth teg drwy elw a cholled	160,642
(33)	Benthyciadau a derbyniadau	63
84,380	**Cyfanswm yr asedau ariannol**	**160,705**
	Ymrwymiadau ariannol	
0	Gwerth teg drwy elw a cholled	0
0	Cost ymrwymiadau ariannol	0
0	**Cyfanswm yr ymrwymiadau ariannol**	**0**
84,380	**Asedau ariannol net**	**160,705**

Nodyn 17c – Gwerth teg offerynnau ag ymrwymiadau ariannol

Mae'r tabl isod yn crynhoi gwerth cario'r asedau ariannol a'r ymrwymiadau ariannol fesul dosbarth o offeryn o'i gymharu â'u gwerth teg.

31 Mawrth 2014			31 Mawrth 2015	
Gwerth cario	**Gwerth teg**		**Gwerth cario**	**Gwerth teg**
£'000	**£'000**		**£'000**	**£'000**
		Asedau ariannol		
964,240	1,280,593	Gwerth teg drwy elw a cholled	1,037,989	1,457,624
32,728	32,714	Benthyciadau a derbyniadau	42,795	42,795
996,968	**1,313,307**	**Cyfanswm yr asedau ariannol**	**1,080,784**	**1,500,419**
		Ymrwymiadau ariannol		
(254)	(253)	Gwerth teg drwy elw a cholled	(229)	(229)
(2,325)	(3,508)	Cost ymrwymiadau ariannol	(2,817)	(2,817)
(2,579)	**(3,761)**	**Cyfanswm yr ymrwymiadau ariannol**	**(3,046)**	**(3,046)**
994,389	**1,309,546**	**Asedau ariannol net**	**1,077,738**	**1,497,373**

Nid yw'r Gronfa wedi ymrwymo i unrhyw warantau ariannol sydd angen cyfrifo amdanynt fel offerynnau ariannol.

Nodyn 17d – Prisiad gwerth teg yr offerynnau ariannol sy'n cael eu cario

Mae prisiad yr offerynnau ariannol wedi'i ddosbarthu'n dri lefel, yn unol ag ansawdd a dibynadwyedd y wybodaeth a ddefnyddiwyd i bennu gwerthoedd teg.

Lefel 1

Offerynnau ariannol Lefel 1 yw rhai ble mae eu gwerth teg wedi'i bennu drwy ddefnyddio prisiau wedi'u dyfynnu a heb eu haddasu ar farchnadoedd gweithredol am asedau neu rwymedigaethau cyfwerth. Mae cynhyrchion sydd wedi'u dosbarthu fel rhai Lefel 1 yn cynnwys ecwiti wedi'u dyfynnu, gwarantau sefydlog wedi'u dyfynnu, gwarantau cysylltiedig â mynegai wedi'u dyfynnu ac ymddiriedolaethau uned. Mae'r buddsoddiadau a restrir yn cael eu harddangos am y pris a gynigwyd amdanynt. Mae gwerth y pris a gynigir am y buddsoddiad yn seiliedig ar ddyfyniad marchnad cynigion y farchnad stoc dan sylw.

Lefel 2

Mae offerynnau ariannol Lefel 2 yn rhai ble nad oes prisiau'r farchnad wedi'u dyfynnu ar gael; er enghraifft, pan fo offeryn yn cael ei fasnachu mewn marchnad nad yw'n cael ei hystyried yn un weithredol, neu pan ddefnyddir technegau prisio i bennu gwerth teg a ble mae'r technegau hyn yn defnyddio mewnbwn sy'n seiliedig i raddau helaeth ar ganfyddiadau data'r farchnad.

Lefel 3

Mae offerynnau ariannol Lefel 3 yn rhai ble nad yw o leiaf un mewnbwn a allai gael effaith sylweddol ar brisiad yr offeryn yn seiliedig ar ganfyddiadau data'r farchnad. Gallai offerynnau o'r fath gynnwys buddsoddiadau ecwiti heb eu dyfynnu a chronfa o gronfeydd rhagfantoli, sy'n cael eu prisio gan ddefnyddio technegau prisio amrywiol sy'n gofyn am ddyfarniadau sylweddol wrth bennu rhagdybiaethau priodol.

Mae gwerth y buddsoddiad mewn ecwiti preifat yn seiliedig ar brisiadau a ddarparwyd gan bartneriaid cyffredinol y cronfeydd ecwiti preifat y mae Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi buddsoddi ynddynt. Paratoir y prisiadau hyn yn unol â'r *International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines*, sy'n dilyn egwyddorion prisio'r IFRS ac US GAAP.

Mae'r tabl a ganlyn yn rhoi dadansoddiad o asedau ag ymrwymiadau ariannol y gronfa bensiwn wedi'i grwpio i Lefelau 1 i 3, yn seiliedig ar y lefel sy'n cael ei rhagweld fel gwerth teg.

Nodyn 17d – Prisiad gwerth teg yr offerynnau ariannol sy'n cael eu cario (parhad)

Gwerth ar 31 Mawrth 2015	Pris y farchnad a ddyfynnwyd Lefel 1	Gan ddefnyddio canfyddiadau am y mewnbwn Lefel 2	Gan ddefnyddio mewnbwn sylweddol ble na cheir canfyddiad ohono Lefel 3	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau ariannol				
Asedau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	638,447	747,714	71,463	1,457,624
Benthyciadau a derbyniadau	42,795	0	0	42,795
Cyfanswm yr asedau ariannol	**681,242**	**747,714**	**71,463**	**1,500,419**
Ymrwymiadau ariannol				
Ymrwymiadau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	0	(229)	0	(229)
Costau ymrwymiadau ariannol	(2,817)	0	0	(2,817)
Cyfanswm yr ymrwymiadau ariannol	**(2,817)**	**(229)**	**0**	**(3,046)**
Asedau ariannol net	**678,425**	**747,485**	**71,463**	**1,497,373**

Gwerth ar 31 Mawrth 2014	Pris y farchnad a ddyfynnwyd Lefel 1	Gan ddefnyddio canfyddiadau am y mewnbwn Lefel 2	Gan ddefnyddio mewnbwn sylweddol ble na cheir canfyddiad ohono Lefel 3	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau ariannol				
Asedau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	556,347	660,053	64,193	1,280,593
Benthyciadau a derbyniadau	32,714	0	0	32,714
Cyfanswm yr asedau ariannol	**589,061**	**660,053**	**64,193**	**1,313,307**
Ymrwymiadau ariannol				
Ymrwymiadau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	0	(253)	0	(253)
Costau ymrwymiadau ariannol	(3,508)	0	0	(3,508)
Cyfanswm yr ymrwymiadau Ariannol	**(3,508)**	**(253)**	**0**	**(3,761)**
Asedau ariannol net	**585,553**	**659,800**	**64,193**	**1,309,546**

NODYN 18 – NATUR A GRADDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL

Risg a rheoli risg

Prif risg hirdymor y Gronfa yw y bydd asedau'r Gronfa'n annigonol i ymdrin â'i hymrwymiadau (h.y. y buddion a gafodd eu haddo i aelodau sy'n daladwy). Felly, nod rheoli risg buddsoddi yw lleihau'r risg o weld gostyngiad cyffredinol yng ngwerth y Gronfa a gwneud y mwyaf o'r cyfle i wneud enillion ar draws portffolio'r Gronfa yn ei gyfanrwydd. Mae'r Gronfa'n cyflawni hyn drwy amrywio'i asedau fel ei fod yn cadw lefel risg y farchnad y mae'n agored iddo ar lefel dderbyniol. Yn ogystal, mae'r Gronfa'n rheoli ei risg o hylifedd i sicrhau bod digon o hylifedd ar gael i fodloni llif arian rhagweladwy'r Gronfa. Mae'r Cyngor yn rheoli'r risgiau buddsoddi hyn fel rhan o'i raglen gyffredinol i reoli risg y gronfa bensiwn.

Y pwyllgor pensiynau sy'n gyfrifol am strategaeth rheoli risg y Gronfa. Mae rhaglen reoli risg gyffredinol y Gronfa Bensiwn yn canolbwyntio ar ba mor anwadal yw'r marchnadoedd ariannol ac yn ceisio isafu'r effeithiau andwyol posib ar yr adnoddau sydd ar gael i dalu pensiynau. Mae'r Datganiad Strategaeth Gyllido a gynhyrchwyd gan yr Awdurdod Gweinyddu ar y cyd ag Actiwari'r Gronfa, yn nodi sut bydd hydaledd a risg yn cael eu rheoli mewn perthynas ag ymrwymiadau. Mae'r Awdurdod Gweinyddu wedi cynhyrchu'r Datganiad Strategaeth Gyllido hwn gan roi ystyriaeth gyffredinol i lefel y risg yn y polisi buddsoddi sydd wedi'i nodi yn y Datganiad Egwyddorion Buddsoddi a gyhoeddwyd dan Reoliad 12 Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009 (y Rheoliadau Buddsoddi) a'r polisi cyllido sydd wedi'i nodi yn y Datganiad hwn. Bydd yr Awdurdod Gweinyddu'n parhau i adolygu'r ddwy ddogfen i sicrhau bod y proffil risg cyffredinol yn parhau'n briodol.

a) Risg y farchnad

Risg y farchnad yw'r risg o golledion yn sgil amrywiad ym mhrisiau ecwiti a nwyddau, llog, cyfraddau cyfnewid arian tramor a gwasgariad credyd. Mae'r Gronfa'n agored i risg y farchnad yn sgil ei weithgareddau buddsoddi, yn enwedig drwy'r ecwiti mae'n eu dal. Mae lefel y risg yn dibynnu ar amgylchiadau'r farchnad, disgwyliadau o ran prisiau yn y dyfodol, newidiadau mewn enillion a'r gymysgedd o asedau.

Nod strategaeth rheoli risg y Gronfa yw adnabod a rheoli risgiau'r farchnad i'r Gronfa o fewn paramedrau derbyniol, tra gwneud y mwyaf o'r enillion a geir wrth gymryd risg.

Yn gyffredinol, rheolir anweddolrwydd gormodol yn risg y farchnad drwy amrywio'r portffolio yn ddaearyddol ac o ran sectorau diwydiant a gwarantau unigol. I leihau risg y farchnad, mae'r Cyngor a'i ymgynghorwyr buddsoddi'n monitro cyflwr y farchnad a dadansoddiadau meincnod yn briodol.

Mae'r Gronfa'n rheoli'r risgiau hyn mewn dwy ffordd:

- mae pa mor agored yw'r Gronfa i risg y farchnad yn cael ei fonitro drwy ddadansoddi ffactorau risg i sicrhau bod y risg yn parhau o fewn lefelau goddefol
- mae pa mor agored yw'r Gronfa i risgiau penodol yn cael ei gyfyngu drwy bennu risgiau penodol goddefol ar gyfer buddsoddiadau unigol.

Risg prisiau eraill

Mae risg prisiau eraill yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth offeryn ariannol yn amrywio o ganlyniad i newid ym mhris y farchnad (ac eithrio'r risgiau sy'n codi o risg cyfradd llog neu risg cyfradd cyfnewid arian tramor), boed y newidiadau'n cael eu hachosi gan ffactorau sy'n benodol i'r offeryn unigol neu'r sawl a'i cyflwynodd neu ffactorau sy'n effeithio ar bob offeryn o'r fath yn y farchnad.

Mae'r Gronfa'n agored i risg prisiau cyfranddaliadau a deilliadau. Mae hyn yn codi o fuddsoddiadau a ddelir gan y Gronfa ble bo ansicrwydd ynghylch eu pris yn y dyfodol. Mae pob buddsoddiad gwarantau yn cyflwyno risg o golli cyfalaf. Ac eithrio cyfranddaliadau a werthir am bris is, pennir y risg fwyaf sy'n deillio o offerynnau ariannol gan werth teg yr offerynnau ariannol. Mae'r colledion posib yn sgil cyfranddaliadau a werthir am bris is yn anghyfyngedig.

Mae rheolwyr buddsoddi'r Gronfa'n lliniaru'r perygl pris hwn trwy amrywio a dewis gwarantau a theclynnau ariannol eraill sy'n cael eu monitro gan y cyngor i sicrhau ei fod o fewn y cyfyngiadau a nodir yn strategaeth y Gronfa fuddsoddi.

Risg prisiau eraill – dadansoddiad sensitifrwydd

Yn dilyn dadansoddiad o ddata hanesyddol a'r enillion ar fuddsoddiadau a ddisgwylir yn ystod y flwyddyn ariannol, mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr dadansoddi buddsoddi'r Gronfa, mae'r Cyngor wedi pennu bod y newidiadau a ganlyn yn risg pris y farchnad yn rhesymol bosib ar gyfer cyfnod adrodd 2015/16.

NODYN 18 – NATUR A GRADDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Gan ddilyn dadansoddiad o ddata hanesyddol ar enillion ar fuddsoddiadau, mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi analytig y Gronfa, mae newidiadau pris posib wedi cael eu pennu ar gyfer y gwahanol gategorïau o asedau sy'n cael ei ddal gan y Gronfa. Mae'r cyfraddau i'w defnyddio ar gyfer categorïau asedau'r Gronfa fel a ganlyn:

Math o ased	Newid posib yn y farchnad (+/-) 31 Mawrth 2014 %	31 Mawrth 2015 %
Ecwiti	11.6	8.7
Incwm sefydlog	1.3	1.0
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat)	6.2	5.9
Eiddo	2.4	3.2
Arian	0.0	0.0

Mae'r anweddolrwydd a nodir uchod yn gyson ag un gwyriad safonol yn newid gwerth yr asedau dros y tair blynedd ddiweddaraf. Mae'r dadansoddiad yn tybio bod pob newidyn arall, yn enwedig cyfraddau cyfnewid arian tramor a chyfraddau llog, yn parhau'r un fath.

Pe byddai pris buddsoddiadau'r Gronfa ar y farchnad wedi cynyddu/gostwng yn unol â'r uchod, byddai'r newid ym mhris y farchnad yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion wedi bod fel a ganlyn:

Math o ased	Gwerth fel ar 31 Mawrth 2015 £'000	Canran newid %	Gwerth ar ôl cynnydd £'000	Gwerth ar ôl gostyngiad £'000
Ecwiti	1,045,531	8.7	1,136,597	954,465
Ymddiriedolaethau incwm sefydlog	197,323	1.0	199,375	195,271
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat)	71,463	5.9	75,679	67,247
Eiddo	143,288	3.2	147,830	138,746
Arian	34,112	0.0	34,115	34,109
Cyfanswm asedau sydd ar gael i dalu buddion	**1,491,717**		**1,593,596**	**1,389,838**

Math o ased	Gwerth fel ar 31 Mawrth 2014 £'000	Canran newid %	Gwerth ar ôl cynnydd £'000	Gwerth ar ôl gostyngiad £'000
Ecwiti	905,024	11.6	1,009,826	800,222
Ymddiriedolaethau incwm sefydlog	194,386	1.3	196,913	191,859
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat)	64,193	6.2	68,154	60,232
Eiddo	116,800	2.4	119,615	113,985
Arian	25,839	0.0	25,844	25,834
Cyfanswm asedau sydd ar gael i dalu buddion	**1,306,242**		**1,420,352**	**1,192,132**

Risg cyfraddau llog

Mae'r Gronfa'n buddsoddi mewn asedau ariannol yn bennaf er mwyn cael enillion ar fuddsoddiadau. Mae'r buddsoddiadau hyn yn agored i risgiau cyfraddau llog, sy'n cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg llif arian offeryn ariannol yn y dyfodol yn amrywio yn sgil newidiadau yng nghyfraddau llog y farchnad.

Mae cyfradd llog y Gronfa'n cael ei monitro'n gyson, yn unol â strategaeth rheoli risg y Gronfa, yn cynnwys monitro pa mor agored ydyw i'r cyfraddau llog ac asesiad o'r gwir gyfraddau llog yn erbyn y meincnodau perthnasol.

Gweler pa mor agored yn uniongyrchol yw'r Gronfa i newidiadau mewn cyfraddau llog fel ar 31 Mawrth 2015 a 31 Mawrth 2014 isod. Mae'r ffigyrau isod yn cyflwyno'r gyfradd llog yn seiliedig ar werth teg yr asedau ariannol gwaelodol:

NODYN 18 – NATUR A GRADDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Math o ased	Fel ar 31 Mawrth 2014	Fel ar 31 Mawrth 2015
	£'000	£'000
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth	10,695	12,031
Balansau arian parod	15,452	22,082
Gwarantau llog sefydlog	194,386	197,323
Cyfanswm	**220,533**	**231,436**

Dadansoddiad sensitifrwydd risg cyfraddau llog

Mae'r Cyngor yn cydnabod y gall cyfraddau llog amrywio ac effeithio ar incwm i'r Gronfa a gwerth yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion. Mae newid 1% mewn cyfraddau llog yn gyson â lefel y sensitifrwydd a ddefnyddiwyd fel rhan o strategaeth rheoli risg y Gronfa. Mae'r dadansoddiad isod yn rhagdybio bod pob newidyn arall, yn enwedig cyfraddau cyfnewid, yn parhau'n gyson, ac mae'n dangos yr effaith yn ystod y flwyddyn ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion o newid o +/- 1% mewn cyfraddau llog:

Math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2015	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		+1%	-1%
	£'000	£'000	£'000
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb	12,031	120	(120)
Balansau arian parod	22,082	221	(221)
Gwarantau llog sefydlog*	197,323	(1,460)	1,460
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	**231,436**	**(1,119)**	**1,119**

* Nid yw newid 1% ar gyfradd llog yn cael effaith uniongyrchol ar warantau llog sefydlog ond mae'n cael effaith rhannol fel y cyfrifir yn y tablau uchod.

Math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2014	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		+1%	-1%
	£'000	£'000	£'000
Arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth	10,695	107	(107)
Balansau arian parod	15,452	155	(155)
Gwarantau llog sefydlog*	194,386	(1,108)	1,108
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	**220,533**	**(846)**	**846**

* Nid yw newid 1% ar gyfradd llog yn cael effaith uniongyrchol ar warantau llog sefydlog ond mae'n cael effaith rhannol fel y cyfrifir yn y tablau uchod.

Yr effaith y byddai newid 1% mewn cyfraddau llog yn cael ar llog a dderbynir yn miniol gan bod y cyfradd llog cyfartaledd a derbyniwyd ar arian yn ystod y flwyddyn oedd 0.7% sef cyfanswm llog o £103,645 am y flwyddyn.

Nid yw cynnydd 1% mewn cyfraddau llog yn effeithio'r llog a dderbynir ar waranau llog sefydlog ond byddai'n lleihau'r gwerth teg, fel y dangosir yn y tablau uchod. Nid yw newidiadau mewn cyfraddau llog yn effeithio y gwerth arian / arian a'u cyffelyb ond byddai'n effaithio'r llog a dderbynir ar y balansau. Mae newidiadau i werth teg yr asedau ac incwm a dderbynnir o fuddsoddiadau yn cael effaith ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion ond fel y nodir uchod nad yw'n cael effaith sylweddol ar y Gronfa.

Risg arian tramor

Mae risg arian yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg llif arian offeryn ariannol yn y dyfodol yn amrywio yn sgil newidiadau yng nghyfraddau cyfnewid arian tramor. Mae'r Gronfa'n agored i risg arian ar offerynnau ariannol sy'n cael eu cynrychioli mewn unrhyw arian ac eithrio arian swyddogaethol y Gronfa (£UK). Mae'r Gronfa'n dal asedau sy'n cael eu cynrychioli mewn arian ac eithrio £UK.

Mae gan y Gronfa ymrwymiadau ecwiti preifat ac is-adeiladwaith mewn arian tramor, (€164miliwn a $45miliwn). Mae'r ymrwymiadau hyn yn cael eu tynnu i lawr ar gais y rheolwr buddsoddi dros nifer o flynyddoedd. Gweler yr ymrwymiadau cyfredol sy'n aros yn Nodyn 25. Y risg dan sylw yw y bydd y bunt yn wan o'i chymharu â'r ddoler a'r ewro pan fydd yr ymrwymiadau'n cael eu tynnu i lawr ac y bydd yn cryfhau pan fo'r Gronfa wedi'i chyllido'n llawn.

NODYN 18 – NATUR A GRADDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae'r Gronfa wedi bod yn ariannu'r ymrwymiadau ers 2005 felly mae'r ymrwymiadau wedi'i gydbwyso dros gyfnod maith o amser.

Mae cyfradd cyfnewid arian y Gronfa'n cael ei gyfrifo ar sail anweddolrwydd yr arian tramor fyddai'n effeithio ar werth y buddsoddiadau ac unrhyw arian fyddai'n cael ei ddal yn yr arian tramor hynny.

Mae'r tabl a ganlyn yn crynhoi pa mor agored yw'r Gronfa i newidiadau mewn arian fel ar 31 Mawrth 2015 ac fel ar ddiwedd y cyfnod blaenorol:

Agored i newidiadau mewn arian – math o ased	**Fel ar 31 Mawrth 2014 £'000**	**Fel ar 31 Mawrth 2015 £'000**
Ecwiti tramor a byd-eang	630,118	762,098
Incwm Sefydlog byd-eang	194,386	197,324
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat ac isadeiladedd)	64,193	71,463
Eiddo tramor	3,276	2,925
Arian dramor	189	208
Cyfanswm yr asedau tramor	**892,162**	**1,034,018**

Risg arian tramor – dadansoddiad sensitifrwydd

Yn dilyn dadansoddi data hanesyddol mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi analytig y Gronfa, mae'r anweddolrwydd sy'n gysylltiedig â newidiadau mewn cyfraddau cyfnewid arian tramor wedi cael eu cyfrifo wrth ddefnyddio anweddolrwydd hanesyddol yr arian tramor a'r symiau cymharol ym muddsoddiadau'r Gronfa.

Ystyrir bod newid o 5.5% yn yr arian tramor yn rhesymol yn seiliedig ar ddadansoddiad ymgynghorwyr buddsoddi analytig y Gronfa o newidiadau hanesyddol hirdymor yn y cyfraddau cyfnewid ar ddiwedd y mis dros gyfnod treigl o 36 mis hyd at 31 Mawrth 2015. Y canran cyfatebol ar gyfer y flwyddyn yn diweddu ar 31 Mawrth 2014 oedd 5.2%. Mae'r dadansoddiad yn tybio bod pob newidyn arall, yn enwedig cyfraddau llog, yn parhau'n gyson.

Mae'r tablau isod yn dangos dadansoddiad o ddatguddiad y Gronfa at arian tramor unigol fel ar 31 Mawrth 2015 ac ar ddiwedd y flwyddyn ariannol cynt:

Datguddiad i arian tramor - fesul arian tramor	**Gwerth ar 31 Mawrth 2015 £'000**	**Newid %**	**Gwerth ar gynnydd £'000**	**Gwerth ar leihad £'000**
Doler Awstralia	16,171	8.9	17,606	14,737
Real Brasil	2,238	11.7	2,500	1,976
EWRO	113,863	6.2	120,865	106,860
Doler Hong Kong	1,232	7.7	1,327	1,137
Rand De Afrika	6,588	10.7	7,294	5,881
Krona Sweden	6,749	7.3	7,242	6,256
Ffranc Swistir	20,341	9.3	22,241	18,441
Doler UD	143,949	7.8	155,150	132,747
Buddsoddiadau wedi'u cyfuno				
Basged byd-eang	576,534	5.6	608,867	544,200
Basged byd-eang heb DU	114,099	6.1	121,043	107,155
Basged marchnadoedd allddod	32,255	6.8	34,447	30,063
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	**1,034,019**	**5.5**	**1,090,944**	**977,092**

* Mae'r % newid ar gyfer arian dramor yn ei chyfanrwydd yn y tabl uchod yn cynnwys effaith cydberthyniad dros yr arian tramor gwaelodol

NODYN 18 – NATUR A GRADDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Datguddiad i Arian Tramor - fesul arian tramor	Gwerth ar 31 Mawrth 2014	Newid	Gwerth ar gynnydd	Gwerth ar leihad
	£'000	%	£'000	£'000
Doler Awstralia	12,958	9.8	14,227	11,687
Real Brasil	5,543	12.7	6,247	4,840
EWRO	91,180	6.3	96,933	85,426
Doler Hong Kong	8,320	8.0	8,984	7,656
Rand De Afrika	7,290	11.3	8,114	6,465
Krona Sweden	6,701	7.0	7,172	6,230
Ffranc Swistir	9,897	7.4	10,631	9,163
Doler UD	119,472	8.1	129,114	109,831
Buddsoddiadau wedi'u cyfuno				
Basged byd-eang	425,681	5.2	447,859	403,503
Basged byd-eang heb DU	177,994	5.7	188,087	167,902
Basged marchnadoedd allddod	27,126	6.4	28,853	25,398
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	**892,162**	**5.2**	**938,366**	**845,958**

Mae'r % newid ar gyfer arian dramor yn ei chyfanrwydd yn y tabl uchod yn cynnwys effaith cydberthyniad dros yr arian tramor gwaelodol

Agored i newidiadau mewn arian tramor – math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2015	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		Gwerth ar gynnydd	Gwerth ar leihad
	£'000	£'000	£'000
Ecwiti tramor a byd-eang	762,099	804,053	720,142
Incwm Sefydlog byd-eang	197,324	208,187	186,460
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat ac isadeiladwaith)	71,463	75,398	67,529
Eiddo tramor	2,925	3,086	2,764
Arian tramor	208	220	197
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	**1,034,019**	**1,090,944**	**977,092**

Agored i newidiadau mewn arian tramor – math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2014	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		Gwerth ar gynnydd	Gwerth ar leihad
	£'000	£'000	£'000
Ecwiti tramor a Byd-eang	630,118	662,751	597,485
Incwm Sefydlog Byd-eang	194,386	204,453	184,319
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat ac isadeiladwaith)	64,193	67,517	60,869
Eiddo tramor	3,276	3,446	3,106
Arian dramor	189	199	179
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	**892,162**	**938,366**	**845,958**

b) Risg credyd

Mae risg credyd yn cynrychioli'r risg y bydd gwrthbarti i drafodion neu offeryn ariannol yn methu â gwireddu goblygiad ac yn creu colled ariannol i'r Gronfa o ganlyniad i hynny. Yn gyffredinol, mae gwerth buddsoddiadau ar y farchnad yn adlewyrchu asesiad o gredyd wrth eu prisio ac felly darperir ar gyfer y risg o golled yng ngwerth cario asedau ariannol ag ymrwymiadau'r Gronfa.

NODYN 18 – NATUR A GRADDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Yn ei hanfod, mae portffolio buddsoddi cyfan y Gronfa'n agored i beth risg credyd, ac eithrio o ran y deilliadau, pan fo'r risg yn gyfwerth â gwerth marchnad net deilliad positif. Fodd bynnag, mae dewis gwrthbartïon, broceriaid a sefydliadau ariannol o ansawdd uchel yn isafu'r risg credyd a allai godi yn sgil methiant i setlo trafodion yn brydlon.

Gweler isod meincnod ar gyfer y ganran o'r cronfeydd a ddelir gan y rheolwyr buddsoddi:

Rheolwr Buddsoddi	Canran o'r Portffolio
BlackRock	29.5%
Fidelity	19.0%
Insight	15.0%
Partners Group	7.5%
Eiddo (UBS, Threadneedle, Lothbury, BlackRock)	10.0%
Veritas	19.0%

Mae'r holl fuddsoddiadau a ddelir gan reolwyr buddsoddi'n cael eu dal yn enw'r Gronfa Bensiwn felly, os yw'r rheolwr buddsoddi'n methu, nid yw buddsoddiadau'r Gronfa yn cael eu cyfrif yn rhan o'i asedau.

Cynrychiolir risg credyd contract gan y taliad net neu'r enillion sy'n aros, ynghyd â chost adennill y sefyllfa ddeilliadol pan fo gwrthbarti'n diffygdalu. Mae'r risg weddilliol yn fân yn sgil yr amrywiol bolisïau yswiriant a ddelir i ymdrin â gwrthbartïon sy'n diffygdalu.

Mae'r risg credyd ar gontractau deilliadol dros y cownter yn cael ei isafu gan fod gwrthbartïon yn gyfryngwyr ariannol cydnabyddedig sydd â statws credyd derbyniol sydd wedi'i bennu gan asiantaeth statws credyd cydnabyddedig.

Er mwyn uchafu'r dychweliadau o Fuddsoddiadau Tymor Byr ac Adnau Arian, mae'r cyngor yn buddsoddi unrhyw arian gwarged dros dro yn ei gyfrifon banc gydag unrhyw arian gwarged dros ben yng nghyfrifon banc y Gronfa Bensiwn. Telir rhaniad priodol o'r llog a enillir i'r Gronfa Bensiwn a rhennir unrhyw golledion wrth fuddsoddi ar sail yr un gyfran. Oherwydd natur y trefniadau banc nid yw unrhyw arian gwarged yng nghyfrifon banc y gronfa Bensiwn yn cael ei drosglwyddo i gyfrifon banc y Cyngor. Am fod y buddsoddiadau tymor byr yn cael eu gwneud mewn enw Cyngor Gwynedd maent yn dangos yn llawn ar fantolen y Cyngor. Elfen y Gronfa Bensiwn o'r buddsoddiadau tymor byr a'r adnau arian ar 31 Mawrth 2015 oedd £12.0m (£12.1m ar 31 Mawrth 2014).

Ni adneuir arian mewn banciau a sefydliadau ariannol oni bai eu bod yn cael eu graddio o ran statws credyd yn annibynnol, a'u bod yn bodloni meini prawf credyd y Cyngor. Yn ogystal, mae'r Cyngor wedi gosod cyfyngiadau ar y ganran uchaf o adneuon y gellir eu gwneud mewn unrhyw ddosbarth o sefydliad ariannol penodol. Hefyd, mae'r Cyngor yn buddsoddi canran a gytunwyd o gronfeydd yn y marchnadoedd arian er mwyn cael buddsoddiadau amrywiol. Mae'r cronfeydd marchnad arian a ddewiswyd oll wedi derbyn statws credyd AAA gan asiantaeth statws credyd arweiniol. Cred y Cyngor ei fod wedi rheoli pa mor agored ydyw i risg credyd a dim ond un profiad o ddiffygdalu neu adneuon nad oes modd eu hadennill sydd ganddo, sef pan roddwyd Banc Heritable yn nwylo'r gweinyddwyr yn 2008. Gweler manylion llawn yn Nodyn 27.

Nid yw cyflogwyr y Gronfa'n cael eu hasesu ar hyn o bryd ar gyfer eu statws credyd neu ar gyfer y cyfyngiadau credyd unigol sydd wedi'u gosod. Mae risg yn bodoli na ellir casglu cyfraniadau gan gyflogwyr ble nad oes ganddynt unrhyw aelodau sy'n cyfrannu (e.e. y risg sy'n gysylltiedig â chyflogwyr gyda nifer fechan o aelodau sy'n dewis peidio â chyfrannu), felly mae'r Awdurdod Gweinyddu'n monitro newidiadau mewn aelodaeth bob blwyddyn.

Bydd angen i gyflogwyr newydd sy'n dod yn rhan o'r Gronfa gytuno i ddarparu bond neu gael gwarant i arbed y risg o golledion ariannol i'r Gronfa yn y dyfodol pe na fyddai'r cyflogwr dan sylw'n medru bodloni ei hymrwymiadau pensiwn pe byddai'n ymadael â'r Gronfa. Fel y dangosir yn Nodyn 26 mae tri chyflogwr wedi darparu bondiau. Bydd unrhyw ymrwymiadau ar y Gronfa yn y dyfodol o ganlyniad i gyflogwr yn ymadael yn cael eu cario gan y Gronfa a'u rhannu dros yr holl gyflogwyr. Gwneir hyn i sicrhau bod y cyfnodau a'r symiau adfer actiwaraidd yn cael eu cadw ar lefel y gall cyflogwyr llai ymdopi â hi.

Mae'r risg wedi cynyddu yn sgil dyfarniad cyfreithiol diweddar, fydd o bosib yn pennu na ellir codi cyfraniadau ar gyflogwyr nad oes ganddynt aelodau sy'n cyfrannu dan Reoliadau Gweinyddu'r CPLlL. Fodd bynnag, nid yw'r dyfarniad hwn yn effeithio ar allu'r Gronfa i gasglu cyfraniadau yn dilyn prisiad ymadael dan Reoliad 38(2). Gellir rhoi

cyfarwyddyd i'r Actiwari ystyried adolygu'r cyfraddau a'r dystysgrif Addasiadau i gynyddu cyfraniadau cyflogwr dan Reoliad 38 Rheoliadau CPLIL (Gweinyddu) 2008, rhwng y prisiad a gynhelir bob tair blynedd.

c) Risg hylifedd
Mae'r risg hylifedd yn cynrychioli'r risg na fydd modd i'r Gronfa fodloni ei oblygiadau ariannol wrth iddynt ddod yn ddyledus. Felly, mae'r Cyngor yn cymryd camau i sicrhau bod gan y gronfa bensiwn ddigon o adnoddau arian parod i fodloni ei hymrwymiadau. Bydd hyn yn hynod wir am arian parod o'r mandadau cydweddu arian parod o'r brif strategaeth fuddsoddi i fodloni'r costau talu pensiynwyr; ac arian parod i fodloni ymrwymiadau buddsoddi.

Mae gan yr Awdurdod Gweinyddol system rheoli llif arian gynhwysfawr sy'n ceisio sicrhau bod arian parod ar gael pe bai ei angen. Yn ogystal, mae'r cyfraniadau cyfredol a dderbynnir gan gyflogwyr ac aelodau yn cyfrannu'n llawer mwy na'r hyn a delir allan mewn buddion. Buddsoddir yr arian parod dros ben ac ni ellir ei dalu'n ôl i gyflogwyr. Mae Actiwari'r Gronfa yn sefydlu'r cyfraniadau y dylid eu talu fel y gellir bodloni holl rwymedigaethau'r dyfodol.

Nid oes unrhyw gyfyngiad ar y swm y gall cyfrif banc y Gronfa Bensiwn ei ddal. Dylai'r symiau a ddelir yn y cyfrif hwn fodloni anghenion hylifedd arferol y Gronfa. Mae unrhyw arian dros ben dros dro yn cael ei fuddsoddi gan yr Awdurdod Gweinyddol yn unol â'r Datganiad Strategaeth Rheoli y Trysorlys er mwyn darparu incwm ychwanegol i'r Gronfa Bensiwn. Buddsoddir arian parod dros ben yn unol â'r Datganiad Egwyddorion Buddsoddi.

Yn ogystal, mae gan y Gronfa fynediad at gyfleuster gorddrafft trwy drefniadau cyfrifon banc grwp yr Awdurdod Gweinyddol. Dim ond i fodloni gwahaniaethau amseru tymor byr ar daliadau pensiwn y defnyddir y cyfleuster hwn. Gan mai benthyciadau byrdymor eu natur yw'r rhain, ystyrir bod pa mor agored i risg credyd yw'r Gronfa yn hyn o beth yn ddibwys.

Mae'r Gronfa'n diffinio asedau hylifol fel asedau y gellir eu trosglwyddo'n arian parod o fewn tri mis. Asedau anhylif yw'r asedau fydd yn cymryd cyfnod hwy na thri mis i'w trosglwyddo'n arian parod. Fel ar 31 Mawrth 2014, roedd gwerth yr asedau anhylif yn £133m, sy'n cynrychioli 8.9% o gyfanswm asedau'r Gronfa (31 Mawrth 2014: £126m, a oedd yn cynrychioli 9.6% o gyfanswm asedau'r Gronfa).

Mae rheolwyr yn paratoi rhagolygon llif arian cyfnodol er mwyn deall a rheoli amseriad llif arian y Gronfa. Mae lefel strategol briodol y balans arian parod i'w ddal yn ffurfio rhan o strategaeth fuddsoddi'r Gronfa.

Mae'r holl rwymedigaethau ariannol ar 31 Mawrth 2015 yn ddyledus o fewn blwyddyn, yn yr un modd ag ar 31 Mawrth 2014.

Risg ail ariannu
Y risg allweddol yw y bydd y Cyngor wedi'i rwymo i ailgyflenwi cyfran sylweddol o offerynnau ariannol ei gronfa bensiwn pan fo cyfraddau llog yn anffafriol. Nid oes gan y Cyngor unrhyw offerynnau ariannol sydd â risg ail ariannu'n rhan o'i strategaethau rheoli trysorlys a buddsoddi.

NODYN 19 – TREFNIADAU CYLLIDO

Yn unol â Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Gweinyddu) 2008, mae actiwari'r Gronfa yn ymgymryd â phrisiad bob tair blynedd er mwyn sefydlu'r gyfradd cyfraniadau i gyflogwyr ar gyfer y tair blynedd i ddod. Cynhaliwyd y prisiad diwethaf fel ar 31 Mawrth 2013.

Disgrifiad o'r Polisi Cyllido
Amlinellir y polisi cyllido yn y Datganiad Strategaeth Gyllido (FSS), dyddiedig mis Mawrth 2015.

Mae elfennau allweddol y polisi cyllido fel a ganlyn:

- sicrhau hydaledd hirdymor y Gronfa (a chyfradd y Gronfa sydd i'w phriodoli i gyflogwyr unigol)
- sicrhau bod digon o arian ar gael i fodloni'r holl rwymedigaethau pensiwn wrth iddynt ddod yn daladwy
- peidio â gosod rhwystrau diangen ar strategaeth fuddsoddi'r Gronfa fel y gall yr Awdurdod Gweinyddu geisio cael yr enillion mwyaf ar fuddsoddiadau (ac felly leihau cost y buddion) am lefel briodol o risg
- cynorthwyo cyflogwyr i adnabod a rheoli ymrwymiadau pensiwn wrth iddynt gronni

NODYN 19 – TREFNIADAU CYLLIDO (parhad)

- isafu'r raddfa o newid byrdymor yn lefel cyfraniadau pob cyflogwr pan fo'r Awdurdod Gweinyddu'n ystyried ei bod yn rhesymol gwneud hynny
- defnyddio mesurau rhesymol i leihau'r risg i gyflogwyr eraill ac yn benodol i'r rhai sy'n talu'r dreth cyngor yn sgil cyflogwr yn diffygdalu ei rwymedigaethau pensiwn
- ymdrin â gwahanol nodweddion y cyflogwyr neu'r grwpiau o gyflogwyr gwahanol cyhyd ag y bo hyn yn ymarferol a chost effeithiol.

Amlinella'r FSS sut mae'r Awdurdod Gweinyddu yn ceisio cydbwyso'r nodau croestynnol o ddiogelu hydaledd y Gronfa a chadw cyfraniadau cyflogwyr yn sefydlog.

O ran cyflogwyr oedd â chyfamod digon cryf yn ôl yr Awdurdod Gweinyddu, mae cyfraniadau wedi cael eu sefydlogi yn is na'r gyfradd ddamcaniaethol sydd ei hangen i sicrhau bod eu cyfran nhw o'r Gronfa yn dychwelyd i gael ei ariannu'n llawn dros 21 mlynedd os yw'r rhagdybiaethau prisio yn cael eu cadarnhau. Defnyddiwyd dull modelu ymrwymiadau-asedau sy'n dangos os caiff y cyfraddau cyfrannu hyn eu talu a bod newidiadau cyfraniadau yn y dyfodol yn cael eu cyfyngu fel y nodir yn y FSS, fod yna siawns gwell na 80% o hyd y bydd y Gronfa yn dychwelyd i ariannu'n llawn dros y 21 mlynedd.

Sefyllfa Gyllido ar adeg y Prisiad Cyllido Ffurfiol Diwethaf
Cynhaliwyd y prisiad actwaraidd mwyaf diweddar dan Reoliad 36 Rheoliadau (Gweinyddol) Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2008 ar 31 Mawrth 2013. Datgelodd y prisiad hwn fod asedau'r Gronfa, oedd wedi'u prisio'n £1,195 miliwn ar 31 Mawrth 2013, yn ddigon i dalu 85% o'r ymrwymiadau (h.y. gwerth cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo) oedd wedi'u cronni hyd at y dyddiad hwnnw. O ganlyniad, y diffyg ym mhrisiad 2013 oedd £210 miliwn.

Y gyfradd gyfraniadau cyffredin ar gyfer y Gronfa gyfan, yn seiliedig ar y lefel gyllido ar 31 Mawrth 2013 yw 18.3% ar gyfer gwasanaeth yn y dyfodol a 5.6% pellach i ariannu diffyg mewn gwasanaeth yn y gorffennol, sy'n rhoi cyfanswm cyfradd o 23.9%. Mae'r gyfradd gyfraniadau cyffredin yn ffigwr damcaniaethol - fel cyfartaledd ar draws y Gronfa gyfan. Pennwyd cyfraniadau unigol cyflogwyr ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2014 hyd at 31 Mawrth 2017 yn unol â pholisi cyllido'r Gronfa fel y nodir yn ei FSS.

Prif Ragdybiaethau Actwaraidd a'r Dull a ddefnyddiwyd i Brisio'r Ymrwymiadau
Disgrifir y manylion llawn am y dulliau a'r rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd yn yr adroddiad prisio, dyddiedig 31 Mawrth 2014.

Dull
Aseswyd yr ymrwymiadau drwy ddefnyddio dull buddion cronedig sy'n ystyried aelodaeth pensiynadwy hyd at y dyddiad prisio, ac yn ystyried cynnydd disgwyliedig mewn cyflog yn y dyfodol, ymddeoliad neu ddyddiad disgwyliedig cynharach o adael aelodaeth pensiynadwy.

Rhagdybiaethau
Dilynwyd dull sy'n gysylltiedig â'r farchnad i brisio'r ymrwymiadau er mwyn sicrhau cysondeb gyda phrisiad o asedau'r Gronfa o'u gwerth ar y farchnad.

Roedd y rhagdybiaethau ariannol allweddol a fabwysiadwyd ar gyfer prisiad 2013 fel a ganlyn:

	% y flwyddyn Nominal	**% y flwyddyn Gwir**
Cyfradd disgownt	4.7	2.2
Cynnydd mewn cyflog*	4.3	1.8
Chwyddiant prisiau / Cynnydd mewn pensiwn	2.5	-

* Tybiaethau ar gyfer codiadau cyflog yw 1% y flwyddyn tan 31 Mawrth 2016 ac yn newid i'r tybiaethau tymor hir wedi hynny.

Y rhagdybiaeth ddemograffig allweddol oedd yr ystyriaeth a roddwyd i hirhoedledd. Mae'r rhagdybiaethau disgwyliad oes a fabwysiadwyd ar gyfer prisiad 31 Mawrth 2013 yn gyfres bwrpasol o *VitaCurves* sydd wedi'u teilwra'n benodol i gyd-fynd â phroffil aelodau'r Gronfa. Mae'r *VitaCurves* hyn yn seiliedig ar ddata a gyflwynwyd gan yr Awdurdod Gweinyddu. Roedd disgwyliad oes yn y dyfodol yn seiliedig ar adolygiad marwolaeth yr actiwari ar gyfer y Gronfa, fel

NODYN 19 – TREFNIADAU CYLLIDO (parhad)

a ganlyn:

Rhagdybiaethau marwolaeth yn 65 mlwydd oed	Gwryw Blynyddoedd	Benyw Blynyddoedd
Pensiynwyr cyfredol	22.0	24.0
Pensiynwyr y dyfodol (tybir eu bod yn 45 mlwydd oed ar hyn o bryd)	24.4	26.6

Profiad yn ystod y Cyfnod ers mis Ebrill 2013

Mae gwir ddychweliadau ar fondiau wedi disgyn yn sylweddol (sydd yn arwain at werth ymrwymiadau uwch), ond yr effaith ond yn cael ei digolledi'n rhannol gan y dychweliadau cryf ar asedau. Mae'n debyg bod y lefelau cyllido cyflawn yn wedi aros tua'r un faint, ond bydd cost ariannol y diffygion wedi cynyddu dros y cyfnod hwn gan fod gwerth yr asedau a'r ymrwymiadau wedi cynyddu mewn maint.

Cynhelir prisiad actiwaraidd nesaf fel ar 31 Mawrth 2016. Adolygir y Datganiad Strategaeth Cyllido ar yr un adeg.

NODYN 20 – GWERTH CYFREDOL ACTIWARAIDD Y BUDDION YMDDEOL SYDD WEDI'U HADDO

Yn ogystal â'r prisiad cyllido bob tair blynedd, mae'r actiwari hefyd yn cynnal prisiad o rwymedigaethau'r Gronfa bensiwn, yn seiliedig ar IAS19 bob blwyddyn gan ddefnyddio'r un data sylfaenol â'r prisiad cyllido wedi'i dynnu ymlaen i'r flwyddyn ariannol gyfredol, gan ystyried y newidiadau yn niferoedd yr aelodau a diweddaru rhagdybiaethau ar gyfer y flwyddyn gyfredol. Nid yw'r gwerthusiad yn cael ei ymgymryd yn yr un modd â ddefnyddir ar gyfer gosod cyfraddau cyfrannu i'r Gronfa, a nid yw cyfrifon y Gronfa yn ystyried rhwymedigaethau talu pensiynau na buddion eraill yn y dyfodol.

Er mwyn asesu gwerth y buddion yn seiliedig ar hyn, mae'r actiwari wedi diweddaru'r rhagdybiaethau actiwaraidd (gweler isod) o'r rhai a ddefnyddir er dibenion cyllido (gweler Nodyn 19) a hefyd mae wedi'u defnyddio i ddarparu'r adroddiadau IAS19 a FRS17 ar gyfer cyflogwyr unigol yn y Gronfa. Yn ogystal, mae'r actiwari wedi prisio buddion salwch a marwolaeth yn unol ag IAS19.

Roedd gwerth cyfredol actiwaraidd y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo ar 31 Mawrth 2015 yn £2,114m (£1,747m ar 31 Mawrth 2014).

Fel y nodir uchod mae'r ymrwymiadau uchod wedi'u cyfrifo'n seiliedig ar IAS19 ac felly maent yn wahanol i ganlyniadau'r prisiad cyllido bob tair blynedd a gynhaliwyd yn 2013 (gweler Nodyn 19) gan fod IAS 19 yn nodi cyfradd ddisgownt yn hytrach na chyfradd sy'n adlewyrchu cyfraddau'r farchnad.

Y rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd

Defnyddiwyd y tybiaethau ariannol sydd yn cael eu mabwysiadau ar gyfer adroddiad IAS19 yr Awdurdod Gweinyddol fel y ganlyn:

Rhagdybiaeth	31 Mawrth 2014 %	31 Mawrth 2015 %
Chwyddiant / cyfradd cynnydd mewn pensiwn	2.8	2.4
Cyfradd cynnydd mewn cyflog*	4.6	4.3
Cyfradd ddisgownt	4.3	3.2

* Tybir cynnydd cyflog 1% y.f. hyd at 31 Mawrth 2016 yn dychwelyd i'r gyfradd tymor hir wedyn.

Defnyddiwyd yr un dybiaeth hirhoedledd fel ar gyfer asesu'r sefyllfa cyllido fel a dangosir yn Nodyn 19 uchod.

Mae'r rhagdybiaeth cymudiad yn caniatáu i bensiynwyr y dyfodol dewis cyfnewid pensiwn am arian parod di-dreth ychwanegol o hyd at 50% o gyfyngiadau Cyllid a Thollau EM am wasanaeth hyd at 31 Mawrth 2008 a 75% o gyfyngiadau Cyllid a Thollau EM am wasanaeth o 1 Ebrill 2008.

NODYN 21 – ASEDAU CYFREDOL

2013/14 £'000		2014/15 £'000
1,119	Cyfraniadau sy'n ddyledus – gweithwyr	1,173
3,861	Cyfraniadau sy'n ddyledus – cyflogwyr	4,023
0	Gwerthoedd trosglwyddo a dderbynnir (rhai sy'n ymuno)	24
1,775	Amrywiol ddyledwyr	3,061
6,755	**Cyfanswm dyledwyr**	**8,281**
10,695	Arian	12,031
17,450	**Cyfanswm**	**20,312**

Dadansoddiad o ddyledwyr

2013/14 £'000		2014/15 £'000
2,116	Cyngor Gwynedd	2,458
955	Cyrff llywodraeth ganolog	1,326
2,564	Awdurdodau lleol eraill	2,795
3	Cyrff GIG	3
1,117	Endidau ac unigolion eraill	1,699
6,755	**Cyfanswm**	**8,281**

NODYN 22 – YMRWYMIADAU CYFREDOL

2013/14 £'000		2014/15 £'000
1,904	Amrywiol gredydwyr	1,944
0	Gwerthoedd trosglwyddo sy'n daladwy (rhai sy'n ymadael)	10
1,548	Buddion sy'n daladwy	863
3,452	**Cyfanswm**	**2,817**

Dadansoddiad o gredydwyr

2013/14 £'000		2014/15 £'000
1,126	Cyngor Gwynedd	1,174
22	Cyrff llywodraeth ganolog	33
0	Cyrff GIG	10
2,304	Endidau ac unigolion eraill	1,600
3,452	**Cyfanswm**	**2,817**

NODYN 23 – CYFRANIADAU GWIRFODDOL YCHWANEGOL (AVC)

Mae gwerth y cronfeydd ar y farchnad wedi'i nodi isod:

	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2014 £'000	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2015 £'000
Clerical Medical	2,792	2,678
Equitable Life	380	269
Standard Life	214	233
Cyfanswm	**3,386**	**3,180**

Talwyd cyfraniadau AVC yn uniongyrchol i'r tri rheolwr fel a ganlyn:

	2013 / 2014 £'000	2014 / 2015 £'000
Clerical Medical	331	508
Equitable Life	0	0
Standard Life	10	11
Cyfanswm	**341**	**519**

NODYN 24 – TRAFODION PARTÏON CYSYLLTIEDIG

Cyngor Gwynedd
Cyngor Gwynedd sy'n gweinyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd. O ganlyniad, mae perthynas gref rhwng y Cyngor a'r gronfa bensiwn.

Cafodd y Cyngor gostau o £986,723 (£1,001,991 yn 2013/14) mewn perthynas â gweinyddu'r Gronfa ac yn dilyn hynny, cafodd ad-daliad am y costau hyn gan y Gronfa. Yn ogystal, y Cyngor yw un o gyflogwyr mwyaf aelodau'r gronfa bensiwn a chyfrannodd £17.74m tuag at y Gronfa yn 2014/15 (£17.65m yn 2013/14). Ar ddiwedd y flwyddyn £2.458m oedd dyled y Cyngor i'r Gronfa (gweler Nodyn 21) yn bennaf mewn perthynas â chyfraniadau ar gyfer Mawrth 2015 a £1.174m oedd dyled y Gronfa i'r Cyngor (gweler Nodyn 22) yn bennaf mewn perthynas ag ad-daliadau gan y Cyngor.

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd dri chyfrif banc a ddelir fel rhan o Grwp o Gyfrifon Banc Cyngor Gwynedd. Mae'r arian parod dros ben a ddelir yn y Grwp o Gyfrifon Banc yn cael ei fuddsoddi bob dydd. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae Cyngor Gwynedd yn talu llog i'r Gronfa Bensiwn, yn seiliedig ar falansau dyddiol y Gronfa dros y flwyddyn. Yn ystod 2014/15, roedd y Gronfa yn derbyn llog o £103,645 (£77,251 yn 2013/14) gan Gyngor Gwynedd.

Llywodraethu
Roedd 1 aelod o'r pwyllgor pensiynau yn derbyn buddion pensiwn o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn 2014/15 (yr aelod pwyllgor T.O. Edwards). Yn ogystal, mae'r aelodau pwyllgor T.O. Edwards, P. Jenkins, H.E. Jones, D. Meurig, W.T. Owen, P.Read a G.G. Williams yn aelodau gweithredol o'r gronfa bensiwn.

Staff Rheoli Allweddol
Mae Cod Ymarfer CIPFA ar Gyfrifon Awdurdodau Lleol yn eithrio awdurdodau lleol rhag gofynion datgelu staff rheoli allweddol IAS24, ar y sail bod y gofynion datgelu ar gyfer tal swyddogion a lwfansau aelodau yn y Cod yn bodloni gofynion datgelu staff rheoli allweddol IAS24. Mae hyn hefyd yn berthnasol i gyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd.

Gweler y dadleniadau gofynnol yng nghyfrifon Cyngor Gwynedd.

NODYN 25 – YMRWYMIADAU DAN GONTRACTAU BUDDSODDI

Roedd yr ymrwymiadau (buddsoddiadau) cyfalaf sy'n aros ar 31 Mawrth fel a ganlyn:

	Cyfanswm ymrwymiadau €'000	Ymrwymiad ar 31 Mawrth 2014 €'000	Ymrwymiad ar 31 Mawrth 2015 €'000
P.G. Direct 2006	20,000	1,384	776
P.G. Global Value 2006	50,000	4,091	3,477
P.G. Secondary 2008	15,000	1,960	1,960
P.G. Global Value 2011	15,000	7,883	6,034
P.G. Global Infrastructure 2012	40,000	34,039	28,285
P.G. Direct 2012	12,000	8,280	5,352
P.G. Global Value 2014	12,000	10,178	9,581
Cyfanswm Ewro	**164,000**	**67,815**	**55,465**
	$'000	**$'000**	**$'000**
P.G. Emerging Markets 2011	7,000	3,843	2,648
P.G Secondary 2015	38,000	0	38,000
Cyfanswm Doleri	**45,000**	**3,843**	**40,648**

Mae 'PG' uchod yn cyfeirio at y Grwp Partners, mae'r rheolwr buddsoddi yn buddsoddi mewn meysydd 'amgen' (ecwiti preifat ac isadeiladwiath) ar ran y Gronfa.

Mae'r ymrwymiadau hyn yn ymwneud â thaliadau galw sy'n aros ar gronfeydd partneriaethau cyfyngedig heb eu dyfynnu a ddelir yn rhan ecwiti preifat y portffolio. Mae'r symiau a 'elwir' gan y cronfeydd hyn yn afreolaidd o ran eu maint a'u hamseriad nifer o flynyddoedd o ddyddiad yr ymrwymiad gwreiddiol.

NODYN 26 - ASEDAU WRTH GEFN

Mae tri o gyflogwyr sy'n gyrff a ganiateir yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd yn dal bondiau yswiriant i'w diogelu yn erbyn y posibilrwydd o fethu â bodloni eu goblygiadau pensiwn. Llunnir y bondiau hyn o blaid y gronfa bensiwn ac ni wneir taliad ohonynt oni bai bod y cyflogwr yn diffygdalu.

NODYN 27 - COLLEDION YN SGIL AMHARIADAU

a) Amhariadau am ddyledion drwg ac amheus
Fel y esbonnir yn Nodyn 5 nid oes unrhyw amhariad wedi ei gwneud ar gyfer dyledion drwg ac amheus.

b) Amhariad yr adneuon ym Manc Gwlad yr Iâ
Yn ystod 2008/09, roedd y Cyngor wedi adneuo £4m gyda Heritable Bank, banc wedi'i gofrestru yn y DU dan Gyfraith yr Alban. Roedd £565,200 o'r buddsoddiad hwnnw'n perthyn i'r gronfa bensiwn. Rhoddwyd y cwmni yn nwylo'r gweinyddwyr ar 7 Hydref 2008. Derbyniodd y Cyngor ddychweliad o £3,778,353, sef 94% gan y gweinyddwyr hyd at 31 Mawrth 2014.

Ni dderbyniwyd dosbarthiad yn ystod 2014/15. Derbyniwyd rhybudd o daliad difidend pellach ym mis Awst 2015, er nad yw'r swm yn wybyddus hyd yma. Mae'r weinyddiaeth yn parhau, ond disgwylir i'r holl swm gael ei adennill maes o law.

NODYN 28 – CYHOEDDIADAU’R GRONFA BENSIWN

Cynhyrchir adroddiad manwl ychwanegol ynghylch y Gronfa Bensiwn. Mae’r ddogfen hon yn cynnwys cyfrifon y Gronfa yn ogystal â gwybodaeth bellach ynglŷn â gweithgareddau gweinyddu a buddsoddi. Mae’n cynnwys y dogfennau canlynol:

Datganiad Egwyddorion Buddsoddi
Datganiad Strategaeth Gyllido
Datganiad Polisi Llywodraethu a’r Datganiad Cydymffurfiad a’r Drefn Llywodraethu
Datganiad Polisi Cyfathrebu

Gellir cael copïau ar safle we'r Gronfa Bensiwn www.cronfabensiwngwynedd.org.uk ar dudalen buddsoddiad neu drwy gysylltu â Mrs Caroline Roberts ar 01286 679128.

CYFRIF INCWM A GWARIANT 2014/15 ATODIAD A
DADANSODDIAD GWARIANT AR WASANAETHAU

	Cyfanswm Gwariant	Cyfanswm Incwm	Gwariant Net
	£'000	£'000	£'000
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig			
Rhaniad Gwasanaeth			
Diwylliant a Threftadaeth	2,044	(582)	1,462
Hamdden a Chwaraeon	10,426	(5,468)	4,958
Meysydd Agored	1,631	(630)	1,001
Twristiaeth	1,468	(629)	839
Gwasanaeth Llyfrgelloedd	2,113	(165)	1,948
	17,682	(7,474)	10,208
Gwasanaethau Amgylcheddol a Rheoleiddio			
Rhaniad Gwasanaeth			
Mynwentydd, amlosgfeydd a marwdai	1,111	(861)	250
Amddiffyn yr Arfordir	751	(103)	648
Diogelwch Cymunedol (Lleihau Troseddau)	343	(194)	149
Diogelwch Cymunedol (CCTV)	369	(66)	303
Diogelwch Cymunedol (Gwasanaethau Diogelwch)	451	(355)	96
Gwarchod rhag llifogydd a thraenio tiroedd	457	(167)	290
Gwasanaethau Amaethyddol a Physgodfeydd	121	(202)	(81)
Gwasanaethau Rheoleiddio	4,267	(795)	3,472
Glanhau Strydoedd (nad yw'n daladwy gan Briffyrdd)	2,661	(115)	2,546
Casglu gwastraff	1,984	(138)	1,846
Gwaredu gwastraff	4,823	(152)	4,671
Gwastraff Masnachol	1,774	(1,823)	(49)
Ailgylchu	7,421	(4,365)	3,056
Isafu Gwastraff	155	(36)	119
	26,688	(9,372)	17,316
Gwasanaethau Cynllunio			
Rhaniad Gwasanaeth			
Rheolaeth Adeiladu	854	(488)	366
Rheolaeth Datblygu	1,100	(534)	566
Polisi Cynllunio	727	(317)	410
Mentrau amgylcheddol	1,115	(412)	703
Ymchwil economaidd	6	(2)	4
Cefnogaeth Busnes	1,365	(620)	745
Datblygu'r Economi	4,275	(2,547)	1,728
Datblygiadau Cymunedol	1,089	(566)	523
	10,531	(5,486)	5,045
Gwasanaethau Plant ac Addysg - Addysg			
Rhaniad Gwasanaeth			
Blynyddoedd Cynnar	636	(7)	629
Ysgolion Cynradd	53,029	(9,192)	43,837
Ysgolion Uwchradd	42,600	(5,507)	37,093
Ysgolion Arbennig a Darpariaeth Amgen	3,377	(217)	3,160
Darpariaeth Ôl 16	4,060	(3,266)	794
Cyllidebau Addysg a Chymunedol Eraill	8,337	(1,169)	7,168
	112,039	(19,358)	92,681
Gwasanaethau Plant ac Addysg - Gofal Cymdeithasol Plant			
Rhaniad Gwasanaeth			
Canolfannau Plant Cychwyn Cadarn/Dechrau'n Deg a Blynyddoedd Cynnar	2,497	(2,277)	220
Plant mewn Gofal	8,435	(180)	8,255
Gwasanaethau eraill i blant a theuluoedd	1,783	(1,273)	510
Gwasanaethau Cefnogaeth i Deuluoedd	1,607	(52)	1,555
Cyfiawnder Ieuenctid	875	(566)	309
Gwasanaethau Diogelu Plant a Pobl Ifanc	4,738	(308)	4,430
Ymofynwyr Noddfa	26	(26)	0
Gwasanaethau i Pobl Ifanc	1,589	(262)	1,327
	21,550	(4,944)	16,606

CYFRIF INCWM A GWARIANT 2014/15 — ATODIAD A

DADANSODDIAD GWARIANT AR WASANAETHAU

	Cyfanswm Gwariant	Cyfanswm Incwm	Gwariant Net
	£'000	£'000	£'000
Priffyrdd, Ffyrdd a Thrafnidiaeth			
Rhaniad Gwasanaeth			
Cynllunio, polisi a strategaeth trafnidiaeth	1,414	(550)	864
Cynnal a Chadw Strwythurol	9,110	(2,856)	6,254
Treuliau Cyfalaf sy'n perthyn i Brosiectau Adeiladu	3,592	(1,218)	2,374
Amgylchedd, Diogelwch a Chynnal a Chadw Rheolaidd	6,654	(3,299)	3,355
Goleuo Strydoedd (gan gynnwys costau ynni)	3,092	(1,170)	1,922
Gwasanaeth Gaeaf	1,687	(583)	1,104
Rheolaeth Traffig a Diogelwch Ffyrdd	784	(70)	714
Gwasanaethau Parcio	1,648	(2,026)	(378)
Trafnidiaeth Cyhoeddus	4,931	(2,553)	2,378
	32,912	(14,325)	18,587
Gwasanaethau Tai (Cronfa'r Cyngor)			
Rhaniad Gwasanaeth			
Strategaeth Tai	214	(68)	146
Galluogi (Enabling)	279	(155)	124
Adnewyddu Tai'r Sector Breifat	3,452	(977)	2,475
Trwyddedu Landlordiaid Sector Breifat	557	(112)	445
Di gartrefedd	1,355	(476)	879
Gweinyddu Budd-daliadau Tai	31,109	(30,806)	303
Eiddo arall y Cyngor	89	(28)	61
Cefnogi Pobl	5,927	(5,703)	224
	42,982	(38,325)	4,657
Gofal Cymdeithasol Oedolion			
Rhaniad Gwasanaeth			
Strategaeth Gwasanaeth	307	(12)	295
Pobl Hyn (65 oed a throsodd) yn cynnwys rhai â salwch meddwl	38,248	(13,477)	24,771
Oedolion o dan 65 oed gydag anabledd corfforol neu amhariad synhwyraidd	3,944	(326)	3,618
Oedolion o dan 65 oed gydag anableddau dysgu	15,594	(2,170)	13,424
Oedolion o dan 65 oed gydag anghenion iechyd meddwl	3,681	(407)	3,274
Gwasanaethau eraill i oedolion	914	(515)	399
	62,688	(16,907)	45,781
Gwasanaethau Canolog i'r Cyhoedd			
Rhaniad Gwasanaeth			
Casglu Trethi Lleol	10,854	(799)	10,055
Cofrestru Genedigaethau, Marwolaethau a Phriodasau	417	(215)	202
Etholiadau	453	(287)	166
Cynllunio Argyfwng	163	(30)	133
Pridiannau Tir	304	(191)	113
Gwasanaethau'r Crwner	507	(187)	320
	12,698	(1,709)	10,989
Costau Corfforaethol a Democrataidd Craidd			
Rhaniad Gwasanaeth			
Rheolaeth a Chynrychiolaeth Democrataidd	3,032	(39)	2,993
Rheolaeth Gorfforaethol	6,104	(4,240)	1,864
	9,136	(4,279)	4,857
Costau Heb eu Dosrannu			
Rhaniad Gwasanaeth			
Costau Heb eu Dosrannu	663	0	663
	663	0	663
COST GWASANAETHAU	**349,569**	**(122,179)**	**227,390**

Y GRONFA DEGWM

2013/14		2014/15	
£'000		£'000	£'000
519	**Cyfanswm y Gronfa ar 1 Ebrill**		834
	Ychwaneger - Incwm yn ystod y flwyddyn :-		
15	Llog ar fuddsoddiadau		6
333	Cynnydd yn y buddsoddiadau a werthwyd		0
0	Cynnydd yng ngwerth tir		148
	Llai - Gwariant yn ystod y flwyddyn :-		
0	Trosglwyddo llogau blynyddol blaenorol Gwynedd	(27)	
(14)	Colled ar fuddsoddiadau a werthwyd	0	
(19)	Grantiau a chostau	(9)	
			(36)
834	**Cyfanswm y Gronfa ar 31 Mawrth**		952
	A gynrychiolir gan yr Asedau canlynol :-		
26	Tir ac Adeiladau		365
23	Dyledwyr		21
1,858	Arian mewn llaw		1,831
1,907			2,217
(1,054)	**Llai -** Elfen yn ddyledus i Gynghorau Môn a Chonwy		(1,232)
853			985
(38)	**Llai -** Credydwyr		(40)
19	**Ychwaneger -** Elfen yn ddyledus gan Gynghorau Môn a Chonwy		7
834	**Cyfanswm**		952

NODIADAU I'R CYFRIFON

1. Dywed Cynllun gweinyddu'r Gronfa y ceir defnyddio'r incwm at bwrpasau elusennol - addysgol, cymdeithasol neu adloniadol, yn unol â disgresiwn y Cyngor.

2. Mae'r Ddeddf Elusennol 1993 yn gofyn am archwiliad annibynnol o ddatganiad o gyfrifon y Gronfa Degwm yn flynyddol.

3. Mae'r cynnydd yng ngwerth y tir yn dilyn ail brisiad yn ystod 2014/15.

CRONFA YMDDIRIEDOLAETH FMG MORGAN

2013/14 £'000		2014/15 £'000
146	**Cyfanswm y Gronfa ar 1 Ebrill**	152
	Ychwaneger - Incwm yn ystod y flwyddyn	
8	Llog enillwyd gan yr asedau	10
	Llai - Gwariant yn ystod y flwyddyn	
(2)	Grantiau	(2)
152	**Cyfanswm y Gronfa 31 Mawrth**	160
	Asedau	
144	Buddsoddiadau	142
8	Arian mewn llaw	18
152		160

NODIADAU I'R CYFRIFON

1. Sefydlwyd y gronfa hon gyda gweddill ystâd y diweddar Mrs Florence Merthyr Guest Morgan. Roedd incwm y Gronfa i'w ddefnyddio er budd trigolion rhannau o Lŷn at bwrpasau penodedig.

2. Dangosir buddsoddiadau ar gost yn y cyfrifon. Gwerth y buddsoddiadau ar y farchnad ar 31 Mawrth 2015 oedd £329,724.60 (£311,766.98 ar 31 Mawrth 2014).

3. Mae'r Gronfa FMG Morgan tu allan i ofynion y Ddeddf Elusennol 1993. Oherwydd hyn nid oes angen archwiliad annibynnol o'r Gronfa Ymddiriedolaeth hon.